PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLIV. št. 177 (13.115)

Trst, nedelja, 14. avgusta 1988

Še vedno odprta razprava o neuspehih De Mitove vlade

Nadaljuje se polemika med Craxijem in KD

Prve reakcije Krščanske demokracije in komunistov na komentar Ghina di Tacca

RIM — Ni velikega šmarna brez polemike. Ta je lahko podaljšek politične debate, ki si še ni privoščila dopusta, ali najava debate, ki se bo razvila jeseni. Letos gre za razpravo v zvezi z obračunom prvih 120 dni De Mitove vlade in tako imenovanih »anomalnih upravnih odborov«, ki jih podpira večina KD-KPI. Taki so odbori v Pavii, Vogheri in v Palermu.

Proti tem odborom se je včeraj zaganjal dnevnik l'Avanti s članki, ki jih je podpisal direktor za javne uprave pri vodstvu PSI Arturo Bianco, in z izjavami socialističnega ministra za mestna središča Carla Tognolija. Tudi liberalni tajnik Sterpa je pred nekaj dnevi zahteval odločen nastop vsedržavnih tajništev vseh petih strank večine, da bi tako ustavili fenomen in obrnili trend. V polemiko se je spustil tudi odgovorni za tiskovni urad KD Clemente Mastella, ki je izjavil, da gre za krajevna zavezništva, rojena »brez slehernih privolenj in izključno v znamenju fate morgane oblasti, ki je sama sebi v namen«. Mastella pa trdi, da so prav socialisti podprli prve »anomalne upravne odbore« in brez pravega razloga potisnili KD v opozicijo. »KD je pripravljena, spremeniti svoj položaj, kjer je to le mogoče,« je izjavil Mastella, »pravilo pa ne sme veljati izključno za nas.« Za zaključek pa je Mastella skušal vsaj nekoliko pogasiti polemiko, ki jo je sprožil Ghino di Tacco na dnevniku l'Avanti. Na kritike komentatorja socialističnega glasila - Craxija - je zastopnik KD izjavil, da je bilo dosedanje delo vlade povsem uspešno. Pozitivne rezultate pa so dosegli - je Mastella dodal spravno - tudi s pomočjo skupnega dela med ministri v luči novega političnega sodelovanja, kjer ni več prostora za kreganja med PSI in KD.

Odločno pikrejši pa je bil komentar komunista Giuseppeja Chiaranteja, ki trdi, da je Ghino di Tacco izkoristil priložnost poletnega komentarja, da si je privoščil prvi napad na De Mito. Chiarante pa je zasledil v zapisu Ghina di Tacca osnovno nedoslednost, saj je kritiziral vladni program in je pri tem pozabil, da ni mogoče meriti vladnih uspehov po številu sprejetih odlokov, pač pa po političnem vzdušju, ki ga je znal ministrski predsednik ustvariti.

G. R.

Novi vladni komisar za boj proti mafiji z novinarji

Sica: »Mafija je problem vse države, ne le Sicilije«

V boju s kriminalom bo uporabil vsa sredstva, ki jih ima za to na razpolago

PALERMO — Domenico Sica, novi vladni komisar za boj proti mafiji, se je včeraj prvič po prihodu v Palermo sestal z novinarji. »Ne gre za tradicionalno tiskovno konferenco,« je dejal Sica, »temveč bolj za spoznavno srečanje, na katerem bi vam tudi jaz rad postavil kako vprašanje.« Tak je bil začetek njegovega prvega uradnega srečanja s predstavniki tiska in televizije.

Pri tem ni skrival, da je trenutno še vedno najbolj zaposlen s podrobnim spoznavanjem novega okolja in predvsem najrazličnejših problemov, ki so povezani z njegovo novo dolžnostjo. Povedal je, da za zdaj še ne more dati točne definicije, kaj je to mafija, vendar pa je prepričan, da to ni le sicilski problem, temveč se bo morala v boju proti njej angažirati cela država.

Sica se včeraj še ni hotel izjasniti, s kakšnimi sredstvi se bo lotil boja proti mafijskim tolpam. Dejal je le, da je to v veliki meri odvisno od odločitev parlamenta. O funkciji vladnega komisarja za boj proti mafiji pa je dejal, da gre za osebo, ki mora v boju z organiziranim kriminalom skladno uporabljati najrazličnejše instrumente, ki jih ima na razpolago.

Ob koncu razgovora z novinarji je Domenico Sica izjavil, da je po naravi optimist in zato upa v uspešno delo, za kar pa bo potrebno izredno dobro koordiniranje vseh sil javnega reda. Njegova pozornost pa bo najprej posvečena zbiranju najrazličnejših podatkov, da bi tako lahko razumel vsa stališča, ki so si tukaj dostikrat povsem nasprotujoča.

Na sliki: novi vladni komisar za boj proti mafiji Domenico Sica med včerajšnjo tiskovno konferenco v Palermu. (Telefoto AP)

V ponedeljek se prične impozantna štiridnevna konvencija republikanskih »slonov«

V New Orleansu bo Bush res prišel do Reaganovega žezla?

NEW ORLEANS — Pisani balončki so že vsi napihnjeni in zajeti v velikanskih mrežah, kjer bodo ostali do velikega dne, ko bodo imenovali Bushovega namestnika. V New Orleansu je skratka vse nared za pričetek republikanske konvencije, ki se bo začela v ponedeljek, 15. avgusta, in se bo zaključila 18.

V štirih dneh in nočeh republikanske konvencije je na programu kar 110 posegov in nič koliko zabavnih intermezzov. Tudi republikanci imajo namreč poleg politikov niz oboževalcev med umetniki: jazz pevca Lionela Hamptona, igralca Charltona Hestona in celo slavnega country pevca Leeja Greenwooda, ki bo deležen velike časti, da bo zapel pesem God Bless the Usa ob zaključku Reaganovega govora.

Balončki, velikanski balon v obliki slona (impozantna žival je simbol republikancev, kot je osel maskota demokratov), pevke, igralci in vsa živobarvna mizanscena pa ne bodo mogli zbrisati kočljivih vprašanj, ki povzročajo toliko skrbi predsedniškemu kandidatu Bushu.

Njegov antagonist Dukakis je namreč veliko bolj priljubljen, medtem ko Busha močno ovira slab imidž (televizija je v tem sodnik, ki ne prizanese, Bush pa ima cvileč glas in ni fotogeničen) in, kar je najbrž najhujše zlo, ni se še utegnil otresti Reaganove sence.

Neworleanska konvencija bi morala služiti predvsem temu, da v republikanskem taboru končno prerežejo popkovino, ki veže Georgea Busha in ameriškega predsednika. Veliki trenutek naj bi napočil že v ponedeljek, takoj potem ko bo igralka Helen Hayes pozdravila starejše delegate. V svojem govoru bi moral predsednik Reagan razvozlati nekaj pomembnih vozlov. Bushu bi moral priznati vlogo, ki jo je že nekaj let igral kot njegov namestnik, obenem pa bi moral delegatom obrazložiti, da popolnoma predaja svoje funkcije predsedniškemu kandidatu. Reagan bi moral tudi javiti ime republikanca, ki bo na konvenciji uradno imenovan za Bushovega namestnika. Med mnogimi kandidati, ki se potegujejo za to mesto ima največ možnosti senator Bob Dole, čeprav je na spisku favoritov vsaj še pet prav tako solidnih imen.

V torek bo v New Orleans prispel še George Bush, ki se bo moral krepko potruditi, da se bo izkazal in vsaj tokrat očaral svoje bodoče volilce. V republikanskem taboru je bil namreč do danes brez pravih konkurentov, saj ga mu je veliko pomagala Reaganova podpora, zdaj pa bo moral nujno sam voditi zaključni del volilne kampanije in se dobro zaveda, da stranka išče človeka, ki bi lahko premagal Dukakisa. Naslednika Lincolna in Jeffersona bodo lahko izoblikovali kasneje.

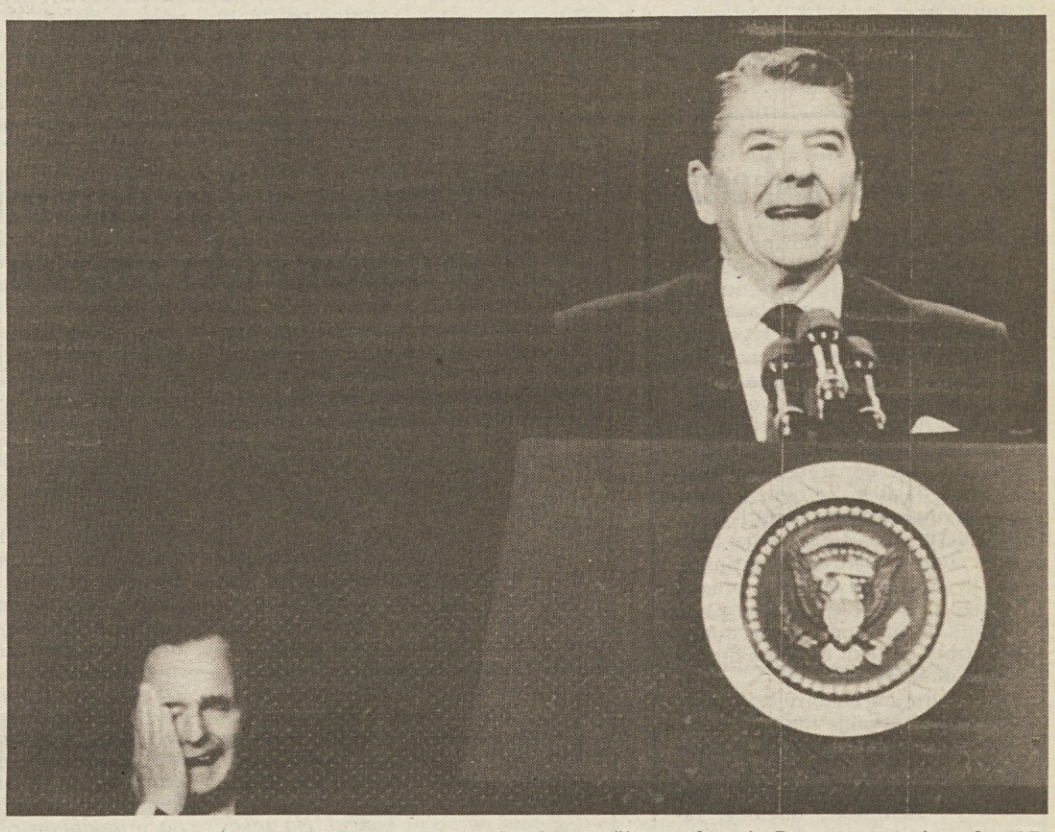

Smešna kretnja predsedniškega kandidata Busha, ki ga očitno zabavajo Reaganove pripombe (AP)

IRA nadaljuje z atentati v Evropi

BRUSELJ — Irski teroristi nadaljujejo z atentati na angleške vojake, ki so nameščeni v Evropi. V belgijskem pristanišču Oostende so ubili podčastnika angleške vojske Richarda Heakina, ki je bil nameščen v Zahodni Nemčiji. Preko Belgije se je vračal domov.

Ko se je Heakin s svojim avtomobilom ustavil pri semaforju, sta se mu peš približala dva neznanca in ga hladnokrvno ustrelila v glavo. Vojak je bil v civilni obleki, vendar je imel na avtomobilu oznako angleške vojske. Atentatorja sta nato zbežala v bližnji park.

Včeraj popoldne je odgovornost za atentat uradno prevzela IRA. V svojem sporočilu je med drugim pojasnila, da se je tako maščevala za smrt treh svojih vidnih predstavnikov, ki so jih angleški vojaki ubili letošnjega marca.

Na sliki (telefoto AP)**: avtomobil ubitega podčastnika**

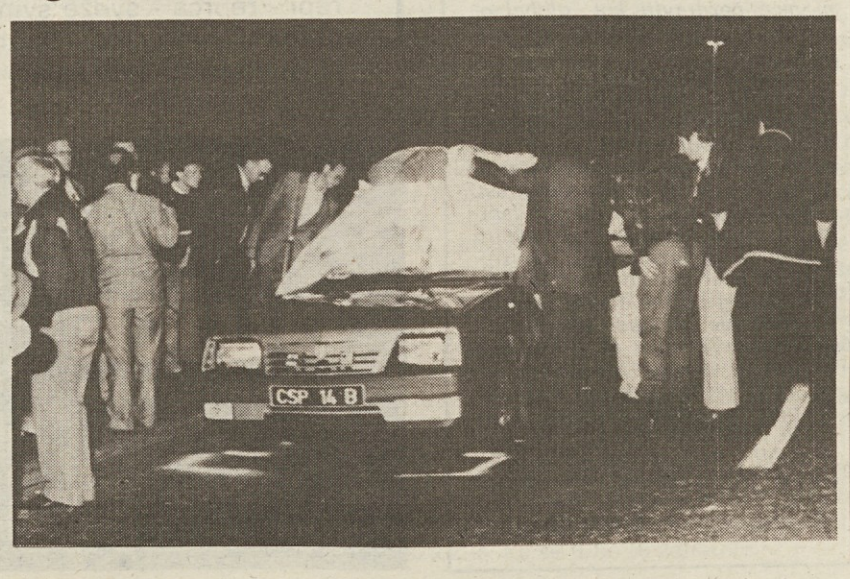

Očitki osvobojenega tehnika vladi in svojemu podjetju

RIM — Po devetih mesecih ujetništva sta osvobojena italijanska tehnika Bellini in Barone končno prispela domov. Toda že takoj po prvih stikih s svojimi najožjimi družinskimi člani so prišli na dan hudi očitki italijanski vladi in podjetju Sorige, ki opravlja dela v Etiopiji, zaradi neprimernega ravnanja tako vlade kot podjetja med njunim ujetništvom.

Tako je Paolo Bellini na srečanju z nekaterimi novinarji na svojem domu v Forliju polemično izjavil, da ne italijanska vlada ne družba Sorige nimata nobenih zaslug za njuno osvoboditev. Pri tem je dejal, da sta bila po njegovem mnenju osvobojena po zaslugi tretjega ugrabljenega tehnika Micellija, ki je še vedno v rokah etiopskih gverilcev. V zvezi z možno osvoboditvijo tretjega ugrabljenca je bil Bellini precej pesimističen in je tudi povedal, da so gverilci zagrozili, da bodo odslej pobili vse italijanske talce, če bodo italijanska podjetja nadaljevala z deli na področju Tana-Beles. Glede njunega ujetništva je Bellini povedal, da jima je edina resnična nevarnost grozila le zaradi napadov malarije.

Bellini je tudi polemično izjavil, da nihče noče prevzeti odgovornosti za njuno ugrabitev. Sam naj bi še pred ugrabitvijo zahteval odhod domov zaradi nemogočih delovnih in klimatskih pogojev, kar pa so zavrnili. Na področju Tana-Beles vladata namreč pravo vojno stanje in neznosna vročina, družba Sorige pa je zatrjevala, da je položaj povsem normalen, klima pa sveža. Paolo Bellini je ob koncu tudi povedal, da sta morala do sudanske meje po osvoboditvi prehoditi 80 kilometrov po močvirnatem področju. Ob tem se je Bellini izredno pohvalno izrazil o sudanski vladi, ki je mnogo storila za njuno osvoboditev, pa čeprav so bili pogoji izredno težavni in zapleteni.

Iz Nila so potegnili 11 italijanskih utopljencev

Razsajajo polemike o vzrokih brodoloma

KAIRO — Po brodolomu potniške ladje Nubia se v vodah Nila mrzlično nadaljuje iskanje utopljencev. Do včeraj so potapljači našli enajst od šestnajstih trupel pogrešanih italijanskih turistov.

Zadnja trupla so potapljači našli kakih 20 kilometrov od kraja nesreče. Nil je zaradi močnega deževja močno narasel, vodni tokovi pa so izredno močni. V mrtvašnici v Luxorju pa so sorodniki do sedaj prepoznali le trupli sodnika Luigija De Scalzija in 13-letnega Lorenza Petrazzolija. Svojci vseh žrtev, ki so sicer že nekaj dni v Egiptu, so povedali, da je prepoznavanje pokojnikov težavno, saj jih je voda hudo iznakazila. Egiptovske oblasti so zato dale na razpolago vse predmete, ki so jih potapljači našli v bližini potopljene Nubie, s katerimi si ljudje lahko nekoliko olajšajo tragični postopek prepoznavanja.

Egiptovske oblasti pomagajo tudi pri urejanju dokumentacije, ki je potrebna za prenos trupel v domovino. Svojcem žrtev skušajo pomagati na vse načine, vendar so v tem pogledu zakoni strogi. Nobene žrtve, še zlasti tuje narodnosti, ne smejo premakniti, dokler pristojne službe ne izdajo dokumenta, da so jo sorodniki prepoznali.

Kar zadeva nesrečo, pa naraščajo tudi polemike o odgovornostih in krivdah. Egiptovski časopisi so včeraj objavili kroniko dogodka, vendar so obširno pisali le o naravni nesreči in poudarjali, da se je ladja prevrnila zaradi nenadnega silovitega sunka vetra. Skoraj groteskno pa je pisanje dnevnika Al Ahrama, saj je dal neprimerno velik poudarek besedam, ki jih je izrekel italijanski veleposlanik v Egiptu na račun domačinov, ki so priskočili na pomoč ponesrečencem. O različnih mnenjih, ki so jih izrekli preživeli in nenazadnje tudi številni očividci, pa se egipčansko časopisje ni izreklo.

Po drugi strani pa se tudi v Italiji nadaljujejo ugibanja, kdo bo primoran plačati odškodnino svojcem žrtev in preživelim, ki jih je nesreča prizadela. Vsi potniki so namreč doživeli hud šok, ki pri nekaterih ne bo ostal brez posledic.

Potopljene Nubie pa zaenkrat še niso potegnili na suho, kljub temu da so reševalci potrdili, da ni v njeni notranjosti nobenega trupla več. Ladja še vedno leži prevrnjena in je delno pod vodo, rečni tokovi pa so jo v zadnjih dveh dneh premaknili za skoraj 50 metrov proti severu. Egipčanske sodne oblasti so organizirale nadzorstvo nad potopljeno ladjo.

Demonstracije v Novi Pazovi

Pet tisoč vojvodinskih Srbov je v Novi Pazovi protestiralo proti domnevnim avtonomističnem težnjam, ki naj bi pretresale SAP Vojvodino (Telefoto AP)

Nihče noče Karin B

RAVENNA — V Bologni so se na sedežu Dežele sestali predstavniki raznih občinskih uprav, predvsem ravenske, da bi proučili trenutno stanje onesnaženosti v Emilii Romagni in zavrnili sleherno pošiljko onesnažujočih odpadkov. V Ravenni pa so ta čas uprizorili protestno manifestacijo proti odločitvi vlade, ki je sklenila, da ladja Karin B iztovori strupene odpadke, ki jih ima na krovu, v ravenskem pristanišču.

Ladja ima na krovu nekaj stotin sodov s strupenimi snovmi, ki so jih razne italijanske industrije skušale izvoziti v Nigerijo. Tamkajšnja vlada je pod pritiskom javnega mnenja zavrnila vsako nadaljnjo tovrstno pošiljko in ladjo Karin B z njenim tovorom poslala nazaj v Italijo. V prihodnjih dneh bo Karin B priplula v Sredozemsko morje, vsa italijanska pristanišča pa so se že mobilizirala, da bi preprečila ladji, da se zasidra v njihovih vodah. Najbolj zaskrbljeni so morda v Genovi, saj je to prvo italijansko pristanišče, ki ga bo Karin B srečala na svojem potovanju po Sredozemlju. Vladni glasnik je sicer zanikal, da bi ladja imela dovoljenje, da pristane v Genovi, kljub temu pa so mestne oblasti zelo pozorne. Isto velja za La Spezio, še zlasti za vojaški del pristanišča, kjer bi se ladja utegnila zasidrati v pričakovanju, da ji dovolijo, da iztovori sode s strupenimi snovmi.

V Burmi bodo od jutri odločali o novi vladi

RANGUN — Po odstopu diktatorskega predsednika Sein Lvina, se je položaj v Burmi nekoliko umiril. Voditelji študentskih gibanj, ki so dali pobudo za številne demonstracije, so ljudstvu priporočili, naj se vsaj do ponedeljka ne podaja na ulice. Jutri bo namreč zasedala posebna veja burmskega parlamenta — ljudski zbor, ki se bo moral izraziti o bodoči vladi. Tuji diplomati v Rangunu pa niso tako optimisti. Prepričani so namreč, da bo ponovno vzel vajeti v roke nekdanji predsednik Ne Win, ki je vlado prevzel po državnem udaru leta 1962. Kljub temu da je prejšnji mesec odstopil iz zdravstvenih razlogov, ni dejansko nikoli prepustil oblasti Sein Lvinu, pač pa ga je uvajal v represijske metode. Diplomati menijo tudi, da če bo vladi uspelo zatreti ljudsko vstajo bo znak, da se bo diktatura še nadaljevala. Demonstracij prejšnjih dni namreč ni ustavila niti vojska, ki je dobila ukaz, da se na ljudstvo spravi z orožjem. Prav zato se je dobršen del vojske postavil na stran ljudstva. To pa je vladne kroge močno zbegalo, saj prihajajo vsi predstavniki vlade prav iz vojaških vrst.

Hude obtožbe na račun Corazon Aquino

MANILA — Filipinski podpredsednik Salvador Laurel je včeraj izrekel vrsto obtožb na račun predsednice Aquinove in zahteval njen odstop. Filipinsko predsednico je obtožil nesposobnosti, odstopila pa naj bi zato, da bi lahko čim prej izvedli nove predsedniške volitve na Filipinih.

Podpredsednik Laurel je imel od nekdaj predsedniške ambicije, v zadnji volilni kampanji pa se je tem ambicijam odpovedal in pristal na mesto podpredsednika, da bi se tako izkoristila popularnost, ki jo je takrat uživala sedanja predsednica Aquinova.

Po navedbah Laurela pa naj bi Cory Aquino po izvolitvi povsem zanemarila problem kriminala, prav tako pa naj ne bi storila ničesar konkretnega v boju proti komunistični gverili.

Salvador Laurel

Corazon Aquino

Z uvozom nad cene

BEOGRAD — Zvezni izvršni svet je sprejel sklep, na podlagi katerega bodo intervencijsko uvozili nekatere vrste blaga široke porabe in surovin in reprodukcijskega materiala, ki je nujen za izdelovanje teh vrst blaga. S tem naj bi zagotovili zgledno poskrbljenost jugoslovanskega trga.

Za uvoženo blago, tako je sklenil ZIS, ne bo treba plačevati uvoznih dajatev. Za uvoz surovin in reprodukcijskega materiala, pa tudi carine ne. Zaradi tega bodo cene teh izdelkov precej nižje. ZIS je določil, da morajo v prodaji oblikovati cene, ki bodo še za 15 odstotkov nižje od cen na domačem trgu. Le tako bi lahko dosegli popoln uvozni učinek.

Med drugim bodo uvozili sredstva za vzdržavanje higiene in kozmetike, hladilnike, zmrzovalnike, pralne stroje, elektromehanične stroje za gospodinjstva, električne bojlerje, štedilnike, telefone, radijske in televizijske sprejemnike, avtomobile do 1500 kubikov in dr. Za potrebe proizvodnje bodo uvozili kemične izdelke, maščobe, usnje, volno, bombaž, nekatere surovine in reprodukcijski material.

Nelson Mandela v bolnišnici

CAPETOWN — Karizmatičnega vodjo Afriškega nacionalnega kongresa Nelsona Mandelo, ki je že skoraj četrt stoletja zaprt v južnoafriških zaporih, so včeraj prepeljali v capetownsko bolnišnico Tygerberg zaradi pleuritisa.

Mandelo, ki je pred kratkim praznoval 70. rojstni dan, je leta 1964 južnoafriški rasistični režim obsodil zaradi izdaje in sabotaž na dosmrtno ječo.

Uradni jetniški zdravnik je izjavil, da je zdravstveno stanje Mandele trenutno zadovoljivo, morebitna nova zdravniška sporočila pa bo posredovala le uradna južnoafriška tiskovna agencija.

Potrebna večja dinamičnost pri problematiki razoroževanja

Razčiščevanje razorožitvene problematike je v zastoju, vzlic temu pa je dejavnost okrog nje zadnje čase presenetljivo dinamična. Izredno aktiven je sovjetski voditelj Gorbačov, bolj vztrajni pa so postali tudi dejavniki gibanja neuvrščenih. Takorekoč odklonilno pa je v glavnem ravnanje Združenih držav.

Sovjetski voditelj izkorišča domala sleherno mednarodno priložnost zato, da obelodani kak novi predlog. Začel je v Beogradu, kjer je pred tremi meseci predlagal umik ladjevij velesil iz Sredozemlja; pred dnevi je, kot vemo, predlagal umik sovjetskih lovsko-bombniških letal iz dežel vzhodne Evrope (v zameno za to naj ne bi prišla v italijo ameriška letala F16).

S tem pa še ni končal. Na zasedanju varšavskega pakta v Varšavi je prozorno rekel, da je Sovjetska zveza pripravljena tudi na umik dela sovjetskih vojaških enot iz vzhodnih držav (Američani so že sporočili, da ne soglašajo z umikom svojih enot), predlagal pa je tudi ustanovitev nekakšnega evropskega centra, ki naj bi skrbel za zmanjševanje vojne nevarnosti.

Predlogov je, kot vidimo, kar veliko. Sovjetska zveza je prevzela pobudo. Seveda pa za sedaj ni pričakovati, da bo tudi nasprotna stran (Združene države) storila konkretne korake, saj so tam priprave za predsedniške volitve, Reagan pa dejansko nima več pooblastil za pomembnejše poteze v mednarodni politiki. Še bolj nemočan pa je na področju razorožitve.

Združene države so že na nedavnem tretjem posebnem zasedanju Združenih narodov o razorožitvi bile ne samo pasivne, marveč so se tudi potrudile, da je bil zavrnjen vsak predlog za premik te problematike. Tako imenovano "nesimetrično" objavljanje predlogov (in podvzemanje ukrepov) se bo potemtakem določen čas še nadaljevalo. Sovjetska zveza očitno ravna po kriteriju stopnjevanja s predlogi za razorožitev, da bi spravila tudi novo garnituro v Združenih državah v položaj, da preprosto ne bo mogla negativno odgovoriti na vse sovjetske pobude.

Precej dejavno je bilo posebno zadnje čase tudi na konferenci za razorožitev v Ženevi, kjer je bilo zlasti prizadevanje članic neuvrščenega gibanja kar razgibano. V Ženevi je zasedal edini takorekoč multilateralni organ, ki obravnava problematiko razorožitve tedaj, ko ni zasedanja Generalne skupščine. Zdaj je na vrsti kemična razorožitev, o kateri je tudi jugoslovanski predstavnik Kosin menil, da je vse bolj "zrela za reševanje" in predlagal tudi, da bi sklep o prepovedi kemičnega orožja dokončno sprejel na prihodnjem plenarnem zasedanju Združenih narodov.

Razumljivo pa je, da so dejavnost in morebitni dogovori o posameznih vrstah orožja parcialne in taktične poteze. Problematika razoroževanja je kompleksna. Razoroževanja samo pri eni vrsti orožja ni moč pozdraviti kot "globalno" rešitev, ki naj bi bila resnično strateška.

Razoroževalni proces je še zmeraj podoben stroju, ki je slabo podmazan. Nekaj več olja mu zdaj nalivajo predlogi velesil, poleg bolj očitnega prispevka neuvrščenih držav. Tek pa še ni povsem prost.

Razorožitev pa bi zlasti pridobila, če bi na sedanjem in bližnjih pogovorih pokazali večjo dovzetnost še posebno do dveh problemov: do tega, da ni dovolj govoriti, navsezadnje pa tudi ukrepati v prid razoroževanja, če je pri tem izključena možnost tako imenovane "verifikacije", o kateri so govorili tudi na tretjem posebnem zasedanju Združenih narodov. Predlog je padel v vodo, potem ko je delegacija Združenih držav postavila veto.

MIRO KOCJAN

Neposredna prodaja od proizvajalca do potrošnika sveže in zmrznjeno svinjsko meso kuhana - surova šunka

Pršut «SAN DANIELE»	sušen nad	12 mesecev
Pršut «PARMA»	sušen nad	12 mesecev
Pršut «SAURIS»	sušen nad	12 mesecev
Pršut «NAZIONALE» Parma	sušen nad	9 mesecev
Pršut «MEC»	sušen nad	7 mesecev
Pršut v kosih		

pleče - kotleti - jetra - srce - ledvice - jezik - tace - repi - rebrca - sveže svinjske klobase - kuhan pršut praga - hrenovke - kranjske klobase - vse vrste kuhanih in surovih salam

DUKE grandi marche

INDUSTRIJSKA CONA - TRST
Strada Monte d'oro 332
(Dolga krona)
Tel.:820334-5-6 Telex: 460237
avtobus: 23 - 40 - 41
PROSTORNO PARKIRIŠČE

ODPRTO VSAK DAN - TUDI OB PONEDELJKIH
od 9. do 13. in od 15. do 19.

V deželnem svetu F-JK

Predlog za odpravo členov kazenskega zakonika

TRST — V zadnjih dneh meseca junija je deželni svet Tridentinske-Gornjega Poadižja s široko večino glasov sprejel sklep, s katerim ta alpska dežela predlaga sklicanje vsedržavnega referenduma za razveljavitev nekaterih členov kazenskega zakonika. Da pa se lahko sploh skliče ta referendum je potrebno, da podoben predlog iznese vsaj pet deželnih svetov. Členi kazenskega zakonika, ki jih nameravajo razveljaviti z referendumom zadevajo »protidržavno delovanje v tujini«, »protidržavna združenja« ter »žaljenje republiških institucij in italijanske države«. Deželni svet Tridentinske-Gornjega Poadižja je predlog za sklicanje omenjenega referenduma sprejel z glasovi vseh strank ustavnega loka, torej le z izjemo misovcev. Predsednik tridentinske skupščine Louis Zingherle se je zato v preteklih dneh srečal s številnimi kolegi, da bi jim orisal pomen problema. Srečal se je tudi s predsednikom deželnega sveta F-JK Brunom Longom, kateremu je izrazil mnenje, da so omenjeni členi kazenskega zakonika dvomljive ustavne zakonitosti in v nasprotju z normami mednarodnih sporazumov o človekovih pravicah. Predsednik Longo se je strinjal z važnostjo pobude in napovedal, da bo načelnikom svetovalskih skupin izročil vso dokumentacijo, da bodo lahko nato sprejele potrebne ukrepe.

Vabilu tridentinske dežele so se takoj odzvale stranke opozicije — seveda z izjemo misovcev — ki so v ponedeljek, na dan izvolitve četrte Biasuttijeve deželne vlade, predložile ustrezno resolucijo, s katero zahtevajo sklicanje referenduma za razveljavitev omenjenih členov kazenskega zakonika. Predlog so podpisali predstavniki Zelene liste, Zelenih, Proletarske demokracije, Furlanskega gibanja in Komunistične partije z deželnim tajnikom Viezzijem na čelu. V petek je predlog podpisala tudi Slovenska skupnost, kot doslej edina stranka večinske koalicije.

Vprašanje je sedaj, kdaj bo deželni svet razpravljal o tem predlogu. Dne 7. septembra bodo na sporedu programske izjave predsednika Biasuttija, 12. pa se bo o njih začela razprava. O predlogu sklicanja referenduma bi se vsekakor moral izreči pred koncem prihodnjega meseca, ko bo zapadel rok za predložitev dokumentacije pristojnim državnim organom.

V Sežani se vneto pripravljajo na občinski praznik

SEŽANA — Sežanska občina se pripravlja na praznovanje 28. avgusta, to je na praznovanje občinskega praznika, ki ga bo obeležila s številnimi prireditvami.

Začele se bodo že v soboto, 20. t. m., z mednarodnim rokometnim turnirjem v Hrpeljah, istega dne pa bo v Dutovljah že tradicionalni praznik pršuta in terana, ki se bo nadaljeval tudi v nedeljo. V četrtek, 25., bodo odprli razstavo grafik slikarja Marjana Kravosa v Mali galariji v Sežani. Dan kasneje bodo odprli prostore nove delovne organizacije Krasimpex v Sežani, na sporedu bodo tudi številne kulturne, zabavne in športne prireditve. Le-te se bodo nadaljevale tudi v soboto, ko bo ob 10. uri slavnostna seja zborov skupščine občine Sežana. V večernih urah bo tudi javna radijska oddaja Radia Koper-Capodistria. V okvir praznovanj sodi tudi uprizoritev Miklove Zale '87 v štanjelskem gradu. V nedeljo se bo nadaljeval tradicionalni kraški sejem v Sežani (odprli ga bodo dan prej ob 9. uri), poleg številnih prireditev bo v popoldanskih urah, z začetkom ob 18. uri, ples z ansamblom Veseli planšarji.

Občinski praznik se bo zaključil v nedeljo, 4. septembra, z razstavo in podelitvijo nagrad slikarjem medobčinskega ex tempore v Lokvi.

Prihodnjo soboto v Štanjelu uprizoritev Miklove Zale 87

Posnetek Štanjela (Foto Magajna)

TRST — Mit Miklove Zale, kot smo že poročali, bo ponovno zaživel na štanjelskem gradu in sicer v soboto, 27. t. m., ob 20.30 (v primeru slabega vremena bo prireditev dan kasneje ob isti uri). V sugestivnem okolju preurejenega štanjelskega gradu se bo predstavila igralska skupina Podlipnikov, ki bo uprizorila to narodno igro koroških Slovencev v priredbi Janka Messnerja in Bruna Hartmana ter režiji Petra Militarova. V tej priredbi je bila igra prvič zaigrana pred letom dni v Svatnah na Koroškem in doživela velik uspeh. Že same priprave so v slovenski koroški narodnostni skupnosti sprožile obširno razpravo, ki je ljudi prisilila k razmišljanju o lastni samobitnosti, o slovenstvu in o narodnostnem vprašanju, kar je bil navsezadnje namen prirediteljev, to je Slovenske prosvetne zveze. S to predstavo se bo torej več kot stočlanska igralska skupina Podlipnikov čez dva tedna predstavila v Štanjelu z namenom prirediteljev, da bi tudi v tem obmejnem prostoru sprožila podobno razpravo, kot na Koroškem.

prometne povezave - prometne povezave - prometne povezave - prometne povezave

Avtocesto Razdrto-Fernetiči bodo začeli graditi na jesen

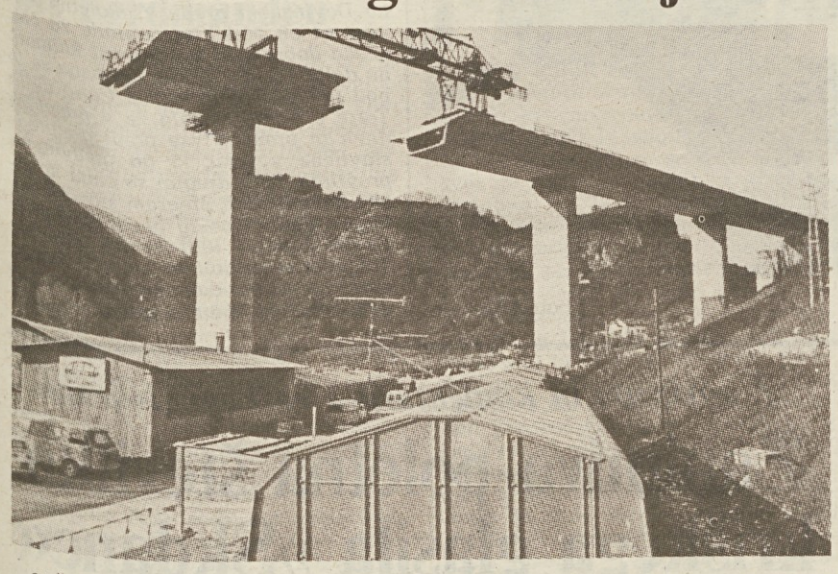

SEŽANA — Sežanski izvršni svet je v petek ob pregledu priprav na gradnjo avtoceste Razdrto-Fernetiči ocenil, da je predvidena trasa v celoti usklajena z uporabniki prostora na tem območju. Ker ima republiška skupnost za ceste za to gradnjo že zagotovljenih prvih 40 milijard ali 5 odstotkov investicijske vrednosti osimskih cest, je izvršni svet zahteval dosledno spoštovanje rokov za pripravo gradbene dokumentacije.

To pomeni, da mora biti osnutek lokacijskega načrta predložen najkasneje do 22. avgusta. Takoj se bodo začeli dogovarjati tudi z lastniki in krajevnimi skupnostmi o odkupu zemljišč za cesto, pospešili pa bodo tudi druge upravne postopke, ki so potrebni za postopni sprejem lokacijske in gradbene dokumentacije za posamezne odseke, začenši s sežansko obvoznico. Le v tem primeru bo namreč možno, da bodo stroje na prvih delih nove avtoceste pognali še to jesen. Sežanski izvršni svet je hkrati zahteval, naj investitorji v okviru finančnih možnosti z enakimi merili in po enakih metodah rešujejo probleme in gradijo oba kraka osimskih avtocest, torej Razdrto-Fernetiči in Razdrto-Vrtojba.

J. O.

V Avstriji gradijo »ekološke« predore

BELJAK — Če star mongolski pregovor trdi, da so prelazi v gorah pač zato, da hodimo čeznje, potem gotovo vedno bolj velja sodobno - recimo mu kar alpsko - reklo, ki pravi, da so prelazi zato, da vrtamo pod njimi predore, tako za ceste, kakor tudi za železniške proge. Novih in vedno daljših predorov v Alpah je toliko, da komaj lahko sproti ugotavljamo, kateri je najdaljši, najvišji itn. Vedno pogosteje pa opažamo, da vrtajo predore tudi tam, kjer cestam niso na poti prelazi ali gorovja, temveč so jim na voljo sorazmerno široke in udobne doline... Samo sosednja Avstrija si je v zadnjem desetletju omislila tri take predore, eden je še v gradnji, dva pa sta že dalj časa v prometu.

Predor, ki je še v gradnji (po načrtu naj bi bil dograjen letošnjo jesen), je pri Beljaku. To mesto postaja eno največjih križišč avtocest v alpskem svetu. Na cestnem vozlišču blizu sotočja Drave in Zilje imajo svoje izhodišče kar štiri avtoceste: Turska proti Salzburgu, Kanalska proti Trbižu, Dunajska proti Celovcu in Gradcu ter Karavanška (gradnja se prične v kratkem) proti Sloveniji. Medtem ko teče Kanalska cesta sorazmerno daleč od središča Beljaka, onstran Zilje ob vasi Marija na Zilji (Maria Gail), pa je bila Turska avtocesta prvotno načrtovana, da bi v velikem loku pod Landskronom in mimo Št. Ruperta smuknila v dolino Drave in ves čas po severnem bregu reke dosegla Spittal. Temu načrtu so se uprli prebivalci Beljaka in Dravske doline.

Avtocesta ob severnem robu mesta bi povzročila hud hrup, veter pa bi skozi vse leto, zlasti pozimi, »bogatil« mestno ozračje z izpušnimi plini. Mimo tega pa, po mnenju Beljačanov, cesta na betonskih stebrih ne bi bila v okras mestu, zlasti ne predmestjem na prisojah Osvaldovega hriba (963 m). Zato so sklenili speljati cesto pod omenjenim hribom skozi domala 4 km (!) dolg predor. Za to gradnjo naj bi mesto plačalo polovico stroškov. Ob izhodu iz predora, že v Dolini Drave, pa avtocesta po visokem viaduktu prečka reko in dolino. Namesto po prisojnih in poseljenih bregovih Drave teče avtocesta po osojnih pobočjih Ziljskih Alp, kjer skoraj ni naselij.

Podoben predor so zgradili tudi mimo Landecka v Dolini Inna. Dolg je prav tako blizu 4 kilometre. Drug tak predor gre mimo Bregenza ob Bodenskem jezeru, kjer se avtocesta umakne v dobre 4 km dolg predor pod goro Pfänder, da bi ne skalila idilike znamenitega jezerskega letoviškega kraja.

Tudi pri gradnji cest in železnic v ZR Nemčiji v zadnjih desetih letih na mnogih mestih gradijo prometnice v usekih, ki jih potem pokrijejo z betonskimi ploščami in z zemljo, da so nad njimi lahko polja, travniki itd. To pogosteje počno pri gradnji železnic, ker tudi pri daljših podzemnih speljavah ni potrebno prezračevanje.

D. K.

Berite
»Novi Matajur«

Koroška: dežela nosi odgovornost za ločevanje otrok

CELOVEC — Predstavnik koroške deželne vlade je napovedal, da bodo na južnem Koroškem z naslednjim šolskim letom delili 21 razredov, se pravi da bo ustanovljenih 21 novih enojezičnih, se pravi nemških razredov. Poleg tega bo nameščenih še dodatnih 40 učiteljev.

Te številke še niso dokončne, ker so prijave k dvojezičnemu pouku možne tudi še v prvih desetih dneh šolskega leta. Istočasno pa deželna vlada še naprej zahteva od občin, da bi s stenami ločevale razrede; nekatere slepo poslušajo, druge pa sprejemajo drugačne odločitve. Zaskrbljujoče pri vsem tem je, da pri teh glasovanjih sodelujejo tudi slovenski občinski odborniki namesto da bi bili glavni nosilci odpora.

Predsednik Zveze slovenskih organizacij Feliks Wieser je v zvezi s temi sklepi občinskih svetov dejal, da se sedaj uresničuje to, kar je Zveza že naprej napovedovala in sicer da se konflikt prenaša v občine, vasi, med otroke, starše in učitelje. »S tem hočejo napraviti za grešne kozle krajevne faktorje, ne pa dejansko politično odgovorne. Zato bi morali vsi občinski odborniki — je še dodal predsednik Zveze slovenskih organizacij Feliks Wieser — ki jim je za sožitje in skupno vzgojo, nasprotovati pregrajevanju učilnic.«

TIM

COLLEEN McCULLOUGH

Prevedla Breda Konte

51.

Ugasnila je motor in ga nežno pogledala. »Toda saj si odrasel moški, Tim. Vedno mislim o tebi na tak način. In zakaj ne bi poslušala tistega, kar mi pripoveduješ? Tvoji predlogi in kritike so bili zelo utemeljeni in so zelo pomagali. Ni važno, kaj kdo pravi o tebi, Tim, zame boš vedno popolnoma normalen.«

Vrgel je glavo nazaj in se zasmejal, potem pa se je obrnil k njej, da je videla, kako se mu oči bleščijo od solza, ki jih ni potočil. »Oh, Mary, tako sem srečen, da sem skoraj zajokal! Vidiš? Skoraj sem jokal!«

Skočila je iz avta. »Pridi, lenuh, zgani se, pa brez jokave sentimentalnosti! Tega je bilo veliko preveč že zjutraj. Hitro se sleci in obleči obleko za vrtnarjenje; pred kosilom nas čaka še veliko dela.«

ŠESTNAJSTO POGLAVJE

Nekega večera, kmalu zatem ko se je vrnila z ekspedicije z Archiejem Johnsonom, je Mary v časopisu *Sydney Morning Herald* prebrala članek z naslovom »Učitelj leta«. V njem je bil opisan izreden uspeh, ki ga je imel nek mlad učitelj pri delu z duševno zaostalimi otroki. To jo je spodbudilo, da bi prebrala še več o tej stvari. V svoji knjižnici si je nekoč že izposodila knjige, ki so opisovale duševno zaostalost, toda dokler ni prebrala tega članka, ji ni prišlo na misel, da bi se v stvar lahko še bolj poglobila.

To pa ni bilo tako lahko. Morala si je pomagati s slovarjem medicinskih izrazov, pa tudi z njegovo pomočjo so bili za laika izrazi kot *porencephalia, lipidoza* in *fenilketonurija*, pa *hepatolentikularna degeneracija* skoraj nerazumljivi. Dejansko je bilo nekaj izrazov tako specializiranih, da jih ni bilo niti v medicinskem slovarju. Prebijala se je skozi množico takih besed in bila vse bolj negotova, vedela je pa vedno manj. Na koncu se je odločila in obiskala učitelja, o katerem je pisalo v članku, nekega Johna Martinsona.

»Najprej sem učil v običajni osnovni šoli. Potem pa sem odpotoval v Anglijo in naključje je hotelo, da so me poklicali v šolo za duševno zaostale otroke,« ji je povedal John Martinson, ko jo je peljal v šolo. »Stvar se mi je od vsega začetka zdela privlačna, vendar nisem imel formalne izobrazbe v tehnikah in teoriji, zato sem jih moral učiti tako, kot sem učil normalne otroke. Govorim seveda o otrocih, ki so le rahlo duševno zaostali; veliko je takih, ki se jih sploh ne da ničesar naučiti. Presenečen sem bil nad tem, koliko so se naučili, kako so se odzivali, ker sem ravnal z njimi kot z normalnimi otroki. Delo je bilo seveda zelo težko in moral sem si nabrati dobro mero potrpežljivosti, vendar sem vztrajal z njimi, nisem se hotel vdati, pa tudi njim nisem dopustil, da bi se vdali. Začel pa sem tudi študirati. Tudi sam sem šel v neke vrste šolo. Ukvarjal sem se tudi z raziskovanjem, hodil sem vsepovsod in opazoval, kakšne metode uporabljajo drugi ljudje. To delo mi je nudilo veliko zadovoljstva.«

Globoko vsajene temno modre oči so jo ves čas pogovora prodorno opazovale, vendar v njih ni bilo radovednosti. Zdelo se je, da njeno prisotnost sprejema kot nekaj, kar bo sama razložila, ko se ji bo to zahotelo.

»Torej ste prepričani, da se rahlo zaostali lahko uče,« je zamišljeno vprašala Mary.

»O tem ni nobenega dvoma. Vse preveč nepoučenih ljudi ravna z delno zaostalim otrokom, kot da je bolj zaostal kot pa v resnici je. To pa zato, ker je v končni fazi to lažje, kot pa da bi porabili ogromno časa, ki je potreben, da dobimo od njega normalen odziv.«

»Veliko ljudi morda misli, da nimajo potrebnih sposobnosti za to,« je rekla Mary in pomislila na Timove starše.

»Morda. Ti otroci si želijo odobravanja, pohvale in vključitve v normalno družinsko življenje. Toda tako pogosto se dogaja, da obsedijo na nekem zunanjem robu, ljubljeni so, vendar se zanje nihče ne meni. Ljubezen ni odgovor za vse; je sestavni del vsega, vendar jo je treba združiti s potrpljenjem, razumevanjem, modrostjo in opreznostjo, če imamo opravka z nekom, ki je tako zapleten, kot je duševno zaostal otrok.«

»In vi skušate spojiti ljubezen z vsemi temi stvarmi?«

»Da. Seveda nam spodleti, kar pogostokrat nam spodleti, vendar imam večji odstotek uspešnosti kot večina šol te vrste. Včasih je popolnoma nemogoče natančno oceniti kakšnega otroka, pa naj bo to nevrološko ali fiziološko. Najprej in zelo pomembno je, da razumemo, da ima tak otrok neko organsko okvaro, ne glede na to, kakšna je njegova psihološka slika. Nekaj v njegovih možganih ne deluje tako kot bi moralo.«

Skomignil je z rameni in se zasmejal samemu sebi. »Žal mi je, gospodična Hortonova! Saj vas sploh nisem pustil do besede. To je moja grda razvada, da predavam svojim obiskovalcem, ne da bi se mi vsaj dozdevalo, zakaj so prišli k meni.«

*Knjiga je pred kratkim izšla pri **ZTT** v zbirki **»Prevodi«***

Po navalu preteklih dni je bil včeraj promet nekoliko zmernejši

Šmaren potrkal na vrata praznega mesta Tržačani v velikem številu »dezertirali«

Včeraj je torej vendarle napočil najdaljši poletni konec tedna in kot vsako leto so se tudi tokrat ponovili velikošmarni prizori: vrste na mejnih prehodih in na vhodih ter izhodih z avtocest, brezupno iskanje trgovin in drugih lokalov, ki so kljub avgustovski skušnjavi ostali odprti, in obvezno iskanje osvežitve (če ne drugače, pa s pomočjo klimatizacije). Veliki šmaren je namreč eden od tistih praznikov, ko se ljudje (ne glede na osebne potrebe ali prepričanja) pridružijo splošnemu trendu in se — v tem primeru — podajo na pot ne ozirajoč se na težave, na katere bodo naleteli na poti ali v krajih, kamor so namenjeni (kot rečeno, vrste ali preveč obljudena turistična naselja).

Tako smo včeraj tudi v Trstu prisostvovali tipičnim velikošmarnim prizorom: mestne ulice so bile popoldne skoraj prazne, primerna avgustovska vročina (opoldne so izmerili 28,8 stopinje Celzija) pa je ljudi pregnala na plaže ali na hladne vrtove kraških osmic, ki so bile, nasprotno, skoraj preveč obljudene; vsaka druga trgovina je imela na vratih nespodbuden napis »Zaprto zaradi počitnic« in niti bari niso prizanesli smrtnikom, ki so iz službenih ali drugih razlogov morali ostati v razbeljenem mestu. Tudi maloštevilni turisti, ki so se »pomotoma« ustavili v Trstu (kaj jih je privedlo v velikošmarni Trst, ki celo v bolj normalnih časih štedi s turističnimi storitvami, je uganka), so po ogledu mestnega središča spet vzeli pot pod noge. Po vsem tem je torej popolnoma razumljivo, da so si tudi največji trdovratneži, ki sicer sovražijo gnečo in se težko predajo množičnim zabavam in navadam, zaželeli bega iz praznega in negostoljubnega mesta.

Zaradi tega so včeraj ob gostilničarjih, ki niso odšli na dopust, največ dela imeli prav karabinjerji, policisti, finančni stražniki in cariniki na mejnih prehodih ter prometni policisti in mestni redarji, ki so morali nadzorovati gost promet na cestah tržaške pokrajine. Čeprav je bil naval avtomobilov nekoliko manjši kot pretekla dva vikenda, je bil promet vseeno dovolj gost, da je pošteno zaposlil organe javne varnosti. V glavnem je šlo za domače turiste, ki so se podali na krajše izlete v Istro ali v Gradež in Lignano. Tujih avtomobilov je bilo včeraj bolj malo, saj se počitniški rok očitno izteka. Na mednarodnih mejnih prehodih je bilo včeraj precej prometa v obe smeri: mnogo tujih turistov se je namreč vračalo z dopusta v Jugoslaviji, v nasprotno smer pa so se popeljali predvsem Tržačani in naši sosedje iz bližnjih pokrajin. Promet je bil seveda najgostejši v jutranjih urah, ko vročina še ni bila tako nadležna. Največ dela so imeli na mejnem prehodu pri Rabujezu, kjer je bila opoldne dvojna vrsta vozil dolga do štiri kilometre, na drugem mestu pa je bil mejni prehod pri Pesku, kjer je zjutraj čakala poldrug kilometer dolga kolona avtomobilov (opoldne je dosegla vrsta le 700 metrov). Promet je bil precej gost tudi na prehodu pri Bazovici, kjer so ves dan imeli opravka s kolono, ki je bila dolga nekaj sto metrov, pri Lazaretu in Fernetičih pa je bil promet skoraj normalen. Tu niso imeli večjih zastojev.

Malo dela so imeli tudi na izhodu z avtoceste pri Moščenicah, kjer so pri najhujšem navalu avtomobilisti čakali le deset minut, da bi plačali cestnino. Čeprav je promet v primerjavi s prejšnjimi tedni precej zmernejši, pa še vedno velja modro pravilo, da je treba z vso pozornostjo izbrati uro odhoda na potovanje in da je previdnost vedno najboljša sopotnica. (bg)

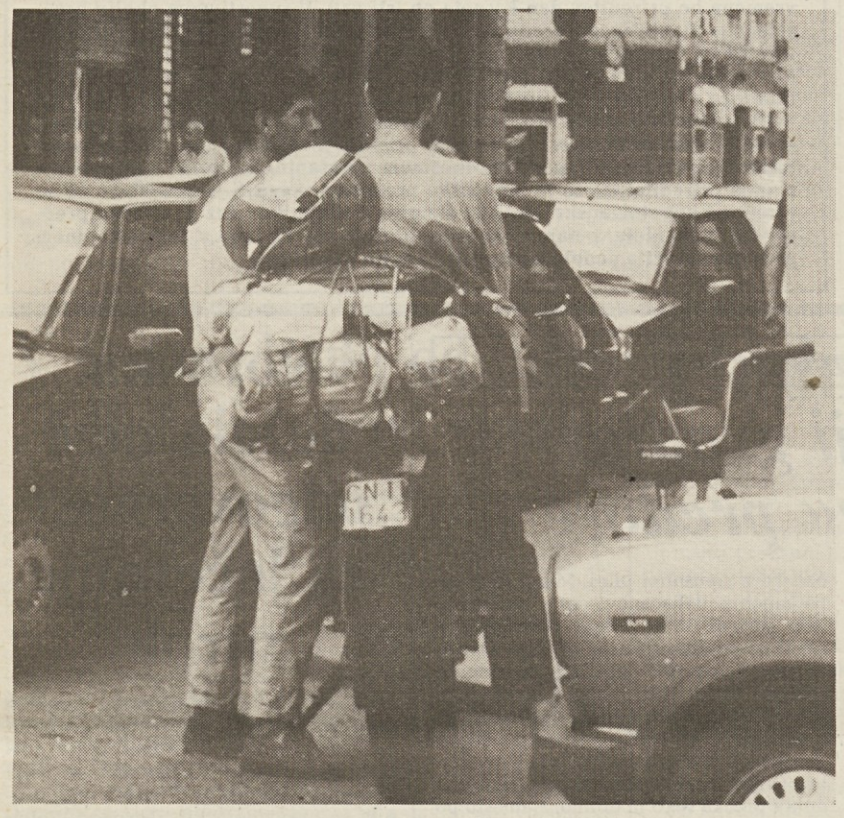

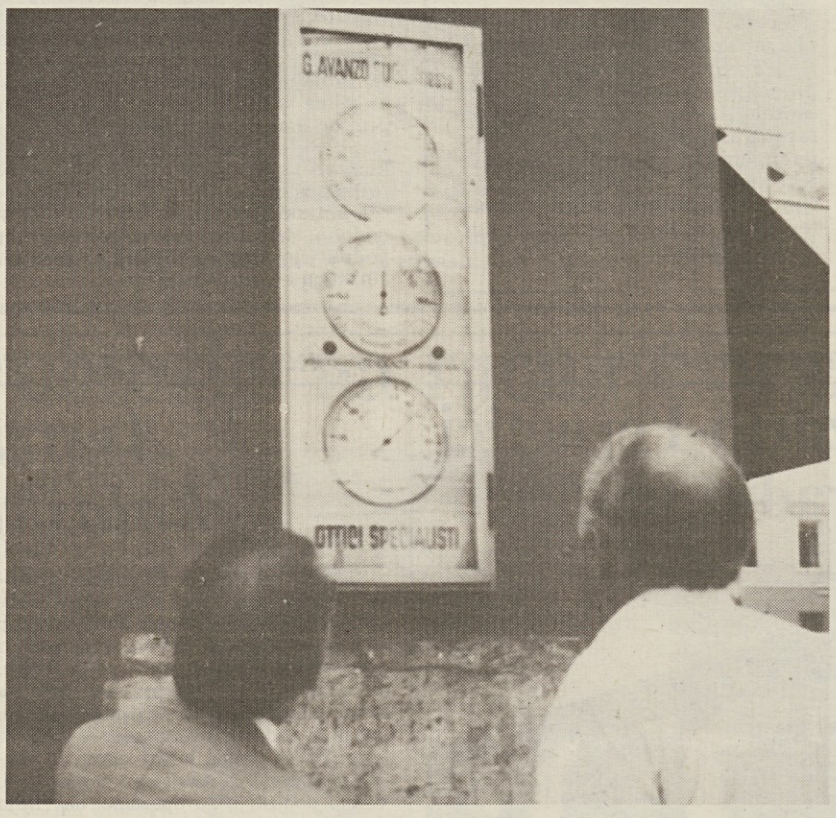

Dva od redkih turistov v mestu in pogled na segrete toplomere na Korzu (Foto Magajna)

Seminar ISTIEE

O evropskem cestnem prevozu v letu dva tisoč

»Prevoz po cesti kot dejavnik evropske gospodarske integracije v letu 2000« je naslov mednarodnega tečaja, ki bo potekal od 20. do 29. septembra 1988 na Univerzi v Trstu. Letos ga bo že devetindvajsetič priredil tržaški univerzitetni Inštitut za preučevanje prevozov v evropski gospodarski integraciji (ISTIEE). Ta inštitut je bil ustanovljen leta 1959 in je že naslednjega leta začel prirejati ob koncu septembra mednarodne tečaje, ki iz najrazličnejših ozirov obravnavajo problematiko prevozov v Evropski gospodarski skupnosti in v drugih predelih sveta, ki so z njo povezani.

Letošnjemu tečaju nudi snov razširjena ugotovitev, da bodo prevozi po cesti v bližnji bodočnosti izgubili veliko na pomenu v Evropski skupnosti, če ne bodo našli ustrezne rešitve številni gospodarski, družbeni, demografski, tehnološki, ekološki in drugi problemi. To bodisi v primeru prevažanja blaga kot v primeru prevažanja oseb.

Prvi dan letošnjega tečaja bo posvečen obravnavi splošnih problemov, nakar se bo delo nadaljevalo v dveh delih. Prvi bo posvečen prevozu blaga po cesti v luči predpisov Evropske skupnosti, pa tudi ob upoštevanju harmonične povezave z drugimi vrstami prevozov. V drugem delu bodo obravnavali vprašanje kolektivnega prevažanja oseb po cesti, tako na krajevni kot na vsedržavni in mednarodni ravni. Obravnavo te problematike bodo nadaljevali 30. septembra na mednarodnem seminarju, ki ga bo v Trstu priredilo združenje ANAC. Na mednarodnem tečaju bodo sodelovali ugledni strokovnjaki iz številnih evropskih in izvenevropskih držav.

Podelitev nagrade za človekoljubnost na Devinskem gradu

V nedeljo, 28. avgusta, bo ob 18. uri na Devinskem gradu vsakoletna slovesnost ob podelitvi nagrade za človeško dobroto in solidarnost Raimondo della Torre e Tasso. Komisija se je pod predsedstvom princa Carla della Torre e Tasso sestala že v preteklih dneh in proučila vse predloge, predstavljene v roku, ki ga predvideva pravilnik. Med drugim so člani komisije določili tudi program slovesnosti, ki predvideva poleg pozdravov princa in župana tudi kratek koncert. Tako kot preteklo leto, bo park Devinskega gradu na dan slovesnosti odprt za javnost od 17. ure naprej.

Zadruge nudijo dobre možnosti za zaposlovanje mladih ljudi

Mladinska brezposelnost bo še precej časa resen problem sodobne družbe. Zadnje desetletje je povzročilo velik preobrat v družbenem razvoju, saj se je začela tako imenovana informatska revolucija. Ta sprememba je zelo opazna tudi v delovnem sektorju: vedno večja kompjuterizacija tovarn in uradov zmanjšuje povpraševanje po novi delovni sili, osebje mora biti vedno bolj specializirano, javne službe pa zaradi svojega birokratskega značaja nudijo — kljub veliki potrebi — le malo možnosti stalne zaposlitve. Natečajev je malo, za le nekaj razpoložljivih mest se navadno prijavijo tisoči kandidatov.

V tem težkem obdobju si skušajo mladi pomagati na najrazličnejše načine. Posebno zanimiva alternativa mladinski brezposelnosti so zadruge. Do letos jih je v Italiji nastalo več kot 150 tisoč, na Tržaškem pa 346. Ta oblika dela je za mlade izredno privlačna, ker naj bi zagotavljala boljše delovne pogoje, saj člani niso odvisni od gospodarja, med seboj so enakopravni, možen pa je tudi boljši zaslužek. Vendar zadruge niso zamisel zadnjih desetletij: prva je nastala v Veliki Britaniji že leta 1844. Tudi člen 45 italijanske ustave jamči ustanavljanje in razvoj zadrug. Vseeno pa se veliko mladih znajde v škripcih, kadar poskuša ustanoviti novo zadrugo.

Deželna uprava Furlanije-Julijske krajine je maja letos izdala posebno zanimiv priročnik, namenjen vsem, ki delujejo v zadrugah ali želijo ustanoviti nove. Naslov priročnika je »Prontuario per società cooperative« (Priročnik za zadružne družbe), uredil pa ga je ravnatelj deželne službe za razvoj in nadzorstvo zadrug, dr. Luciano Peloso. Naj na kratko povzamemo informacije o pravnem ustroju zadrug in o pogojih za njihov nastanek in razvoj.

Obstaja več vrst zadrug. Največ je stanovanjskih, in sicer 46%, zadrug za proizvodnjo in delo je 20%, kmetijskih zadrug 15%, zadrug za socialno oskrbo in za kulturne dejavnosti pa okrog 5%.

Prvi pogoj za ustanovitev zadruge je oblikovanje statuta, ustanovnih članov pa mora biti najmanj devet. Akt o ustanovitvi zadruge mora biti podpisan pred notarjem, jasno mora biti navedeno število članov ter njihovi osebni podatki, dejavnost zadruge, fiskalna številka, pogoji za sprejem novih članov, pravila za porazdelitev zaslužka, višina začetnega kapitala, število članov upravnega in nadzornega odbora. Akt je treba v teku tridesetih dni vložiti na pristojni sodni urad. Ustanovitev zadruge bo nato uradno objavljena v posebnem biltenu, imenovanem »Bollettino Ufficiale società cooperative«, ki ga izdaja ministrstvo za delo.

Novi člani so dolžni plačevati še dodatno pristojbino, ki pa jo vsako leto znova določijo glede na gospodarske razmere zadruge. Zakon odreja, da člani ne smejo zasebno opravljati istih dejavnosti kot v zadrugi, da imajo pravico odločati o najvažnejših problemih zadruge in izvoliti upravni in nadzorni odbor. Vsi člani so pri volitvah enakopravni, ne glede na višino denarne vsote, ki so jo vložili v zadrugo. Zakon tudi določa, da je najmanjša vsota kapitala, ki ga je član dolžan vložiti, 5 tisoč lir, najvišja pa 20 milijonov lir. Vsak član ima tudi pravico prostovoljno zapustiti zadrugo, zaradi hudih prekrškov pa lahko nadzorni odbor odloča o njegovi izključitvi. V obeh primerih mora zadruga bivšemu članu vrniti vloženi kapital.

Vsaka zadruga mora imeti tudi lastno upravo, kot predpisuje člen 2516 civilnega zakonika. Sestavljajo jo predsednik, upravni in nadzorni odbor in skupščina članov.

Skupščina članov ima nalogo izvoliti upravni in nadzorni odbor ter odločati o razvoju zadruge. Upravni odbor je izvršni organ zadruge, vodi ga predsednik, ki zastopa zadrugo v poslovnih odnosih. Število članov odbora je odvisno od vrste zadruge, mandat pa traja največ tri leta. Naloge upravnega odbora so raznovrstne, predvsem pa mora urejati bilance in proračune ter pripravljati poročila o gospodarskem stanju. Nadzorni odbor mora nadzorovati pravilno izvajanje upravnih dejavnosti. Sestavlja ga pet rednih članov, slediti mora zborovanjem, pregledovati knjigovodske zvezke ter jamčiti pravice posameznim članom. Vsak član zadruge lahko prijavi nadzornemu odboru razne nepravilnosti, ki jih je zagrešil upravni odbor. Poleg tega so zadruge podvržene kontroli državnih oblasti, ki morajo vsaki dve leti izvršiti preglede gospodarskih dejavnosti, predvsem pa nadzorovati pravilno izvajanje davčnih obveznosti in predpisov za socialno zavarovanje. Kazni za prekrške so stroge: v nekaterih primerih se mora zadruga razpustiti, obsojeni člani lahko tvegajo tudi pet let zapora in do dva milijona lir globe. V zvezi s socialnim zavarovanjem je treba povedati, da do nedavnega ni bilo v veljavi nobenih pravil za socialno zavarovanje, sedaj pa je ministrstvo za delo uvedlo nove predpise, ki določajo vsaj minimalno zavarovanje INPS in INAIL. Zakon zagotavlja zadrugam tudi posebne finančne olajšave: v triletju 1988/90 je dežela FJK odobrila zadrugam denarne prispevke, ki bodo krili od 60 do 70 odstotkov investicijskih stroškov. Zadruge so deležne tudi posebnih davčnih olajšav, nekatere med njimi, kot npr. zadruge za ribolov, so oproščene davkov IRPEG in ILOR, druge pa plačujejo le četrtino teh davkov.

Kot je razvidno iz tega kratkega orisa, nudijo zadruge dobre možnosti za zaposlovanje mladih. Uspeh pa je odvisen predvsem od požrtvovalnosti, smisla za skupinsko delo, od podjetnosti in zaupanja v lastne sposobnosti, predvsem v prvem težavnem obdobju, ko zadruga nastaja. **(ST. SA.)**

■ **Trgovinska zbornica obvešča,** da lahko kmetijsko-živilski in turistični konzorciji do 30. septembra zaprosijo za finančni prispevek za poslovno leto 1987. Vsa potrebna navodila za izpolnitev prošenj lahko dobite v uradu za zunanjo trgovino (Ufficio Commercio Estero) tržaške Trgovinske zbornice na Borznem trgu 14.

Z novicami in komentarji o vaškem življenju

Zanimiva poletna številka kriškega glasila »Skdanc«

Mladi Križani, ki po daljšem premoru že nekaj mesecev redno izdajajo vaško ciklostilirano glasilo Skdanc, so letos šli nekoliko pozneje na počitnice. Pred kratkim so namreč izdali poletno številko lista, ki tudi tokrat obravnava nekatera aktualna vprašanja kriške vaške skupnosti. Uvodni članek je posvečen nedavnemu praznovanju vaških patronov Petra in Pavla ter postopnemu propadanju tradicionalne razstave krajevnih vin, ki jo je letos nadomestila navadna vaška šagra. Mladi iz Križa so mnenja, da pomeni to velik korak nazaj in predlagajo vaški skupnosti obnovitev tradicije kriškega kulturnega tedna. Skdanc obravnava nato vprašanje izkoriščanja denarnih protivrednosti za gradnjo hitre ceste (le-te še vedno ležijo v blagajnah Kraške gorske skupnosti) in oceno nedavnih izidov upravnih volitev.

Športni kotiček je namenjen dejavnosti in uspehom skirolkarjev domačega športnega društva Mladina, za športnika meseca pa so izbrali domačega atleta, metalca kopja Gabrijela Sedmaka. Kulturna kronika posveča pozornost delovanju in načrtom moškega in dekliškega zbora Vesna. Kot običajno objavlja list v rubriki "Kratke vesti" polemične puščice o vaškem življenju ter o delu krajevnih društev in organizacij.

Skdanc so mladi že raznesli po domovih. List pa je še vedno na razpolago v baru Doma Alberta Sirka in v nekaterih kriških trgovinah.

Na Gradu sv. Justa uprizorijo musical »Jesus Christ Superstar«

Tržaška Avtonomna letoviščarska in turistična ustanova bo v sodelovanju s krožkom J. Maritain priredila musical »Jesus Christ Superstar«, in sicer v četrtek, 18., in v petek, 19. avgusta, na Gradu sv. Justa (z začetkom ob 21.15).

Nedvomno gre za eno izmed najbolj znanih rock oper iz sedemdesetih let. Avtorja Webber in Rice sta s to opero hotela ponovno ponazoriti in predstaviti s sodobnim izrazjem neusahljivi tematski vir, ki ga je lik Kristusa in njegovega življenja ustvaril v zadnjih dva tisoč letih zgodovine.

Predstava, ki jo bo na Gradu sv. Justa uprizorila skupina Broadway Musical Company, sloni na izvirni verziji znanega istoimenskega filma. Tudi po dvajsetih letih ta rock opera ni izgubila svoje svežine, saj so kostumi, plesi in svetlobni učinki še vedno prav tako učinkoviti kot glasba, ki prehaja iz blues-folka v gospel in ki jo mojstrsko izvaja kvartet, ki spremlja predstavo.

START sport
OPČINE - Narodna ul. 87 - Telefon 213193
obvešča, da je v teku
SEZONSKA RAZPRODAJA
na vseh artiklih
Obv. občini

Še danes in jutri v Prosvetnem domu

Openski Tabor 88 vabi vse ki za šmaren ostajajo doma

Z revijo domače izvirne mode, z odprtjem razstave knjig, plošč in kaset ter s sejmom rabljenih knjig se je v sredo začel in včeraj nadaljeval Tabor 88, vsakoletna, torej že tradicionalna poletna prireditev, ki tudi tokrat poteka v Prosvetnem domu na Opčinah. V dvorani doma so razstavljena oblačila, torbice, pasovi in klobuki, ki smo jih videli na modni reviji. V vhodni veži pa je razstava knjig, plošč in kaset. Obiskovalcem je na ogled tudi video posnetek modne revije.

Na dvorišču so včeraj popoldne odprli dobro založene kioske. Ob 18. uri je bil na programu koncert godbe Refolo, ki mu je sledila družabnost. Številni gostje so si lahko privoščili razne dobrote in dobro vino, za ples in zabavo pa je poskrbel glasbeni ansambel Est Nordest, ki bo obiskovalce prireditve zabaval tudi drevi in jutri zvečer.

Danes je na programu še kotalkarska revija, ki jo prireja ŠD Polet. Opčine torej vabijo vse tiste, ki se čez praznični konec tedna niso odpravili zdoma.

Organizatorja sta Sklad M. Čuk in KD Kraški dom

V torek se začneta poletna centra na Opčinah in v Repnu

V torek, 16. t. m., bo Prosvetni dom na Opčinah na stežaj odprl svoja vrata otrokom, ki so se prijavili v poletno središče, katerega organizator je Sklad Mitja Čuk. Kot smo že pred časom zapisali, bo v letošnjem središču preživljalo lepe in prav gotovo tudi prijetne počitnice okrog 90 otrok iz Trsta in tudi iz bližnje okolice. Središče bodo vodile mlade animatorke, ki imajo v glavnem že prakso in ki vedo, kako je treba delati z otroki, da se ne dolgočasijo, da se zabavajo in da se med seboj razumejo. Kot vedno, bodo otroci prihajali v Prosvetni dom v jutranjih urah in bodo tam ostali do 17. ure, ko jih bodo starši, spremljevalke ali šolski avtobusi odpeljali domov. Veliko bo v središču igranja, veliko sprehodov in izletov, veliko risanja in seveda tudi glasbe oziroma glasbene vzgoje, seveda v obliki, ki bo otrokom najbližja in ki jim bo najbolj ugajala.

Že pretekle počitnice v organizaciji Sklada Mitja Čuk so pokazale, da so bile za vse otroke, tudi prizadete, zelo koristne. Takšne bodo prav gotovo tudi letošnje, če bo le vreme mladim počitnikarjem naklonjeno.

Poletni center za otroke zadnjega letnika vrtca in osnovnošolce se v torek začenja tudi v Repnu, prireja pa ga KD Kraški dom. Otroci bodo v njem preživljali vse dopoldneve, vključno s soboto, vse do 27. avgusta. Tudi ta center ima že svojo tradicijo in bo za otroke prijetno poletno razvedrilo.

pismi uredništvu

Nevšečnosti prebivalcev Zahodnega Krasa

Spoštovano uredništvo!

Včasih je dobro, če v dneh pasje vročine prikličemo pozornost tudi na nekatere nerešene praktične probleme našega vsakdana. Res je sicer, da vremenske okoliščine niso naklonjene razmišljanju o argumentu, ki se ga bova dotaknila, misliva pa, da gre določene težave odpraviti še preden se pojavijo. Posebno še v primerih, ko točno vemo, da bo do težav slej ko prej le prišlo.

Stari rek pravi, da po soncu pride dež. Z njegovim prihodom pa se bodo prebivalcem Zahodnega Krasa pojavile nevšečnosti, ki jih dobro poznajo že vrsto let. Misliva seveda le na tiste, ki se redno poslužujejo avtobusne zveze z mestom in ki morajo zato na avtobus čakati v različnih vremenskih okoliščinah. Vodstvo avtobusnega podjetja je namreč doslej popolnoma pozabilo na namestitev pokritih avtobusnih postajališč na postajah po Zahodnem Krasu. Seveda so pozabili na njihovo namestitev le na Krasu, saj v mestu pokrita postajališča že dalj časa imajo. Tisti, ki se vozijo z avtobusom, so doslej že večkrat protestirali, očitno zaman.

Povod za sestavo tega pisma je bila tudi ugotovitev, da so higienski pogoji v naših vaseh vse slabši. Ne nanašava se seveda na čistočo po naših domovih, ampak misliva na javno čistočo, za katero bi morala skrbeti javna uprava. Tudi v tem primeru bi z malo truda in s skromnimi finančnimi sredstvi odpravili marsikatero nevšečnost. Misliva na neverjetno pomanjkanje zbiralnikov za odpadke. Teh je na Zahodnem Krasu nameščenih vse premalo, logična posledica tega pa je zbiranje odpadkov tudi v neposredni bližini zbiralnikov. Posledice tega so vsakomur jasne, predvsem pa tistim, ki stanujejo v neposredni bližini.

Vsakdo na Krasu ve povedati, da občinski pometači očitno ne poznajo cest, ki vodijo na Prosek, Kontovel in v Križ. Ob tem gre seveda še dodati dejstvo, da so cestišča po teh vaseh neurejena in namesto čistoče tu kraljuje robida.

Z upanjem, da bo to pismo pritegnilo pozornost pristojnih oblasti — vodstva avtobusnega podjetja in tržaške občinske uprave (čeprav se je tam v zadnjih dneh s prevajalsko službo nekaj zataknilo, kajne?) — se vam za pozornost iskreno zahvaljujeva.

S spoštovanjem

IGOR ŠTOKA
član slovenske komisije PSI

DINO FONTANOT
rajonski svetovalec PSI za Zahodni Kras

Ali so dvojezične osebne izkaznice res dvojezične?

Spoštovano uredništvo!

Tudi v teh »pasje« vročih dneh se nekateri ne morejo odreči svojemu protislovenskemu rovarjenju in si s tem nevarno višajo krvni pritisk. Pravo ofenzivo zaganjajo proti dvojezičnim osebnim izkaznicam, proti obrazcem za bencin itd. Poglejmo zato natančneje, za kaj gre. Ali so dvojezične izkaznice res dvojezične?

Odgovor je: ne! Dvojezičen je samo obrazec, izpolnjen pa mora biti izključno v italijanščini. Že res, da piše »stato civile« in spodaj mikroskopsko majhno »stan«, oznaka pa je »celibe« in ne tudi »samski«, samo »operaio« in ne tudi »delavec« itd.

Za kaj nam osebna izkaznica služi? Najprej za istovetenje, potem je lahko tudi listina za prehod. Če gremo npr. v Avstrijo z osebno izkaznico ali s potnim listom, imata oba dokumenta enako funkcijo in veljavo. Zadnji model potnega lista je napisan v osmih jezikih EGS in proti temu se nihče ne zaganja. Jasno je zato, da nekatere moti samo slovenščina in če so dosledni, jih to mora motiti na vseh dokumentih, tudi na prepustnici. Zato tisti, ki bo zahteval izkaznico samo v italijanščini, ne bi smel imeti prepustnice — ki prav tako »žali njegova italijanska čustva« — saj prepustnice izključno v italijanščini Videmski sporazum ne predvideva.

IVAN ŠKABAR

»Zeleni škuner« pripluje jutri v Trst

Kot smo že poročali, bo jutri okrog 18. ure pristal ob Pomolu Audace »Zeleni škuner 88« (»Goletta verde '88«), ladja-laboratorij, ki letos že tretjič ugotavlja onesnaženost italijanskih morij. Na sliki je škuner ob lanskem prihodu v naše mesto. (Foto Magajna)

Motorji in rock včeraj in danes pri Ferdinandeu

Na Trgu Ferdinandeo se je včeraj začel prvi shod motoristov v »ameriškem slogu« v naši pokrajini. Na shodu, ki ga prireja motoklub Gamblers in ki traja še danes, so tržaški »bikers« (kot jim pravijo zaradi značilne oblike njihovih motornih koles) razkazali svoja izvirno okrašena in pobarvana dvokolesna vozila. Srečanje motoristov pa ima tudi praznični značaj, saj so organizatorji poskrbeli za kioske s hrano in pijačo, za družabne igre ter za primerno glasbo, ki pomaga ustvariti tipično ameriško vzdušje »on the road«. Oba večera (od 21. ure dalje) nastopa namreč tržaška »heavy metal« skupina Foxy lady, ki je nastala lani in ki je doživela že precejšen uspeh v naši deželi; čeprav še ni posnela samostojne plošče.

Skupino Foxy lady sta ustanovila bivša člana skupine Halloween Arturo Falcone in Inko Brus, ki ju izvedenci štejejo med najboljše izvajalce te glasbene zvrsti v Italiji. Glasbena skupina, ki si je izbrala najbolj agresivno inačico sodobnega rocka in ki je našla precej odziva v specializiranih revijah, ima v načrtu nastope v Jugoslaviji, Nemčiji in na Danskem.

Na pragu lovske sezone

Čemu toliko nasprotovanja lovu?

Ob številnih polemikah in vsemogočih nasprotovanjih zelenih in drugih naravovarstvenih organizacij, se bo tudi letos s 14. avgustom odprl lov na nekatere ptice selivke. Lovski svet je sicer razdvojen, saj so se, podobno kot lani, nekatere italijanske dežele odločile za kasnejše, septembrsko odprtje lova. Vsem pa je jasno, da sama odložitev začetka lova ne more rešiti številnih problemov, ki jih mnogi pripisujejo le lovcem. Res pa je tudi, da bi morali lovske koledarje prilagajati različnim stvarnostim. V tem smislu bi bilo najbrž umestno, da bi imeli najprej natančen pregled razmer v loviščih in bi nato na tej osnovi predvideli odstrel.

Problemi, ki so povezani z lovskimi koledarji in že dalj časa burijo duhove, so sicer številni in med seboj različni. To pa je po drugi strani povsem razumljivo, saj poleg geografskih in favnističnih značilnosti posameznih dežel niso nič manj zanemarljive tudi socialne in kulturne. Zadnja leta je vsekakor vedno bolj čutiti potrebo, da bi lovne dobe postale bolj enotne in da bi obsegale večje zemljepisne enote: severno, srednjo in južno Italijo. Vsi ti problemi imajo v Furlaniji-Julijski krajini manjše razsežnosti. Naša dežela je namreč razdeljena v revirje, ki jih je 242, vsaka lovska družina pa ima točno določeno število možnih članov. Lovec je skratka tesno vezan na ozemlje, na katerem deluje. Namesto enotnega deželnega lovskega koledarja izdajo tako posamezni pokrajinski odbori za lov koledarje, ki upoštevajo različne značilnosti in populacijo divjadi.

V tržaški in goriški pokrajini lov na ptice selivke nikakor nima velike tradicije in se ga udeležujejo le maloštevilni lovci, kar velja še posebej za slovenske. Med pticami, ki jih bo mogoče loviti od 14. avgusta naprej, bi omenili predvsem kosa (ki bi ga sicer lahko uvrstili med stalno divjad), prepelico, raco mlakarico, divjega goloba in nekatere druge. Žal je bil letos po sklepu nadzornega deželnega odbora za lov premeščen datum odprtja lova na šojo (na drugo nedeljo v septembru). V Trstu je vzbudila ta odločitev ostre polemike, saj povzroča šoja pri nas veliko gmotno škodo. Dovolj da omenimo, da na primer v Sloveniji lovna doba na to ptico traja vse leto. V tržaški pokrajini je poleg tega letos zaščiten zajec, drugo nedeljo septembra se odpre lov na divjega prašiča, s 1. oktobrom pa lov na strelno divjad (na jerebico, fazana itd.). V polnem teku pa je sedaj selektivni lov na srnjad. Odstrel je bil doslej kar dober, lovci pa bi si morali prizadevati, da bi, predvsem po 1. septembru, ko bo mogoč lov tudi na srno in mladiče, v celoti uresničili plan. S tem bi nedvomno omejili škodo, ki jo ta divjad povzroča predvsem kmetovalcem. Da je srnjadi preveč, priča že podatek, da je bilo lani samo v tržaški pokrajini povoženih več kot 150 srn.

Problemov, ki so tesno povezani z lovom, je nedvomno veliko. Prepričani pa smo, da mnoga nasprotovanja izvirajo predvsem iz nevednosti in neozaveščenosti mnogih ljudi o poslanstvu, ki ga pri nas opravljajo lovci. Prav bi bilo, da bi v prihodnosti spregovorili o vsem odkrito, da bi bil tudi širši krog bralcev seznanjen z delom in skrbjo, ki ju lovci vlagajo v ohranjevanje in zaščito živali in narave.

(N. R.)

Policija je včeraj aretirala očeta

Dvajsetmesečni otrok zaužil hašiš

Včeraj se je iz otroške bolnišnice Burlo vrnila 20 mesecev stara Alessandra Meloni, ki je v četrtek pogoltnila znatno količino hašiša. Zastrupitev na srečo ni bila huda in deklica se je včeraj že prav dobro počutil. V popoldanskih urah jo je mati lahko odpeljala domov. Otrokovega očeta, 28-letnega Alfonsa Melonija, so agenti letečega oddelka odpeljali v zapor. Obtožen je posesti in razpečevanja mamil. Namestnik državnega pravdnika Reinotti še ni potrdil zapornega naloga, ker ni dovolj dokazov o krivdi osumljenca. Preiskave varuje stroga preiskovalna tajnost.

Kako se je zgodilo, da je mala Alessandra zaužila mamilo? V četrtek je na domu v Ulici Marco Polo 53 v svoji nepotešljivi otroški radovednosti brskala po očetovih žepih in našla trdo rjavo ploščico. Alessandra se je razveselila, ker je mislila, da drži v roki čokolado. Takoj jo je ponesla k ustom. Čeprav ploščica ni imela prijetnega sladkega okusa, je otrok zaužil precejšnjo količino hašiša. Njena mati Nadia ni videla, kaj se je zgodilo. Nenadoma je opazila, da je otroku zelo slabo; ko je uvidela, da sama ne more storiti ničesar, je Alessandro odnesla v otroško bolnišnico.

Zdravniki so izrekli pridržano prognozo zaradi zastrupitve. Ker je deklica zaužila precejšnjo količino mamila, je nastopila koma prve stopnje. V bolnišnici so storili vse, da bi ji rešili življenje. Ko pa so v laboratoriju opravili analize krvi, so na svoje veliko začudenje ugotovili, s čim se je zastrupil otrok. Včeraj se je zdravstveno stanje deklice toliko izboljšalo, da je lahko že zapustila bolnišnico. Mati je prišla ponjo zgodaj popoldne, ker pa je hčerkica spala, je počakala ob njeni posteljici še nekaj časa. Ko je Alessandra odprla oči, jo je oblekla in odnesla iz bolnice.

O zastrupitvi s hašišem je bila včeraj obveščena policija, ki je takoj izvedla hišno preiskavo v stanovanju v zadnjem nadstropju stare hiše v Ulici Marco Polo 53, kjer stanuje v podnajemu mlada družina Meloni. Agenti so našli precej ogorkov cigaret s hašišem. Očeta deklice so po tem odkritju odpeljali v zapor pod obtožbo posesti in razpečevanja mamil. Namestnik državnega pravdnika Reinotti ima do torka čas, da potrdi zaporni nalog. Če tega ne bo storil, bo osumljenec takoj prost. Melonija so včeraj prvič zaslišali v prisotnosti odvetnika Boreana. Odločno je zanikal, da bi razpečeval mamila. Povedal je, da je občasno kupil manjše količine hašiša za lastno uporabo.

Polkna stanovanja Melonijevih so bila včeraj ves dan zaprta. Sosedje so vedeli povedati le, da moža in žene že dva dni niso videli. Neka ženska je pripomnila, da je Nadia Meloni verjetno odšla z otrokom k svoji materi, ki menda stanuje v dolinski občini.

(hj)

Nesreča povzročila zastoj na Obalni cesti

Pridržana prognoza za motorista

V trčenju med motorjem in avtomobilom so se včeraj popoldne na Obalni cesti pri Grljanu ranile tri osebe. Najhujše poškodbe je dobil 31-letni motorist Goffredo Barocci iz Pesara. Zdravniki so si iz previdnosti pridržali prognozo. Ugotovili so, da si je zlomil kolk in si večkrat prelomil kosti na levi nogi. Vse pa kaže, da ni v smrtni nevarnosti. V nesreči se je poškodovala tudi njegova 28-letna sopotnica Rossana Riccardi, prav tako iz Pesara. Zdravniki so ji napovedali tri tedne zdravljenja. Pri padcu si je poškodovala levo nogo. Oba ležita na otropedskem oddelku glavne bolnišnice. Rane, ki jih je dobil voznik pande, 18-letni Gabriele Faralli iz Ulice Locchi 12, pa so neznatne. V bolnišnici na Katinari so mu le nudili prvo pomoč in ga nato odpustili. Z njim sta v avtomobilu sedela še dva prijetalja, oba pa sta nesrečo preživela brez posledic.

Ranjence je v bolnico pripeljal rešilec iz Benetk, ki je v tistem trenutku peljal mimo. Izvide o nesreči je opravila prometna policija. Dvojica iz Pesara se je na motorju suzuki 750 vozila proti Trstu. Voznik avtomobila je povedal, da je v bližini Grljana nenadoma izgubil nadzorstvo nad vozilom. Pando je zaneslo na drugo stran cestišča ravno v trenutku, ko je iz nasprotne smeri privozil motor.

Mestni redarji pomagali starki

Ker ni bilo nikogar, ki bi ji v trenutku potrebe lahko ustrezno pomagal, so priletni upokojenki Marii Plisca morali priskočiti na pomoč mestni redarji. Ženska je včeraj popoldne padla s postelje. Ker je hroma, se ni mogla dvigniti in je nemočno obležala na tleh. Tudi njena sestra Germana ni imela dovolj moči, da bi jo spravila na posteljo.

Sestra je poklicala najprej občinsko službo, ki nudi pomoč ostarelim, na telefon klic pa ni odgovoril nihče. Bolničarji Rdečega križa in gasilci so bili v tistem trenutku zaposleni drugod, zato je obupana ženska poklicala mestne redarje. V stanovanje v Ulici Hermada 2/2 sta čez nekaj minut vstopila redarja Quadrelli in Giurissevich ter z velikim naporom dvignila starko. Ko sta jo končno položila na posteljo, sta še pomagala sestri, ki je morala izčrpano žensko preobleči v suho obleko. Ko je hroma upokojenka padla s postelje, se je namreč na vse kriplje trudila, da bi se dvignila. Zaradi hude vročine in velikega napora se je močno spotila. Pot je dobesedno lil z nje in premočil obleko, ki jo je imela na sebi.

Starejšim osebam se večkrat pripetijo podobne nesreče. Marsikateri upokojenec je v svojem stanovanju že spodrsnil in se nikakor ni mogel dvigniti s tal. Nekateri so morali v takem položaju ostati tudi po več dni. Da bi jim v takih primerih pomagali, so letos ustanovili posebno občinsko službo, ki pa deluje le v uradniškem času, ne glede na dejstvo, da si trenutka, ko potrebujejo pomoč, upokojenci ne morejo izbirati...

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Feliksa Mikulusa

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način počastili njegov spomin.

SVOJCI

Trst, 14. avgusta 1988

15. 8. 1987 **15. 8. 1988**

Vilko Batič

Z bolečim srcem in ljubeznijo se te spominjam.

Bianka

Lonjer, 14. avgusta 1988

12. 8. 1985 **12. 8. 1988**

Ob 3. obletnici smrti drage žene

Gigie Žerjav-Bogatec

se je z ljubeznijo spominjajo mož Viktor in svojci.

Hvala vsem, ki obiščete njen grob.

Gostom podarijo razglednico

Gostilna Grgič na Padričah ponosna na svojo tradicijo

Tako razglednico lahko dobite, če obiščete znano gostilno Grgič na Padričah. Na razglednici je fotografija stare gostilne iz leta 1905, dve manjši fotografiji pa prikazujeta današnjo lepo urejeno notranjost gostišča. Na razglednici je zapisana letnica 1898, kar pomeni, da je gostilna obstajala v vasi že pred devetdesetimi leti. Morda pa je njena življenjska doba še daljša, zato bi bilo dobro, če bi stvar preverili. Škoda bi namreč bilo, če bi šli v pozabo podatki o tem priljubljenem lokalu, ki že toliko let privablja goste, ki si želijo prijazne postrežbe, dobre hrane in vina, v tem času pa tudi osvežitve.

Naslednji torek v Trstu

Akcija Amnesty International za spoštovanje človekovih pravic

Tržaška skupina Amnesty International bo v torek, 16. t. m., na pokritem pločniku ob križišču med ulicama Battisti in Carducci zbirala podpise, da bi protestirala proti trem primerom kršenja človekovih pravic v Kolumbiji, Južni Afriki in Siriji. Od kolumbijske vlade Amnesty International zahteva, naj omogoči, da se temeljito in nepristransko preiščejo okoliščine uboja dr. Hectorja Abad Gomeza, aktivnega bojevnika za človekove pravice. Od južnoafriške vlade zahteva, naj osvobodi Ntombazano Gertrudo Botho, ki je bila aretirana lani, ker se je zavzemala za odpravo apartheida. Od sirske vlade zahteva, naj osvobodi bivšega ministra 'Abd Al-Majida Manjouneha, ki je zaprt brez procesa, ker je zahteval konec od leta 1963 trajajočega obsednega stanja.

Poleg tega Amnesty International sporoča, da je bil osvobojen češkoslovaški državljan Ervin Motl, za kar se je svoj čas zavzemala, kakor tudi, da je prekinila kampanjo proti mučenju v Italiji, ker je poslanska zbornica odobrila konvencijo OZN proti mučenju ter drugim surovim, nečloveškim in ponižujočim kaznim in ravnanjem z dne 26. junija 1987. Upati je, da jo zdaj čimprej odobri še senat.

gledališča

GRAD SV. JUSTA

V četrtek, 18., in v petek, 19. t. m., ob 21.15 bo na Gradu sv. Justa rock opera JESUS CRIST SUPERSTAR v izvedbi BROADWAY MUSICAL COMPANY iz New Yorka.

V sredo, 24. t. m., ob 21.30 bo nastopil s svojim orkestrom kantavtor PAOLO CONTE.

MIRAMARSKI PARK
Luči in zvoki

V torek, 16. t. m., ob 21. uri program v angleščini in ob 22.15 program v italijanščini.

Danes slavita v Rojanu zlato poroko

PINO in ROMANA KURET

Še na mnoga zdrava in vesela leta želimo

Obersnelovi

čestitke

Danes praznuje moj nono MARJO MARTELANC 80. rojstni dan. Voščim mu obilo zdravja in srečno naprej. Darja. Čestitkam se pridružujejo vsi v družini.

3-kratni "živjo" za našega strica MARJOTA, ki slavi danes v Barkovljah 80 let! Kličejo mu ga nečaki Neva, Adriano, Danilo, Franko in Sergio z družinami, ki mu želijo tudi srečo in zdravje v naprej.

Jutri, 15. t. m., bo TANJA CANCIANI dopolnila 18 let. Ker polnoletna bo postala, bo večje obveznosti imela. Da bi jih srečno vse reševala, ji iz srca želijo mama Alma, očka Enjo ter brat Diego.

Vse naj, naj... želi tudi NATAŠI KRALJIČ za rojstni dan, ki ga bo praznovala 22. avgusta, teta Alma z družino.

Včeraj sta se poročila NEVIA in WILLY. Veliko sreče na skupni Življenjski poti jima želi SKD Slavec.

Športno društvo ZARJA
priredi
danes, 14., in jutri, 15. avgusta, v prostorih Gospodarske zadruge v Bazovici
tradicionalni
ŠPORTNI PRAZNIK
Delovali bodo dobro založeni kioski.
Oba večera ples s priznanim ansamblom **Bolero.**
Vabljeni

GOSPODARSKO DRUŠTVO NA KONTOVELU
razpisuje
natečaj za novega gostilničarja
Pismene prijave naslovite na: Gospodarsko društvo na Kontovelu — Kontovel št. 152

razstave

V TK Galeriji - Ul. sv. Frančiška 20 - je na ogled razstava grafik slovenskih mojstrov.

V konjušnici v Miramarskem parku je odprta razstava z naslovom NOVE MEJE V ARHITEKTURI, ki prikazuje stvaritve arhitekta Maksa FABIANIJA. Urnik: od 10.30 do 18.30.

V Kraškem muzeju v Repnu je odprta razstava ČLOVEK IN LES. Razstava bo odprta do 23. oktobra, pripravil jo je Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v sodelovanju z odborništvom za kmetijstvo tržaške pokrajine. Urnik: od ponedeljka do petka od 17. do 20. ure, v soboto in nedeljo od 16. do 21. ure.

V palači Costanzi je odprta fotografska razstava o življenju in delu Nobelovega nagrajenca Alberta SCHWEITZERJA.

Na sedežu turistične ustanove v Sesljanu št. 56/B bo do 19. t. m. odprta skupinska razstava.

kino

ARISTON - 21.15 **Attrazione fatale**, ZDA 1987. Jutri ob 21.15 **L'ultimo imperatore**, It./VB/Hong Kong 1987.
EXCELSIOR II - Zaprto.
EXCELSIOR I - Zaprto.
NAZIONALE I - 16.30, 22.00 **La villa delle anime maledette**, srh., □.
NAZIONALE II - 16.30, 22.00 **Mangia il ricco**, kom., VB 1988. Jutri ob 16.30 **Strana la vita**, kom., It. 1987; r. G. Bertolucci; i. D. Abatantuono, M. Guerritore.
NAZIONALE III - 16.30, 22.00 **Giochi erotici di Vanessa**, porn., □□.
NAZIONALE IV - 17.30, 22.00 **Arancia meccanica**, fant., ZDA.
FENICE - Zaprto.
GRATTACIELO - 17.30, 22.15 **Vivere nel terrore**, krim. □.
MIGNON - Zaprto.
LJUDSKI VRT - 21.15 **Agente 007 - Zona pericolo**, akc., VB 1987; r. J. Glen; i. T. Dalton, M. D'Abo. Jutri ob 21.15 **Attrazione fatale.**
EDEN - 16.00, 22.10 **Daniela minislip**, porn., □□.
VITTORIO VENETO - Zaprto.
CAPITOL - 17.00, 22.00 **Love Dream**, kom.; r. C. Finch; i. C. Lambert. Jutri ob 16.30 **Misfatto bianco**, pust., VB 1988; r. M. Radford; i. G. Scacchi.
LUMIERE FICE - Zaprto.
ALCIONE - Zaprto.
RADIO - 15.30, 21.30 **Adolescenti vogliose**, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

SEKCIJA KPI PROSEK-KONTOVEL
priredi
12., 13., 14. in 15. avgusta na Balancu
FESTIVAL KOMUNISTIČNEGA TISKA
Program:
danes, 14. - ob 10.00 otvoritev kioskov, ob 22.00 pozdrav člana pokrajinskega vodstva KPI;
jutri, 15. - ob 10.00 otvoritev kioskov.
Oba večera od 20.30 dalje igra ansambel **LOJZE FURLAN**
Vabljeni!

razne prireditve

TABOR '88 - Prosvetni dom Opčine - od 10. do 15. avgusta. Danes, 14. 8.: ob 15. uri odprtje kioskov, ob 18. uri koncert godbe Refolo, ob 20. uri ples z ansamblom Est Nordest; jutri, 15. 8.: ob 15. uri odprtje kioskov, ob 18. uri kotalkarska revija ŠD Polet, ob 20. uri ples z ansamblom Gli altri baroni. Odprte so razstava knjig, plošč in kaset, sejem rabljenih knjig ter razstava Umetnost v modi: Evi Sedmak, Magda Tavčar, Marija Vidau. Ves čas razstave je na ogled video posnetek modne revije, ki je bila v sredo zvečer.

mali oglasi

OSMICO je odprl Josip Gruden v Samatorci 6/a. Toči belo in črno vino.

OSMICO je odprl Albin Tenze - Križ 111. Toči belo in črno vino.

OSMICO je odprl Herman Škrlj v Saležu na št. 35. Toči belo vino in teran.

OSMICO je odprl v Zgoniku Miro Žigon.

PRODAM prikolico s knjižico in grablje (reginatore) za traktor. Tel. 0481/776061.

PRODAM počitniško prikolico knaus v dobrem stanju po ugodni ceni. Tel. 0481/882006.

PRODAM čistokrvne mladiče kraškega ovčarja brez rodovnika. Tel. 229225.

PRODAM kozo molznico staro 2 leti. Tel. 200760.

PRODAM knjige za 1. letnik poklicne šole J. Stefan - oddelek RTV. Tel. 200878.

IŠČEM zazidljivo zemljišče na Krasu. Telefonirati v večernih urah na št. 213652 ali 213348.

IŠČEM V NAJEM hišo ali stanovanje. Tel. 228390.

V NAJEM nudimo počitniško hišo z 8 ležišči v škofjeloških hribih. Informacije Tušek, Cankarjeva 30, Radovljica, tel. 003864/74921 ali 75209.

V SEŽANI najamem dvosobno stanovanje s telefonom. Ponudbe: tel. YU 061/217018.

KUPIM belgijskega ovčarja. Tel. 003861/217018.

V DOLINI nova trgovina gostilniške opreme in hladilno-točilnih sistemov za vino, pivo in sokove pre-mix in post-mix Celli - leader te vrste v Italiji. Tel. 040/228190.

TRŽAŠKO PODJETJE išče sposobnega knjigovodjo in spretnega uradnika/co z znanjem srbohrvaškega in nemškega ali angleškega jezika. Za obe službi nudi ugodne finančne pogoje glede na sposobnosti. Poleg pismene prošnje navesti tudi curriculum vitae in poslati na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Urad".

STRUGARJA iščemo za mehansko industrijo. Pisati v italijanščini na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Strugar".

REZKARJA iščemo za mehansko industrijo. Pisati v italijanščini na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Rezkar".

KOVAČA iščemo za mehansko industrijo. Pisati v italijanščini na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Kovač".

Sekcija KPI "Enrico Berlinguer"
priredi
na igrišču ŠD Sokol v Nabrežini
FESTIVAL KOMUNISTIČNEGA TISKA
Danes, 14. 8.:
ob 16.00 otvoritev kioskov, ob 20.00 govori, ob 21.00 ples z ansamblom HAPPY DAYS.
Jutri, 15. 8.:
ob 16.00 otvoritev kioskov, ob 19.00 nastop plesne skupine F. PREŠEREN iz Boljunca, ob 21.00 ples z ansamblom HAPPY DAYS.
Vabljeni!

izleti

Sekcija VZPI-ANPI E. Antončič prireja 3. septembra izlet v goriška Brda in v Ajdovščino ob priliki proslav 30. divizije in udarne bazoviške brigade. Cena 10.000 lir. Vse informacije nudi Gigi Bogatec (tel. 220175).

SKD Barkovlje prireja izlet v Kamnik o srečanju Ljudskih noš v nedeljo, 11. septembra. Kdor se ga udeleži v noši ima brezplačno vožnjo in kosilo. Za vpis in informacije tel. 415797.

Devinsko-nabrežinska sekcija Slovenske skupnosti prireja tridnevni izlet v Makedonijo od sobote, 10., do ponedeljka, 12. septembra 1988. Potovanje bo z letalom in avtobusom, predviden pa je predvsem obisk Skopja in Ohrida. Informacije in vpisovanje do zasedbe razpoložljivih mest pri: Antku Terčonu (tel. 299509), Ivanu Breclju (tel. 208270) in Mariu Kralju (tel. 200310).

KD Rdeča zvezda organizira 23., 24. in 25. septembra izlet v München (Dachau in Oktoberfest). Cena za prevoz, prenočišče in ogled muzejev je 220.000 lir. Vpisuje in nudi vse potrebne informacije: Roberto Kante - tel. 229432, v popoldanskih urah.

ZA VSAKOGAR NEKAJ POSEBNEGA
optika Viki
kontaktne leče
Ul. Buonarroti 6 (pr. Ul. Rossetti)
TRST Telefon 77-29-96

razna obvestila

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje sporoča, da so uradi zaprti do 22. avgusta.

Patronat INCA CGIL v Nabrežini sporoča, da urad deluje do 22. avgusta samo ob ponedeljkih od 9. do 12. ure ter ob četrtkih od 15.30 do 18.30.

ZVI NOV obvešča, da je pisarna zaprta do vključno 19. avgusta.

ZSKD obvešča, da so uradi zaprti do vključno 20. avgusta.

ZSKD vabi vse svoje člane na ogled predstave MIKLOVA ZALA, ki bo, kot najavljeno, v soboto, 27. avgusta, ob 20.30 na sugestivnem gradu v Štanjelu. V ta namen organizira ZSKD avtobusni prevoz. Uro in kraj odhoda bomo javili naknadno. Do 20. avgusta se lahko interesenti zglasijo v Tržaški knjigarni, kjer bodo lahko rezervirali tudi vstopnico za predstavo. Prosimo, da se interesenti čimprej prijavijo, kajti avtobusni prevoz bo mogoče organizirati samo če bo do 20. avgusta zadostno število vpisanih.

KD Kraški dom prireja POLETNI CENTER za otroke, ki obiskujejo zadnji letnik vrtca in za osnovnošolce. Poletni center bo potekal od 9.00 do 12.30 od 16. do 27. t. m., vključno soboti. Vpisnina 20.000 lir. Za vpis in informacije Vesna Guštin, Repen 54, tel. 227124.

včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 14. avgusta 1988
ALFRED

Sonce vzide ob 6.04 in zatone ob 20.15 - Dolžina dneva 14.11 - Luna vzide ob 7.49 in zatone ob 21.02.

Jutri, PONEDELJEK, 15. avgusta 1988
VNEBOVZETJE

PLIMOVANJE DANES: ob 5.10 najnižje -57 cm, ob 11.44 najvišje 44 cm, ob 17.34 najnižje -24 cm, ob 23.09 najvišje 35 cm.

PLIMOVANJE JUTRI: ob 5.30 najnižje -52 cm, ob 12.03 najvišje 45 cm, ob 18.01 najnižje -26, ob 23.37 najvišje 30 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 28,8 stopinje, zračni tlak 1016,4 mb narašča, veter 8 km na uro vzhodnik, vlaga 67-odstotna, nebo rahlo pooblačeno s slabo vidljivostjo, morje skoraj mirno, temperatura morja 25,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Giulia Bonazza, Diego D'Alessandro, Gianmarco Corsi, Marco Carone Iurissevich, Daniele Germani, Francesco Messidoro, Marco Filiplich, Vanessa Destradi.

UMRLI SO: 88-letna Carmela Battistig vd. Degasperi, 87-letni Guido Piemonti, 98-letna Antonia Rasman vd. Mayer, 75-letna Maria Pilar por. Zottich, 89-letna Eugenia Penco vd. Serpo, 77-letna Alice Marconi, 97-letna Anna Marchesan vd. Angeli.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN
Nedelja, 14. avgusta 1988
Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30

Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

Dnevna služba - od 13.00 do 16.00

Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 422923).

Ponedeljek, 15. avgusta 1988
Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30

Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

Dnevna služba - od 13.00 do 16.00

Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

ZGONIK (TEL. 229373) - od 8.30 do 13.00 in od 13.00 dalje samo po telefonu za najnujnejše primere.

Od torka, 16., do sobote, 20. avgusta 1988
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

LOTERIJA

BARI	44	52	26	49	14
CAGLIARI	73	40	79	85	39
FIRENCE	67	90	28	68	13
GENOVA	32	29	49	61	46
MILAN	16	36	65	33	54
NEAPELJ	1	11	90	29	66
PALERMO	18	16	69	58	70
RIM	2	31	25	20	39
TURIN	5	24	82	29	17
BENETKE	13	32	47	54	77

ENALOTTO

X 2 2 X 1 1 1 1 1 1 1 X

KVOTE:

12 31.542.000
11 1.759.000
10 155.000

S.A.C.A.T.
nadomestni deli za
FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA
in za tuje znamke avtomobilov
UPRAVA: Ul. Marconi 6 - Tel. 775483 - 4
Ul. sv. Frančiška 38 **TRST** - Tel. 768667 - 772002

menjalnica

12. 8. 1988

Ameriški dolar	1380.—	Japonski jen	9,50
Nemška marka	739.—	Švicarski frank	883.—
Francoski frank	217.—	Avstrijski šiling	104,80
Holandski florint	654.—	Norveška krona	200.—
Belgijski frank	34,80	Švedska krona	212.—
Funt šterling	2370.—	Portugalski eskudo	8,50
Irski šterling	1970.—	Španska peseta	10,50
Danska krona	191.—	Avstralski dolar	1070.—
Grška drahma	8,75	Debeli dinar	0,45
Kanadski dolar	1120.—	Drobni dinar	0,45

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
Telef.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1

11.00 Maša
11.55 Nabožna oddaja
12.15 Ekološka oddaja: Zelena linija
13.30 Dnevnik
13.55 Kviz: Fortunissima
14.00 Film: L'oro di Napoli (kom., It. 1954, r. Vittorio De Sica, i. Sofia Loren, Paolo Stoppa, Totò)
16.15 Risanka: Il viaggio di Ion
16.30 Nanizanka: Pika Nogavička
17.05 Variete: Troppo forti
18.05 Nadaljevanka: Cronache marziane - Le spedizioni (i. Rock Hudson, Gayle Hunnicutt, Christophe Connolly, 1. del)
19.50 Vreme in dnevnik
20.30 Nadaljevanka: Little Roma (r. Francesco Massaro, i. Ferruccio Amendola, Maria Fiore, Claudio Amendola, Elena Sofia Ricci, 2. del)
22.00 Glasbena oddaja: Discoring estate - Hit Parade
22.50 Športna nedelja
24.00 Dnevnik in vreme
0.10 Šport: tenis, ženski mednarodni turnir (prenos iz Palerma)

RAI 2

11.00 Film: L'ultima carrozzella (kom., It. 1943, r. Mario Mattoli, i. Anna Magnani, Aldo Fabrizi, Tino Scotti)
12.30 Aktualno: Bolj zdravi in lepši
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.20 Športne vesti
13.30 Nanizanka: Saranno famosi
14.20 Šport: kolesarstvo
15.30 Tv film: Stanley (r. Essen Storn, i. Graham Kennedy, Nell Campbell, Michael Craig)
17.05 Film: Per soldi o per amore (kom., ZDA 1963, r. Michael Gordon, i. Kirk Douglas, Mitzi Gaynor, Gig Young)
18.45 Nanizanka: Poliziotti alle Hawai - Fuga a Honolulu
19.35 Vreme in dnevnik
20.00 Športna oddaja: Domenica sprint
20.30 Film: La conversazione (srh., ZDA 1974, r. F. Ford Coppola, i. Gene Hackman, John Cazale)
22.20 Dnevnik - kratke vesti
22.35 Rubrika: Mixer
23.10 Inf. oddaja: Evangelizem
23.35 Glasbena oddaja: Milano suono

RAI 3

11.25 Šport: motociklizem - VN Švedske, 125 ccm (prenos iz Anderstorpa)
12.30 Aktualno: Spettabile RAI - Videolettere a Va'pensiero
12.55 Šport: motociklizem - VN Švedske, 500 ccm (iz Anderstorpa)
14.00 Deželne vesti
14.10 Šport: tenis (iz Saint Vincenta) in motociklizem, VN Švedske, 250 ccm (iz Anderstorpa)
18.00 Variete: Helzapoppin
18.35 Aktualno: Spett.le RAI
19.00 Vreme in dnevnik, nato športna oddaja Domenica gol
19.30 Deželne vesti
19.45 Dok.: 20 let prej - Drobci
20.30 Dokumentarec: Živi planet
21.30 Dok. oddaja: Le voci dell'occulto
21.55 Dnevnik
22.10 Nan.: Sant'Eligio notte e giorno
23.00 Opera: Turandot (Giacomo Puccini, pojejo Ghena Dimitrov, Nicola Martinucci, Gianfranco Manganotti, Cecilia Gasdia, Ivo Vinco, orkester in zbor Arene iz Verone, dir. Maurizio Arena)

RTV Ljubljana

9.15 Video strani
9.25 Otroška oddaja: Živžav
10.10 Nadaljevanka: Oliver Twist (pon.)
10.40 Nadaljevanka: Cagney in Lacey (pon.)
11.25 Glasbena oddaja: Alpski večer 88 (8. odd.)
12.00 Kmetijska oddaja: Poti sodelovanja (prod. TV Sarajevo)
13.00 Video strani
15.40 Nadaljevanka: Šefi (Stewart Woods, r. Jerry London, i. Charlton Heston, Keith, Carradine, Stephen Collins, v 6 delih - 3. del)
16.40 Film: Dom na griču (dram., ZDA 1960, r. Vincente Minelli, i. Robert Mitchum, George Hamilton, George Peppard)
19.05 Risanka
19.18 Vreme in TV Okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Nadaljevanka: Večerni zvonovi (2. del)
21.10 Aktualno: Zdravo
22.40 Informativna oddaja za tujce
22.45 Video strani

TV Koper

11.25 Motociklizem: Svetovno prvenstvo, Velika nagrada Švedske - 125 ccm in 500 ccm (neposredni prenos iz Anderstorpa, komentator Nico Cereghini)
14.00 Športna oddaja: Juke box - zgodovina športa po želji (pon.)
14.30 Rubrika o ženskem športu: Donna kopertina (pon.)
15.00 Odbojka: turnir Savim, finale za 3.in 4. mesto (neposredni prenos iz Rige, SZ); To so tekme ob zaključku nekakšne odbojkarske miniolimpiade, ki ji je TV-Kp zvesto sledila s prenosi.
17.00 Odbojka: turnir Savim, finale za 1. in 2. mesto (prenos iz Rige)
19.00 Nogomet: Turnir v Wembleyu Bayern-Arsenal (posnetki iz Wembleya)
20.30 Atletika: miting APM (posnetki iz Holandske)
23.15 TVD Novice
23.25 Motociklizem: Svetovno prvenstvo, Velika nagrada Švedske - 250 ccm (posnetki iz Anderstorpa, komentator Nico Cereghini)

CANALE 5

8.30 Nabožna oddaja
8.45 Nanizanki: Alice, 9.10 Storie di vita
9.30 Film: Joko l'australiano (kom., ZDA 1943, r. R. Zigler Leonard, i. Charles Laughton, Binnie Barnes)
11.30 Nanizanki: Helena, 12.00 Hotel
13.00 Glasbena oddaja: Superclassifica show
14.00 Film: Arrivederci Roma (kom., It. 1957, r. Roy Rowland, i. Mario Lanza, Renato Rascel)
16.00 Nanizanke: Lottery, 17.00 Orazio, 17.30 Glitter, 18.30 Love Boat
20.30 Nad.: Peccati (1. del)
23.20 Film: Gli assassini del karate (pust., ZDA 1968, r. Barry Shear, i. Robert Vaughn)
1.10 Nanizanka: Spy Force

RETEQUATTRO

8.00 Nabožna oddaja
8.30 Nanizanka: Il santo
9.15 Film: Il cavaliere della croce (biog., Šp. 1948, r. Jose Diaz Mopales, i. Rafael Devan, Maruca Fresno)
11.00 Nanizanke: Giorno per giorno, 11.30 Lucy Show, 12.00 Vicini troppo vicini, 12.30 In casa Lawrence, 13.30 Detective per amore, 14.30 Mississipi
15.30 Film: Arrivano le ragazze (kom., ZDA 1953, r. Claude Binyon, i. Bob Hope, Arlene Dahl, Rosemary Cooney)
17.30 Nan.: Masquerade, 18.30 Nero Wolfe
19.30 Nadaljevanka: La saga del Padrino (7. del)
20.30 Film: Gli occhi che non sorrisero (dram., ZDA 1952, r. William Wyler, i. Laurence Olivier, Jennifer Jones)
22.50 Film: Gli ottimisti (kom., VB 1973, r. Anthony Simmons, i. Peter Sellers)
0.55 Nanizanki: Petrocelli, 1.50 Vegas

ITALIA 1

8.30 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Willy Fog, Littlest, Il pianeta delle mille avventure, L'isola delle mille avventure
10.30 Nanizanke: Boomer, 11.00 Dimensione Alfa, 12.00 Legmen
12.55 Šport: Grand Prix
14.00 Film: Sette contro tutti (pust., It. 1965, r. Michele Lupo, i. Roger Browne, Al Norton, Harold Bradley)
16.00 Nanizanke: Robin Hood, 16.30 I forti di Forte Coraggio, 17.00 L'uomo di Singapore, 18.00 Master
19.00 Risanke: Alvin show, 19.30 Telebugs, 20.00 Berenstain
20.30 Nogomet: Turnir Wembley
22.30 Nogomet: Inter-Livorno
0.15 Nanizanke: Ai confini della realtà, 0.45 Taxi, 1.15 Giudice di notte, 1.45 Tre cuori in affitto

TELEPADOVA

14.00 Nadaljevanka: Il gioiello nella corona
16.00 Nanizanki: La fattoria dei giorni felici, 16.30 Switch
17.45 Nadaljevanka: Toma
18.30 Nadaljevanka: Pearl Harbour
19.30 Nanizanka: California
20.30 Film: Maciste e la regina di Samar (pust., It. 1964, r. Giacomo Gentilomo, i. Alan Steel, Jany Clair)
22.15 Film: Weekend di terrore (dram., ZDA 1970, r. Jud Taylor, i. Lee Majors)
23.45 Nanizanka: Switch
0.45 Film: Primavera carnale (kom., 1974, r. Robert Benayoun, i. Jane Birkin, Richard Ledue)

TELEFRIULI

12.15 Glasbena oddaja: I concerti Brandeburghesi (Bach, 2. del)
13.15 Nadaljevanka: Atelier
15.15 Risanka: Star Blazers
15.45 Rubrika: Župan in njegovi ljudje
17.30 Nanizanka: Si é giovani solo due volte
18.00 Dokumentarec: Festa barocca (2. del)
19.00 Športne vesti
19.30 Nanizanka: Il perduto amore
20.00 Dnevnik v nemščini
20.30 Nad.: Clayanger
22.30 Nanizanka: La vita comincia a 40 anni
23.00 Športna oddaja
23.30 Nanizanka: Derby Thrilling
24.00 Zabavna oddaja: Lahko noč z...

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dnevnik in športni pregled
20.30 Zadnje vesti in športni pregled

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledarček; 9.00 Maša; 9.45 Dnevni pregled deželnega tiska; 10.00 Nedeljska matineja: Mladinski oder - Ognjena zemlja (Dimitrij Kralj); (10.50) Filmi na ekranih (pon.); (11.00) V svetu valčka, vmes Glasbeni listi; 11.45 Nabožna oddaja: Vera in naš čas; 12.00 Veliki svet malih domovin; 13.20 Glasba po željah; 14.10-17.00 Popoldanski zbornik: (14.10) Poletni satirični minikabaret: Oprosti, ne juriš? (vodita Boris Kobal in Sergej Verč); (15.00) Na počitnice, (16.00) Odstavki o pomembnih in nepomembnih stvareh, (17.00) Klasični album, (17.30) Radijska drama - Iz ljubezni (Josip Tavčar); 18.25 Glasbeni listi; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.30, 17.00, 21.00, 22.00. 23.00 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Zdravo, tovariši vojaki; 8.07 Igra za otroke; 9.05 Še pomnite, tovariši; 10.05 Nedeljska matineja; 11.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.00 Na današnji dan; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Kmetijska oddaja: Za naše kmetovalce; 16.00 Lojtrca domačih; 17.05 Nedeljska reportaža; 17.30 Amaterski zbori; 18.00 Zabavna radijska igra: Sreča lepotica; 18.48 Glasbena medigra; 19.00 Dnevnik; 19.25 Zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20 Glasba za prijeten konec tedna; 23.05 Literarni nokturno, nočna glasba.

RADIO KOPER
(slovenski program)

10.30, 12.30 14.30 Poročila; 19.00 Radijski dnevnik; 10.00 Pregled dogodkov: Sosednji kraji in ljudje; 11.30 Kmetijska oddaja: Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00 Glasba po željah; 14.15 Zabavna oddaja: Vanca in Tonka; 14.45 Lestvica najpopularnejših popevk Radia Koper: Vročih 10; 15.30 Radio Koper na obisku; 16.30 Aktualno: Primorski dnevnik; 17.00 Glasbena oddaja: Nedeljski ritem; 18.00 Pregled aktualnih dogodkov; 18.05 Nedelja na športnih igriščih in izidi tekem; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER
(italijanski program)

7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba; 6.25 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 8.33 Nedeljsko jutro; 9.30 Glasba; 9.45 Orkester Raul Casadei; 10.00 Čudovitih sedem; 10.40 Vstop prost; 11.00 Aktualna oddaja: Dogodki in odmevi; 11.15 Superpass; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Glasba; 15.00 Made in YU; 15.30 Hot 20; 16.00 Športno popoldne s podatki in komentarji; 18.30 Lestvica LP; 19.30 Pregled športnih dogodkov; 20.00 Nočni spored in prenos Radia Ljubljana.

RADIO OPČINE

10.00 Jutranji val; 12.30 Oddaja z odborniki SKD Tabor z Opčin; 13.00 Glasba po željah; 20.00 Nočna glasba in Poletni nočni val.

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1

9.15 Nabožna oddaja
9.40 Maša
11.55 Vremenska napoved
12.00 Dnevnik - kratke vesti
12.05 Variete: Portomatto
13.30 Dnevnik
13.55 Dnevnik - tri minute
14.00 Portomatto (2. del)
14.15 Film: Capitani coraggiosi (pust., ZDA 1937, r. Victor Fleming, i. Spencer Tracy)
16.10 Glasbena oddaja: Tanti varietà di ricordi
17.10 Dok.: Maria, una donna di luce
18.05 Film: King Kong (pust., ZDA 1933, r. Merian C. Cooper, i. Fay Wray, Bruce Cabot)
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.30 Film: Il giorno più lungo (vojni, ZDA 1962, r. Ken Annakin, Andrew Marton, Bernhard Wicki, i. John Wayne, Rod Steiger, 1. del)
22.15 Dnevnik
22.20 Film: Il giorno più lungo (2. del)
23.25 Aktualno: Speciale TG 1
24.00 Dnevnik - nočne vesti
0.10 Nadaljevanka: Papà Goriot

RAI 2

10.00 Film: Arriva John Doe (kom., ZDA 1941, r. Frank Capra, i. Gary Cooper, Barbara Stanwyck, Edward Arnold)
11.55 Nadaljevanka: Cristo si è fermato a Eboli (r. Francesco Rosi, i. Paolo Bonacelli, 1. del)
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 Nanizanka: Saranno famosi
14.30 Dnevnik
14.40 Variete: Il piacere dell'estate
17.00 Film: L'esploratore scomparso (pust., ZDA 1939, r. Henry King, i. Spencer Tracy)
18.30 Dnevnik - športne vesti
18.45 Nan.: Poliziotti alle Hawai
19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, šport
20.30 Nanizanka: L.A.LAW. - Avvocati a Los Angeles
21.20 Aktualno: Spremenljivo jasno - Maroko
22.40 Dnevnik - kratke vesti
22.55 Variete: Aperto per ferie
23.50 Dnevnik - zadnje vesti
24.00 Film: Prima della lunga notte (dram., It. 1981, r. Franco Mole, i. Ray Lovelock)

RAI 3

12.00 Aktualno: Magazine 3
14.00 Deželne vesti
14.10 Glasbena oddaja: Mozartov Koncert v B-duru K 595 (ork. RAI iz Turina, pianist Emil Ghilels, dir. Nino Sonzogno)
15.00 Film: L'ereditiera (dram., ZDA 1949, r. William Wyler, i. Olivia de Havilland, Montgomery Clift)
16.50 Šport: podizem (iz Miglianica)
17.25 Šport: trial (iz Ceresole Realeja)
17.55 Nanizanka: Spazio 1999 - La missione dei Dariani
18.45 Športna oddaja: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.45 Dok.: 20 let prej - Drobci
20.00 Glasbena oddaja: Skladbe Johana Sebastiana Bacha za orgle
20.30 Nanizanka: Professione pericolo
21.20 Dnevnik - večerne vesti
21.30 Film: Contro tutti i padrini... ispettore Kill (krim., Fr. 1972, r. Romain Gary, i. James Mason, Stephen Boyd, Curd Jurgens)
23.10 Dnevnik - zadnje vesti
23.25 Športna rubrika: Prvaki

RTV Ljubljana

16.50 Video strani
17.05 Aktualna oddaja: Naš utrip
17.20 Aktualna oddaja: Zrcalo tedna (pon.)
17.35 Poletna noč, vmes brazilska nadaljevanka Sužnja Isaura (pon. 20. dela)
18.20 Otroška nadaljevanka: Radovedni Taček - Robot
19.05 Risanka
19.18 Vremenska napoved
19.24 Tv Okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Nadaljevanka: Tretje nadstropje (ČSSR, r. K. Smyczek, i. J. Vaculik, A.J. Duchoslav, J. Potmišil, Lj. Krbova, J. Milova, po scenariju Iva Pelanta, priredba in prevod Samo Savnik, 1. del)
21.10 Dokumentarni film: Karel Gott
22.20 Dnevnik
22.35 Poletna noč, vmes brazilska nadaljevanka Sužnja Isaura (21. del) in informativna oddaja za goste iz tujine, nato nanizanka Tudi takšni se rodijo (5. del)
1.35 Video strani

TV Koper

13.30 TVD Novice
13.40 Atletika: miting APM (pon.)
16.30 Kronika in reportaže: Šport spektakel - posnetki in komentarji športnih dogodkov po želji
18.30 Športna oddaja: Juke Box
19.00 Odprta meja

Današnja Odprta meja bo nekoliko praznično ali počitniško obarvana. Ponudila vam bo med drugim:

GRADEŽ — Po krajevnih tekmovanjih izvolitve najlepše v Furlaniji-Julijski krajini

OPČINE — Umetnost v modi - defile, izjave kreatork in manekenk ter utrinki s prireditve, ki je bila pred nekaj dnevi v okviru poletnega Tabora na Opčinah

19.30 TVD Stičišče
20.00 Nanizanka: Vesela družčina
20.30 Nogomet: Bologna-Dinamo Kijev (posnetki iz Livorna)
22.30 TVD Vsedanes
22.40 Nogomet: Milan-Bayern (posnetki iz Wembleya)

CANALE 5

8.15 Nanizanke: Arcibaldo, 8.40 Alice, 9.10 Storie di vita, 9.30 Il segno del Toro, 10.30 Strega per amore
11.00 Kvizi: Fantasia, 11.30 C'est la vie, 12.00 Doppio Slalom
12.30 Nanizanka: Hotel
13.30 Nad.: Sentieri
14.30 Nan.: Dottor Kildare
15.00 Film: Un albero cresce a Brooklyn (kom., ZDA 1974, r. Jospeh Hardy, i. Cliff Robertson, Diane Baker)
16.40 Nan.: Il mio amico Ricky, 17.10 L'albero delle mele, 17.40 I cinque del quinto piano
18.10 Kvizi: Tuttinfamiglia, 18.50 Cantando cantando, 19.30 Love boat
20.30 Film: Hindenburg (dram., ZDA 1975, r. Robert Wise, i. George C. Scott, Anne Bancroft)
22.40 Kviz: Passiamo la notte insieme
23.25 Film: Gli ammutinati di Sing Sing (dram., ZDA 1945, r. Bruce H. Humberstone, i. Edward Ryan)
0.45 Nanizanki: Spy Force, 1.45 S.W.A.T.

RETEQUATTRO

8.00 Nanizanka: Il santo
9.15 Film: Il pomo di Eva (kom., ZDA 1984, r. Robert E. Miller, i. Robyn Douglass, Robert Culp)
11.00 Nanizanke: Giorno per giorno, 11.30 Lucy show, 12.00 Vicini troppo vicini, 12.30 In casa Lawrence, 13.30 Detectiv per amore 14.30 Bonanza, 15.30 La grande vallata
16.30 Nadaljevanka: La valle dell'Eden
18.30 Nanizanki: Ironside, 19.30 Arsenio Lupin
20.30 Film: Quel tipo di donna (kom., ZDA 1959, r. Sidney Lumet, i. Sophia Loren)
22.10 Film: I moschettieri del mare (pust., It.-Fr. 1961, r. Steno, i. Robert Alda, Annamaria Pierangeli)
0.20 Nanizanki: Petrocelli, 1.15 Vegas

ITALIA 1

8.30 Nanizanke: Rin Tin Tin, 8.55 Flipper, 9.25 La terra dei giganti, 10.15 Chopper Squad, 11.05 Ralph Supermaxieroe, 12.00 Movin'On
13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Lo specchio magico, C'era una volta Pollon, Snorky
14.00 Glasbena oddaja: Deejay Beach
15.00 Nanizanka: Hardcastle and McCormick
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Alice, Fiorellino, Kolby, Il tulipano nero
18.00 Nanizanki: L'uomo da sei milioni di dollari, 19.00 Chips
20.00 Risanka: Una per tutte, tutte per una
20.30 Nan.: Magnum P.I., 21.30 Downtown, 22.30 Sulle strade della California, 23.30 Star Trek, 0.30 Ai confini della realtà, 1.00 Taxi, 1.30 Giudice di notte

TELEPADOVA

14.15 Nadaljevanke: Villa bianca, 14.50 Ciranda de Pedra, 16.30 Piume e paillettes
17.00 Dokumentarec
17.30 Risanke
19.30 Nadaljevanka: Brillante
20.30 Film: Le tre spade di Zorro (pust., It.-Šp. 1963, r. Ricardo Blasco, i. Guy Stockwell, Gloria Milland)
22.40 Športna oddaja
23.00 Film: Due croci a Danger pass (vestern, It.-Šp. 1967, r. Marchent R. Romero, i. P. Martell, A. Freeman)
0.45 Nanizanka: Switch

TELEFRIULI

12.15 Nanizanka: Si è giovani solo due volte
13.00 Dokumentarec: Od obrtnika do umetnika
13.30 Nanizanka: Derby Thrilling
14.30 Risanke
15.30 Glasbena oddaja: Music box
18.15 Nad.: Giallo cronaca
19.00 Nan.: Meglio in due
20.00 Dnevnik v nemščini
20.30 Nanizanka: La vita comincia a 40 anni
21.00 Rubrika: Attenti all' uomo
21.30 Film: I gabbiani volano basso (krim., it. 1977, i. Nathalie Delon, Maurizio Merli)
22.30 Dnevnik
23.30 Dražba
24.00 Informativna oddaja: News dal mondo

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi
23.45 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček; 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 9.00 Maša; 9.45 Glasbeni listi; 10.00 Mladinski oder - Mati božja na Barbani (Zora Saksida); 10.35 Koncert v cerkvi sv. Ignacija v Gorici: Zlata Gašperšič, Dragiša Ognjanovič, Hubert Bergant; 11.30 Poldnevniški program: (12.00) Naše ljube navade in razvade, (12.40) Sreča je kakor sonce, Glasbeni listi; 13.20 Ave Maria z zborom Milan Pertot iz Barkovelj (vodi A. Pertot); 13.40 Glasbeni listi; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Popoldanski zbornik: (14.30) Glasbene diagonale, (16.00) S poti po Afriki, Glas. listi; 17.10 Klasični album; 18.00 Kmetijski tednik; 18.15 Glasba.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Počitniško popotovanje; 8.30 Glasba; 9.05 Z glasbo v dober dan; 10.05 Tekoča repriza; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pod domačo marelo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Godbe; 13.30 Melodije; 14.05 Križemkraž; 14.15 Mladi glasbeniki; 14.40 Mozaik; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Ansambel Avsenik; 18.25 Zvočni signali; 19.25 Glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Iz studia 26; 20.00 Slovenski skladatelji; 20.30 Vedre note; 21.05 Zaplešite z nami; 22.00 Našim po svetu; 22.30 Melodije; 23.05 Literarni nokturno.

RADIO KOPER
(slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 MIP; 17.05 Top ten po svetu; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Iz kulturnega sveta; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Zaključek.

RADIO KOPER
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.35 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Naše poletje; 7.45 Razglednica; 8.00 Otroška oddaja; 8.15 Program, ki je nekaj več; 8.20 Popevka tedna; 8.40 Glasba; 9.32 Feeling; 9.45 Orkester Casadei; 10.40 Vstop prost; 11.00 Superpass; 12.00 Glasba po željah; 14.00 MPV v času; 14.45 Glasbeno popoldne; 15.00 Zdravo otroci; 16.00 Popevka tedna; 16.50 Pismo iz...; 17.00 Bubbling; 17.33 Čudovitih sedem; 18.00 Glasba; 18.30 Mali koncert.

RADIO OPČINE

10.00 Tedenski horoskop; 13.00 Pogovor z odvetnikom in Ostali Trst (pon.); 18.30 Športni komentar; 20.00 Klasična glasba; 21.00 Zarjavele trobente, nato Poletni nočni val.

Previdnost je potrebna tudi ob velikem šmarnu

Že včeraj na cestah gostejši promet Danes in jutri naval domačih voznikov

Veliki šmaren je tu. Počitniška mrzlica, ki je v preteklih dveh treh tednih spravila na cesto več milijonov turistov, bo danes in jutri predvidoma dosegla ponovno zelo visoko stopnjo. Veliki šmaren je pri nas, pa ne samo pri nas, simbol počitnic, saj se v tem času večji del trgovskega prometa in tovarniškega dela popolnoma zaustavi. Kdor je odšel na daljše počitnice, je to storil že v preteklih tednih. Dotok predvsem nemških turistov proti jugoslovanski obali je bil letos morda večji kot kdajkoli poprej. Odprtje avtoceste po Kanalski dolini, ki zlasti avstrijskim avtomobilistom približa morje na dve, do tri ure vožnje z avtom (seveda ko ni kilometrskih vrst ob konicah), se letos pošteno pozna v gostoti avtomobilskega prometa v naši deželi.

Tisti, ki pa raje preživijo veliki šmaren v domačem logu in se opredelijo za prave počitnice šele septembra meseca, bodo gotovo ta dvodnevni "mostiček" izkoristili za kakšen razburljiv izlet med gostim pločevinastim prometom.

Včeraj je bilo stanje na mednarodnih mejnih prehodih na Goriškem skoraj normalno, saj je bil promet proti Jugoslaviji dokaj tekoč. Na avtocestni izvozni in vstopni postaji pri Moščenicah je bil promet sicer gost, v izhodu je bilo vseh sedem vrat odprtih, toda še zdaleč ni dosegel tistih dolgih kolon, ki so pred tednom dni segale tudi sedem kilometrov daleč.

Prometna policija nam je povedala, da je bil včeraj promet na cestah v naši pokrajini vsekakor nad povprečjem, vendar še zmeraj dovolj tekoč. Zastojev torej ni bilo.

Danes in jutri bo promet gotovo še gostejši, predvsem na račun domačih voznikov. Policija in karabinjerji so pripravljeni na to dvodnevno izredno stanje, saj bodo imeli polne roke dela, če bodo hoteli uspešno krotiti nedisciplinirane voznike. Visoke globe in menda nezgrešljivi aparati policije, ki te brezpogojno obsodijo na obilno denarno kazen, bodo morda le nekoliko zmanjšali neučakanost najbolj neugnanih in nestrpnih avtomobilistov.

Turistični kraji so že zasedeni do zadnjega možnega kotička, zato bodo v teh deh na italijanskem cestnem omrežju prevladovali "enodnevni" turisti.

Prometni varnostni organi še enkrat opozarjajo avtomobiliste, ki se bodo v teh dneh podali na asfaltne steze, naj vozijo s še večjo pazljivostjo. Huda vročina, neučakanost in neprimerna hitrost največkrat botrujejo nesrečam, ki se pogosto prelevijo v pravo družinsko tragedijo.

Nedavni sporni ministrski "polžev" odlok, ki določa, da se po avtocestah ne sme preseči hitrosti 110 kilometrov na uro, bo marsikaterega domačega izletnika prepričal, da se ne bo podal na kaka daljša potovanja.

Kar se tiče naših krajev bo verjetno najbolj živo v obmorskih turističnih središčih kot so Gradež in Sesljan. Kopanje na Tržiškem območju odločno odsvetujemo, mimo tega, da je tam v veljavi prepoved kopanja zaradi onesnaženosti morja. Ljubitelji gorske narave in taki, ki nimajo radi vrveža ob morju, bodo iskali osvežitev v Trnovskem gozdu in po prelepi Soški dolini, ali pa se zapeljali na Koroško, kjer je letos, kot je slišati, izredno veliko turistov iz naših krajev.

● Anagrafski urad na Občini in uradi pogrebne službe bodo danes odprti med 8.30 in 10.30.

Drevi v Gradež na ogled najlepših deželnih deklet

Če se boste odločili, da boste preživeli veliki šmaren kar v domačih krajih, vam bomo skušali postreči z nekakšnim "vademecumom", ki vas bo opozoril na najbližje šagre in prireditve. Na svoj račun bodo nedvomno prišli vsi ljubitelji ženske lepote, saj bodo na več krajih izbirali najlepšo dekle.

Najbolj zanimivo bo vsekakor v Gradežu, kjer bodo drevi v Parku vrtnic s pričetkom ob 21.30 izbirali najlepšo "rožo", ki bo predstavljala našo deželo na letošnjem tekmovanju Miss Italia. V prelepem gradeškem parku bo kazalo svoje čare približno 60 brkih deklet, ki so morale iti skozi rešeto neštetih manj pomembnih tekmovanj. Razgreto publiko so skušali nekoliko ohladiti komik Pippo Franco, med tekmovanjem pa bosta nastopili tudi pevki Amanda Lear in Patty Pravo. Večer bo vodil priznani napovedovalec Luciano Minghetti.

Najlepšo vaščanko bodo izvolili jutri na prazniku piva v Jasihu, kjer se bo v ponedeljek zaključil že tradicionalni 17. praznik piva, ki privablja v ta kraj vsako leto lepo število obiskovalcev.

Tudi v Vilešu bo vse te dni zelo živo, največ obiskovalcev pa bo na šagri nedvomno v torek zvečer, ko se bodo večdnevna praznovanja zaključila z bogato milijonsko tombolo.

Ljubitelji plesa bodo lahko drevi obiskali praznik v Ronkah, kjer bodo nastopili plesalci, ki so člani znane plesne šole Diamante. Najbolj lenim pa bosta na voljo šagri v Mošu in v Podturnu, kjer se bo mogoče zavrteti ob zvokih prijetnih plesnih ritmov. Seveda bodo povsod delovali dobro založeni kioski.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV

in

KULTURNI DOM GORICA

obveščata, da so v prodaji vstopnice za

Miklovo Zalo

Predstava bo 27. avgusta v Štanjelu.

Vstopnice so na razpolago v uradih ZSKD (Ul. Croce 3) in pisarni Kulturnega doma. Če bo dovolj zanimanja, bo poskrbljeno za avtobusni prevoz.

Upepeljevalnik spet požira tudi odpadke iz bolnišnic na Goriškem

Dejavnost v upepeljevalniku pri Sovodnjah se je včeraj, po tridnevni prekinitvi zaradi stavke uslužbencev, obnovila. V peči so sežgali nekaj deset ton odpadkov iz gospodinjstev, ki so se nabrali od srede. Upepelili pa so tudi precejšnjo količino posebnih odpadkov iz goriške bolnišnice in drugih zdravstvenih ustanov.

Spor glede sežiganja posebnih in nevarnih odpadkov, ki je bil glavni razlog za tridnevno protestno stavko uslužbencev, se je tako rešil. Vsaj začasno, kajti prav na področju uničevanja in predelave odpadkov je marsikaj nejasnega in nedorečenega, križajo se pristojnosti krajevnih ustanov, javne zdravstvene službe in Dežele.

Prav to je prišlo, kot je slišati, do izraza ob nedavni stavki. Dejstvo je, da se z izmikanjem konkretnih vprašanj ne da reševati. To se je v zadnjih letih posebej pokazalo na področju uničevanja odpadkov, saj je Dežela s svojimi osnutki načrtov povzročila v glavnem samo veliko razburjenje in proteste prebivalstva. Težko je razumeti tudi, zakaj se skuša vprašanje reševati samo enosmerno, to je, kam in kako z odpadki. Skoraj ničesar pa ni bilo napravljeno na tako imenovanem vzgojnem področju. Da bi se postopoma omejila proizvodnja odpadkov, da bi se pospešilo selektivno zbiranje, da bi se določene nevarne snovi izločale posebej. Občine so se sicer ravnale po dekretu ministrstva za okolje in, vsaj formalno, organizirale službo pobiranja in predelave nevarnih odpadkov, kakor so baterije in stara zdravila. Vsa druga vprašanja pa ostajajo še naprej odprta. Recimo tudi vprašanje ponovnega aktiviranja sicer že zaprtih upepeljevalnikov na območju goriške pokrajine, kar se je pokazalo prav te dni, ko je bil postavljen predlog, naj bi spet prižgali upepeljevalnik v Ronkah.

Prav za sežiganje odpadkov iz bolnišnic.

Umor v Štandrežu - preiskava se obeta zelo zapletena

Včerajšnji dan ni, kot kaže, prinesel bistvenih novosti glede preiskave o umoru 82-letne upokojenke Jolande Ostromann, ki so jo našli v mlaki krvi in z razbito glavo v stanovanju v Ulici Montenero 48 v četrtek zvečer. Preiskovalci so, kot smo že včeraj zapisali, osredotočili pozornost na podrobno preučitev življenjskih navad žrtve, ki je bila bolestno nezaupljiva do tujih in neznanih oseb in ki je, kot je slišati, živela v stalnem strahu pred tatovi, kljub temu pa skrivala doma menda kar čedno vsoto denarja in dragocenosti. Kot posledico strahu pred tatovi, oziroma način zavarovanja pred krajo, je razumeti tudi navado beleženja številk bankovcev, ki jih je hranila doma. Morda bi utegnila prav ta posebnost, oziroma podrobnost pripomoči k identifikaciji morilca in roparja, ki si je prisvojil kakih sedem do osem milijonov lir v gotovini, nekaj zlatnine in drugih dragocenosti, ni pa se polastil hranilne knjižice z vlogo približno 28 milijonov lir. V knjižici je bilo spravljenih tudi nekaj bankovcev po sto tisoč lir.

Jih ropar ni opazil, ali pa se jih namenoma ni dotaknil? To je eno od vprašanj, ki bi morda pripomoglo do tega, da bi se krog oseb med katerimi bi se utegnil skrivati morilec, zožil.

Sicer pa pri zadevi ni mogoče izključiti povsem niti možnosti, da sta dejanje zagrešila vsaj dva ali celo več storilcev, morda v sodelovanju, poznavajoč značaj žrtve in njene navade.

Pomemben element je, kakor smo že včeraj zapisali, ugotovitev, da na vhodnih vratih v stanovanje ni znakov vloma. Torej je napadalec vstopil ker so bila vrata odprta, oziroma mu jih je žrtev odprla.

Ob umoru v Ulici Montenero velja opozoriti na podoben dogodek, ki se sicer ni končal s smrtjo in ki se je pripetil pred dobrima dvema letoma v Štandrežu, prav tako priletnemu upokojencu, ki so mu nočni obiskovalci skoraj razbili glavo. Dogodka imata marsikaj skupnega.

Na Goriškem se je zadnji umor, oziroma poskus uboja, pripetil novembra lani.

Ubil ga je električni tok

Smrtna nezgoda na delu se je včeraj popoldne pripetila na Majnicah. Električni tok je ubil 29-letnega Maurizia Vido. Po do sedaj razpoložljivih podatkih je Vida upravljal električni mešalec za beton in to pri svoji hiši v Ul. Campagna Bassa 67, kjer je nameraval končati nekatera gradbena dela. Z njim so bili tudi žena in hčerka ter nekateri sorodniki. Dinamika nesreče še ni v celoti pojasnjena, vendar se zdi, da je nesreči botrovala tudi neprevidnost. Nesreča se je zgodila približno ob 17. uri.

Reševalna ekipa Zelenega križa, ki je nemudoma prihitela na kraj, ponesrečencu ni mogla več pomagati. Električni tok je namreč v njegovem organizmu povzročil hude poškodbe, odpovedalo mu je tudi srce. Maurizio Vida, ki je bil po rodu iz Gorice, je bil uslužbenec pri državni policiji in je svojo službeno dolžnost opravljal v glavnem na mejnem prehodu pri Rdeči hiši.

Vest o nesreči je močno odjeknila zlasti med delovnimi tovariši, ki so pred nekaj tedni pospremili k počitku starega delovnega kolego Baldassa, ki je utonil pri Fossalonu.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev obvešča, da pripravlja od 4. do 9. oktobra avtobusni izlet na Dunaj. Prijave bodo sprejemali na sedežu društva in sicer 18. t. m. od 10. do 12. ure. Ob prijavi je treba tudi vplačati akontacijo.

SPD Gorica obvešča, da bo 28. avgusta izlet na Nevejsko sedlo in Prestreljenik. Posebej je namenjen udeležencem tečaja smučanja. Pojasnila in prijave v trgovini Bavcon.

razna obvestila

KD Paglavec iz Podgore prireja tečaj kajakaštva v 6 lekcijah s pričetkom 22. t. m. ob 18. uri. Zbirališče na društvenem sedežu. Na razpolago bo tudi oprema. Za podrobnejše informacije tel. 30835.

SDGZ Gorica sporoča da bodo uradi zaradi dopustov in velikega šmarna zaprti od torka, 16., do petka, 19. t. m. Hkrati obvešča člane, da so na razpolago bilance za prvo polletje.

kino

Gorica

VERDI Danes in jutri zaprto. V torek 18.00—22.00 »Top model«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

VITTORIA Danes in jutri zaprto. V torek 17.30—22.00 »Il porno morbido sapore delle labbra«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA 18.30—20.30 »Afriška avantura«.
DESKLE 19.30 »Moderna dekleta«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Rita Bassi — Ul. Don Bosco 175 — tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Comunale 1 — Ul. Manlio 14 — tel. 480405.

Petkova nesreča v Dolu: stanje ponesrečenca še zmeraj kritično

Zdravniki na oddelku za oživljanje in intenzivno nego v bolnišnici v Vidmu si prizadevajo, da bi rešili življenje 29-letnemu Robertu Roti iz Trsta, Ul. Ginnastica 21, ki se je hudo ranil v prometni nesreči v petek pozno zvečer na državni cesti št. 55 v Dolu. Poškodbe, ki jih je zadobil so bile tako hude, da se je reševalna ekipa odločila za prvi poseg najnujnejše pomoči že na kraju nesreče (kar je zabeležil fotograf Visintin) in se šele nato odločila za prevoz ranjenca v bolnišnico v Gorico, od tam pa na oddelek za oživljanje in intenzivno nego bolnišnice v Vidmu. Ranjenca torej niso prepeljali v Tržič, kakor smo včeraj poročali, ker so se reševalci odločili drugače.

V videmski bolnišnici so nam včeraj popoldne posredovali vest, da je ranjenec še zmeraj v zelo kritičnem stanju.

Medtem se nadaljuje preiskava o vzrokih in dinamiki hude nesreče, katere obračun bi lahko bil še veliko težji. Ni znano, kako je voznik fiata 850 izgubil nadzorstvo nad vozilom in silovito zadel v skalnati rob na svoji desni, odkoder se je vozilo odbilo na drugo stran ceste ter udarilo ob drevo. Voznik, ki je pri tem zadobil težke notranje poškodbe, je ostal vklenjen v razbitinih kake pol ure.

Eden od vzrokov bi utegnila biti mehanska okvara na avtomobilu, ki ima, vsaj na podlagi registrske tablice sodeč, že dolgo življenjsko dobo. Žal je od vozila ostalo bore malo in najbrž morebitne okvare ne bo mogoče ugotoviti. Morda pa je med razlogi nenadna slabost ali pa trenutek nepazljivosti. Cestni odsek, kjer se je zgodila huda nesreča, sodi prav gotovo med najbolj nevarne točke na državni cesti skozi Dol.

včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada v tednu od 7. do 13. avgusta.

RODILI SO SE: Francesca Coglot, Denise Cavallin, Maria Vittoria Mihich, Benedetta Mattiuzzi, Monica Macuz, Elisa Incani, Simonetta Camauli, Gigliola Marega, Federico Martini.

UMRLI SO: 72-letna upokojenka Fanny De Pellegrini, 81-letna upokojenka Maria Valacco vdova Giadressi, 67-letna upokojenka Sofia Gariup, 75-letna upokojenka Maria Gri, 93-letna upokojenka Maria Costani, 87-letna upokojenka Lucia Gasparutti vdova Scozzina, 90-letna upokojenka Antonia Paoletti, 85-letna upokojenka Rina Driussi, 79-letni upokojenec Ivan Leban, 81-letna upokojenka Felicita Bassa, 89-letna upokojenka Teresa Visintin, 61-letna gospodinja Luigia D'Agostini Zuliani, 65-letni upokojenec Dano Tomsič, 79-letna upokojenka Olga Primožič Šaurin, 85-letni upokojenec Giovanni Battista Cabass, 86-letni upokojenec Giovanni Battista Scorianz, 74-letni upokojenec Boris Sullini.

OKLICI: karabinjer Mauro Stella in uradnica Milena Laco, uradnik Giulio Collenzini in trgovska pomočnica Miriam Culot, inženir Livio Sivilotto in bolničarka Rita Coceani, karabinjer Remo Casavecchia in frizerka Manuela Gonnelli, karabinjer Antonio Gagliardi in sobarica Antonella Verde.

POROKE: uradnik Roberto Zorzin in uradnica Laura Bassani, trgovski zastopnik Marco Marchiori in uradnica Silvia Tota, delavec Armando Callegaro in pripadnica gozdarske straže Bruna Pavanello.

pogrebi

V torek v Gorici ob 9.30 Giuseppina Perazza iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev sv. Justa in na glavno pokopališče.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Danota Tomsiča

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin. Posebej se želimo zahvaliti tistim, ki so ga zadnja leta obiskovali.

SVOJCI

Sovodnje, 14. avgusta 1988

Ženski pevski zbor Sovodnje izreka Jelki Tomsič in družini iskreno sožalje ob izgubi dragega moža.

Ugotovitve javne zdravstvene službe na Goriškem

Od lani pa do 31. julija ni bilo novih primerov aidsa

O aidsu, bolezni stoletja, se že nekaj let govori na straneh vseh časopisov in revij. Vedno bolj razširjene informacije o pojavu in vedno večje zanimanje za problem pričajo, da živimo v stvarnosti, ki je ne smemo podcenjevati. Nasprotno, vedno večje število okuženih nas svari, naj se na pravilen način spoprimemo s problemom. Žal pa sta večkrat obrambni tehniki samo neplodna panika in strah, ki v bistvu ne pripomoreta k uspešnemu in aktivnemu posegu proti bolezni.

Glede bolezenskega stanja v naši občini in pokrajini smo se pogovorili s profesorjem Raffaelom Catapanejem, ki dela na imunotransfuzijskem oddelku v goriški splošni bolnišnici.

S prvimi testi in raziskavami o prisotnosti aidsa so začeli v začetku leta 1985 in sicer v tako imenovanih izpostavljenih skupinah, kamor spadajo v veliki večini narkomani, prostitutke in homoseksualci. Pozneje, od leta 1986, so začeli s testiranjem vseh krvodajalcev, še posebno odkar se je obseg bolezni od prejšnjega relativno ožjega števila izpostavljenih razširil in zajel tudi heteroseksualce.

Od leta 1985 je bilo na Goriškem ugotovljenih štirinajst primerov sieropozitivnih osebkov, vendar je bil samo eden od teh hujši primer, ker so pri njem našli simptome infekcije ARC, kar predstavlja predhodno stopnjo aidsa. Ostali primeri so bili veliko manj zaskrbljujoči, saj je skoraj vedno šlo za infekcije, po katerih se še ni dalo identificirati aidsa.

Od leta 1987 do 31. julija letos v bolnišnici niso zabeležili novih primerov.

Mnogo bolj zaskrbljujoče kot bolezen sama so po mnenju profesorja Catapaneja pretirane reakcije, ki jih imajo ljudje do bolezni. Veliko je ljudi, ki začenja z zdravljenjem, pa čeprav še zdaleč ni prišlo do nobenega možnega infekcijskega kontakta.

Psihoza bolezni je pri nas v sorazmerju z ostalimi deželami dosegla visoko raven. Strahovi aidsa, ki najdejo v velikih mestih in večjih centrih svoj statističen in realističen odgovor imajo pri nas veliko manj resnične osnove. Težko se namreč zgodi, da bi pri nas aids kar tako stopil v družinske kroge. To pa je v večjih mestih, ki presegajo naše po obsegu in raznolikosti prebivalstva veliko lažje, saj so v teh ambientih izvenzakonske avanture številnejše in bolj raznotere. Tako "brezglavega" skakanja čez plot naj bi bilo tu pri nas manj, ljudje se med sabo bolje poznajo, situacije so veliko bolj pod kontrolo.

Strah in panika se najbolj izražata v razširjenih predsodkih in v malenkostnih pazljivostih, kot so recimo da ne pijejo iz kozarcev eden od drugega. Resno postopanje proti bolezni, kontrole v primeru morebitne infekcije, za vse to se ljudje dosti težje odločajo. Velika je namreč zadrega ljudi, ki stopijo v center za kontrolo proti aidsu, veliko je pomislekov in strahov, kaj si bodo drugi o tem mislili. Prav zaradi tega je že marsikomu prišlo na misel, da bi se vpisal med krvodajalce in tako kar mimogrede opravil pregled krvi. Tako neodgovorno ravnanje je uslužbence, zaposlene v centru za trasfuzijo, prisililo, da so postali do priložnostnih in novih članov veliko bolj oprezni.

Javna zdravstvena služba in tudi drugi centri v Gorici so doslej precej naredili, da bi prebivalcem dali stvaren prikaz bolezni in njenih resničnih nevarnosti. To so storili s številnimi predavanji, s posredovanjem informacij, z vzgojnimi nasveti.

Preudarnost in treznost do problema sta vsekakor bolj učinkoviti od našega odklonilnega odgovora, da bi se rokovali s tujcem.

Myriam Klanjšček

Med vzroki prometnih nesreč je pogostoma tudi divjad

Vročina in suša v zadnjih tednih ne prizanašata niti divjadi, ki je v iskanju vode prisiljena na pogostejše selitve. Pred dnevi smo poročali o krdelu divjih prašičev, ki so zašli na avtocesto pri Fari in o "nesreči" avtomobilista, ki je imel v trenutku, po trčenju v živo maso, razbit avto. Zapisali smo tudi, da je na Goriškem še nekaj takih območij, kjer so dokaj pogosti prehodi divjadi in torej tudi neposredna nevarnost trčenja. To je v petek dopoldne na lastni koži, pravzaprav na lastnem avtomobilu, preizkusil avtomobilist iz Trsta, ki je na državni cesti skozi Dol, v neposredni bližini nekdanje cestarske hiše, zadel v triletnega srnjaka. Žival je zadobila samo močan udarec v glavo in si je kmalu opomogla. V bližnji hiši so jo napojili in za silo pozdravili. Popoldne so srnjaka odnesli v bližnji gozd, saj so presodili, da ni bil močno poškodovan. Nekoliko bolj daljnoročno bo najbrž odplačilo škode na avtomobilu, saj trčenje ni bilo brez posledic.

Vsekakor velja opozoriti na pravilno ravnanje avtomobilista, ki je ranjeni živali skušal pomagati.

Sejem ptic in tekmovanje psov

Jutri bodo v Gradišču ob Soči prišli na svoj račun ljubitelji ptičev in psov. Tamkajšnja avtonomna turistična ustanova namreč organizira že tradicionalni 22. ptičji sejem, ki vsako leto privabi v prijetno goriško mestece ob Soči veliko število radovednežev in seveda tekmovalcev. Vpisovanja se bodo pričela že ob pol petih, dve uri kasneje pa bodo smeli vstopiti v Park della Rotonda tudi obiskovalci sejma. Ob 12.30 bodo organizatorji podelili priznanja najboljšim gozdnim pevcem, uro kasneje pa bodo nagradili vse ostale kategorije ptic. Obiskovalcem bodo na voljo tudi številni kioski, kjer bodo prodajali raznovrstne ptiče, ptičje kletke in vse potrebščine za pravilno rejo ptic.

Kdor ima raje pse, pa bo lahko sledil meddeželnemu tekmovanju psov, ki bo na sporedu istočasno, prav tako v Parku della Rotonda. Organizatorji niso pozabili tudi na najmlajše in so organizirali slikarski ex tempore. Mali umetniki bodo morali oddati svoja dela najkasneje do 11. ure.

Upokojenci pripravili piknik

Preteklo sredo so se goriški upokojenci odpravili v bližnji Trnovski gozd, da bi preživeli spoščen in zabaven dan v blagodejni svežini smrek in bukovja. Na pikniku na Žagi pri Nemcih se jih je zbralo približno petdeset. Že sama dobrodošlica z osvežilnim aperitivom je prijetno presenetila veselo druščino.

Udeleženci kosila v naravi so bili nad organizacijo izleta povsem navdušeni. Hrana je bila odlična, izbirali pa so lahko med telečjimi kotleti, pečeno jagnjetino, ševapčiči, vsakovrstnimi pijačami, za zaključek pa še skodelica kave.

Trnovski piknik je imel tudi svoj kulturno-zabavni kotiček. Harmonikar Milan iz Ajdovščine je poskrbel za nekaj poskočnih ritmov, izkazal pa se je tudi kot briljanten pripovedovalec dovtipov. V popoldanskih urah je bilo na sporedu razbijanje loncev z zavezanimi očmi, nato pa so se upokojenci preizkušali v sreči z igranjem tombole. Zmagovalci so prejeli lepa darila.

Ko se je začelo temniti, so se izletniki vrnili domov. Navdušenje nad nadvse uspelim piknikom pa je bilo tolikšno, da so se že zmenili za naslednjega. Točen datum ni še znan, na sporedu pa naj bi bil v zadnjem tednu meseca avgusta.

Gorica v nedeljo popoldne

V času počitnic smo. Veliko meščanov je odšlo na daljše počitnice v oddaljene kraje, tiste na obalah Jadranskega morja ali v kraje v hribih, v naši neposredni bližini. Nekateri so odpotovali še bolj daleč, v prekomorske dežele. Ob nedeljah zjutraj pa dolge in skoraj neprekinjene kolone motoriziranih turistov se iz Gorice usmerijo proti Gradežu, Sesljanu, Lignanu ali pa v Trnovski gozd ali še kam dlje v naše gore.

Gorica se na mah izprazne. Vsaj ob nedeljah in praznikih ni nič čudnega videti nekaj takega kar je v svojo kamero prejšnjo nedeljo popoldne ujel naš sodelavec. Na Travniku in na Verdijevem korzu ni bilo niti ljudi niti avtomobilov. Le železni konjiček kakega meščana, ki je takrat počival, je bil parkiran pod soncem na Travniku. V mestnem avtobusu pa je takrat zagotovo bil le šofer, potnikov ni bilo od nikoder. (Foto Aleš Waltritsch)

Prijetni spomini udeležencev tabora na Obretanovim pri Ravnah na Koroškem

Pred kratkim smo v našem dnevniku že objavili vtise, ki smo jih odnesli neposredno s travnika na Obretanovim pri Ravnah, kjer so se letos utaborili taborniki Modrega vala.

Za vseh 70 tabornikov je nedelja, 31. julija, bila zadnji dan njihovega dvotedenskega življenja pod šotori, vendar pa smo jih zopet poiskali in jih vprašali o njihovih vtisih sedaj, ko je tabor že mimo. Mnenja in spomini so zdaj nekoliko bolj odmaknjeni, bolj trezni, vendar pa je v vseh še čutiti domotožje po doživetjih in po trenutkih, ki so jih pustili za sabo na Ravnah.

Najprej smo se pogovorili z vodjo tabora Ugom Tomsičem: »Kot taborovodja sem imel letos predvsem koordinacijsko funkcijo med vodstvom. Prav iskreno povedano, mi vloga taborovodje ni bila najbolj simpatična, saj je vedno zoprno komu kaj ukazovati, kar pa sem bil v bistvu prisiljen narediti. V vodstvu nas je bilo približno dvajset, deset je bilo ožjih odgovornih tabora, in vsak je imel svojo točno določeno nalogo. Odgovorna za kulturo, Živka, je poskrbela za potek tabornih ognjev, za pesmi, predavanja. Nekateri taborni ognji so bili na temo, kot smo ga imeli na primer ob obletnici praznika NOB in ob tej priložnosti nas je tudi obiskal gost, ki nam je predaval o partizanstvu na Ravnah in v okolici. Drugi taborni ognji so bili bolj ali manj hecni, posebno pa gre omeniti glavni taborni ogenj na katerem smo sprejeli medse nove člane organizacije. Ob tej priložnosti smo zgradili kaka dva metra visoko pagodo in okoli nje se je potem vršila slovesnost.

Na taboru smo se veliko ukvarjali s športom, imeli smo več iger kot "napad na svečo", in peteroboj; organizirali smo že tradicionalni orientacijski pohod, zraven tega pa tudi nočno igro, ki je bila letos povsem nenapovedana.«

O igri nam je potem spregovoril Robi Čaudek, ki je doma iz Sovodenj in ima za sabo že štiri tabore.

»Malo je bilo res travmatično, ko so nas sredi noči zbudili z alarmom. V dvajsetih minutah smo se morali oblečeni in obuti zbrati v zboru, potem pa smo vsi skupaj šli na nočni pohod, ki je kljub hladu in nekolikšni zaspanosti bil zelo lepa izkušnja za vse nas. Mogoče je letos bilo v primerjavi z drugimi leti nekaj manj izletov, kar bi verjetno tabor še bolj popestrilo. Mogoče pa je bilo to le moje mnenje, saj je meni hoja v hribe zelo všeč.

Letos sem bil vodnik, zato sem se še posebno dobro znašel. Kot vodnik sem bil precej bolj odgovoren kot prejšnja leta, potem pa, če naj povem po pravici, sem tako imel tudi manj dela... Tu pa tam so se med nami v vodu pojavile tudi kakšne krize, ki pa so tudi takoj minile.«

»Kuhinja je tudi dobro uspela,« pravi Vojko Pahor, ki je bil letos že tretjič ekonom, »taborniki so se namreč izkazali za zelo nadebudne tudi med lonci. Letos smo pravzaprav našli kuhinjo že postavljeno, kar je bilo mogoče malo manj taborniško, zato pa veliko bolj udobno. Tudi za vodo smo imeli drugače preskrbljeno, saj v bližini ni bilo reke, zato smo napeljali vodo kar iz rezervoarja, zaradi tega je bilo po vsej verjetnosti tudi dosti manj bolnih kot prejšnja leta.«

Tega je bila verjetno zelo vesela Suzana Frandolič, ki je bila bolničarka. »Tudi meni se je zdel tabor popolnoma uspel, zlasti zaradi odličnega sožitja, ki je vladalo med nami vsemi, čeprav je bilo letos res dosti novincev. Tabor je potekal po tradicionalnih tirih, kot so že ostali povedali smo imeli športne akcije, gozdne šole, izlete, edina varianta na letošnjem taborjenju pa je bila ta, da nas je Milan Pahor, starosta, letos pustil same. Zaradi obveznosti se namreč ni mogel udeležiti tabora in je tako njegovo mesto prevzela Vlasta Jarc, ki se je tudi zelo dobro izkazala. Eden najbolj pestrih in doživetih trenutkov tabora? Mogoče izleti, mogoče taborni ognji, mogoče dviganje zastave, mogoče pa...«

Myriam Klanjšček

Nov prospekt o Brdih in briških vinih

Pokrajinsko združenje Agriturist je pod pokroviteljstvom goriške hranilnice ponovno izdalo turistični prospekt o cesti vina ter o briških vinih z zaščitenim geografskim poreklom. Prospekt obsega precej podroben opis 35 kmetijskih posestev, od Števerjana do Dolenj, kjer ljubitelji dobre kapljice lahko kupijo kakovostna briška vina. Pri posameznih vinogradnikih se omenjajo tudi vrste vina, ki jih pridelujejo. Prospekt so ponatisnili ob 25-letnici vinske ceste. Večina teksta je v italijaščini, vendar je krajša predstavitev Brd v štirih jezikih in sicer poleg italijanščine v angleščini, nemščini in slovenščini.

Koledar lovske sezone 1988/89 Začenja se danes, zaključi 1. marca

Pokrajinski odbor za lov je te dni objavil koledar za sezono 1988/89. Lov na nekatere vrste ptic se bo pričel že danes.

Dovoljen bo odstrel krokarjev, črnih vranov, srak, šoj, grlic, prepelic. Čez teden dni bo dovoljen lov na druge vrste drobne divjadi. Lov na merjasca in srnjaka se bo pričel 11. septembra. 1. oktobra bo dovoljen odstrel srne, fazanov (samcev in samic) in jerebic, od 30. oktobra pa odstrel zajcev. Dan kasneje se zaključi lov na srnjaka , fazanke in jerebice. 26. decembra se zaključi lov na zajca, v naslednjih tednih pa še lov na nekatere druge vrste divjačine. Vsakršna lovska dejavnost preneha 1. marca 1989.

Nekoliko drugačen je lovski koledar na obalnem območju. Odstrel nekaterih vrst ptic bo dovoljen šele od 17. oziroma 18. septembra, vsakršna lovska dejavnost pa se na tem območju neha 10. marca 1989.

Tudi letos je dovoljen lov na lisico in sicer na celotnem območju pokrajine s ciljem ugotavljanja morebitne prisotnosti gozdne stekline.

Lovci bodo lahko lovili tri dni v tednu (po lastni izbiri), ob torkih in petkih pa je lov prepovedan.

Prvo soboto v septembru spet mednarodna kajakaška regata na Soči

V soboto, 3. septembra, bo na Soči med Solkanom in Podgoro zelo živo. Združenje slovenskih športnih društev v Italiji v sodelovanju s kajak klubom "Soške elektrarne" iz Nove Gorice namreč organizira že 3. mednarodno soško regato. Ljubitelji kajakov in kanujev se bodo ob 13. uri zbrali pod novim jezom pri čolnarni Kajak kluba "Soške elektrarne" v Solkanu, odkoder se bodo spustili po rečnih tokovih preko meje vse do Podgore. Cilj bo nekje med železniškim mostom in cestnim mostom pri Podgori.

Kdor bi se želel udeležiti regate, se lahko prijavi organizatorjema te manifestacije od 29. avgusta dalje in pa na dan prireditve, neposredno pred startom od 12. ure dalje. Na cilju bo poskrbljeno, da bo vsak udeleženec prejel topel obrok in seveda spominsko kolajno.

Organizatorja sporočata, da bodo udeleženci regate vozili na lastno odgovornost, čolni morajo biti nepotopljivi in vsak udeleženec bo moral nositi rešilni jopič. Ker bodo kajakaši med regato prešli italijansko-jugoslovansko mejo, bo vsakdo na startu prejel kartonček, ki mu bo po zaključku regate služil kot prepustnica za ponoven prehod meje.

Prireditev je doslej naletela na ugoden odziv in prireditelji računajo, da bo letos še večji, saj je zanimanje za vodne športe tudi pri nas zmeraj večje. Dokaz "novega vetra" je tudi nedavni poskus v Štandrežu, ko se je na spust po Soči prijavilo lepo število lastnikov gumijastih čolnov, ki so med Štandrežem in Sovodnjami preizkusili svoje veščine v hitrem veslanju in premagovanju raznih ovir, ki jih tudi v strugi Soče ni malo.

Danes v okviru tedna kulture v Reziji

Na prireditvi »Okno v bodočnost« predstavitev kasete skupine Rezia

V Kulturnem domu na Ravanci v Reziji se bo danes začel teden bogatih kulturno-umetniških prireditev, ki sta mu organizatorja, Kulturni krožek Rozajanski dum in Založništvo tržaškega tiska, dala pomenljiv naslov: Okno v bodočnost. Do prihodnje nedelje so bo tu razvila paleta razstavnih, glasbenih, folklornih in drugih prireditev, ki bodo združile pod skupni imenovalec domačnosti in prijateljstva številne izseljence, ki bodo izkoristili ta poletni počitniški čas za vrnitev v rojstne kraje.

Današnji osrednji dogodek bo prav gotovo predstavitev kasete vokalno-instrumentalne skupine Rezia. Kaseta je pravkar izšla pri Založništvu tržaškega tiska in nosi naslov Iti din. Skupino Rezia sestavljajo že priznani domači glasbeniki in pevci, in sicer Rino Chinese, Giovanni Chinese in Giovanni Di Lenardo. Na kaseti je devet pesmi (Milan, Rezia Iti din, Ta majä smrëkä, Vülažei, Smärnä mišä, Paäk, Bundär in Našä mate), ki jih je napisal in uglasbil Rino Chinese. Koncert s predstavitvijo kasete se bo začel ob 21. uri, skupino pa bo predstavil rezijanski pesnik ter kulturni in politični delavec Renato Quaglia. Izdajo kasete je podprla zadruga Partecipazione e Sviluppo iz Comegliansa - Rezije v okviru projekta EGS Akcija in boj proti revščini v severovzhodnih Alpah.

Današnja prireditev se bo začela ob 16. uri z odprtjem razstave domačih obrtniških, likovnih in figurativnih izdelkov. Svoje lesene izdelke bodo razstavljali Venanzio Quaglia, Odorico Quaglia, Guerino Madotto in Francesco Tosoni. Società Stella alpina, Pierina in Maria Lettig in Gina Clemente bodo razstavljale tkanine. Figurativne in plastične izdelke bodo na razstavi prispevali Brunetta Di Lenardo, Maria Pia Di Lenardo in njena hči, Vanni Buttolo in Antonio Longhino. S prispevki bodo prisotni tudi krajevni književniki Renato Quaglia, Silvana Paletti, Aldo Madotto, Giovanni Clemente, Antonio Longhino, Rino Chinese in alpinistična skupina I ghiri. Razstavo bo predstavila Luigia Negro.

Pogovor z Marjanom Rotarjem, ustanoviteljem filmskega festivala

Prvi »Pulj« v znamenju slovenske Vesne

Festival jugoslovanskega igranega filma, ki ga že 35 let prirejajo v starodavni Areni, je gotovo ena najpomembnejših kulturnih prireditev v Jugoslaviji. V starem zgodovinskem kulturnem spomeniku so nekoč terjali »kruha in iger«, v 50. letih pa so v prav tej Areni terjali karto več za ogled jugoslovanskih in tujih filmov. Ljudje spreminjajo zgodovino, tudi v Pulju.

Najzaslužnejši za ustanovitev filmskega festivala v Pulju je Marjan Rotar, Slovenec po rodu iz Trbovelj. Če drži, da je zamisel o festivalu Rotarjeva, potem ima zasluge tudi cesar Vespazijan, ki je po legendi svoji priležnici — Puljanki Antoniji Cenidi — na ljubo dokončal gradnjo amfiteatra. Vespazijan in Rotar sta si torej zagotovila mesto v zgodovini festivala jugoslovanskega igranega filma. Le spretni cesar Klavdij je ostal v njuni senci. Prav on, ki so ga tolikokrat smešili, je podrejenim ukazal, naj pričnejo Areno graditi na istem mestu, kjer je cesar Avgust zapustil temelje bodočega veličastnega spomenika.

Avgusta ni več, ne Klavdija, ne Vespazijana. Nekdanjega prvega človeka prvega festivala v Pulju, Marjana Rotarja, pa smo našli v njegovi hiši v puljskem predelu Stoja.

»Zelo sem presenečen, da ste se spomnili name,« pravi Rotar z nasmehom, »ko bi lahko govorili s kakim od starejših filmskih delavcev, ki so marsikaj storili za to, da se je filmski festival v Pulju obdržal do danes. Zamisel o ustanovitvi "Revije domačega filma" je vzniknila leta 1953, ko smo prebrodili vse težave glede uporabe Arene kot kinodvorane in po uspešnem prvem prikazu filmov "Revije tujega filma" od 13. do 21. avgusta 1953. Takrat je bilo v devetih večerih navzočih 47 tisoč obiskovalcev. Kolektiv Kinematografskega podjetja v Pulju se je zatem odločil, da bo naslednje leto organiziral "Revijo domačega filma". Dasi so to zamisel sprejeli mnogi, je prišla pomoč za njeno uresničitev najprej iz lokalnih organizacij. Vendar je pri izvedbi Prvega festivala domačega filma sodelovalo tudi Združenje kinematografov Hrvaške, festival pa je otvoril Ivan Jelovica, tedanji direktor zagrebškega "Jadran-filma". Tako se je "rodil" festival jugoslovanskega filma.«

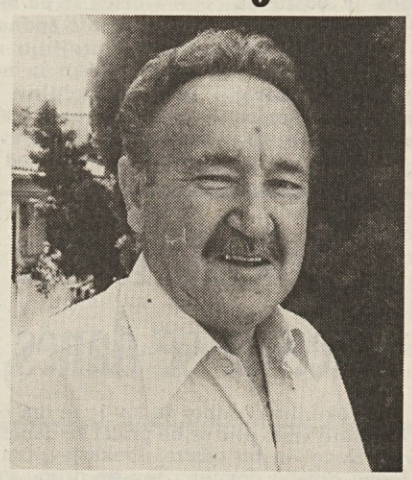

Marjan Rotar

Kako ste si pomagali, ko še niste imeli izkušenj v organiziranju takšnih in podobnih prireditev?

»Delali smo "partizansko", kot se temu običajno reče, vendar smo za ta naš festival živeli. Natisnili smo 5000 vprašalnih listkov in jih razdelili gledalcem v Areni. Oni naj bi izbrali najboljši film, najboljšega režiserja, igralca in igralko... Da bi gledalce spodbudili, smo priredili nagradno žrebanje. Srečnim dobitnikom smo podelili radijski aparat, gramofon in druge nagrade, do katerih se takrat ni dalo priti.«

Kaj vam je pri prvem jugoslovanskem filmskem festivalu ostalo najbolj v spominu?

»Prikazali smo pet domačih igranih filmov, dve koprodukciji in šestnajst dokumentarcev. Projekcije je videlo 37 tisoč gledalcev, o navdušenju gostov in občinstva pa so poročali akreditirani novinarji devetih časnikov in Radia Zagreb. Izmed slovenskih novinarjev se spominjam Žarka Petana, ki je kasneje postal znan pisatelj. Spominjam se naših igralk Metke Bučarjeve, Metke Gabrijelčičeve, Olge Brajovićeve in Sutke Ridžešićeve... potem igralcev Dragomirja Felbe in Duška Janičijevića, režiserjev Puriše Djordjevića, Branka Bauerja, Šime Šimatovića, Ljubiše Jocića, Františka Čapa in Milenka Štrbca.«

Le redkim je znano, da na 1. festivalu ni bilo uradne žirije, ki je imela v kasnejših letih velike spore s filmskimi ustvarjalci, in da je o nagradah odločalo občinstvo v Areni. Kaj menite o nagrajenih filmih in umetnikih?

»Res je, takrat nismo imeli uradne žirije, toda akreditirani novinarji so se zadnji hip domislili, da bi tudi sami ustanovili svojo žirijo. Za najboljši film so razglasili "Stojana Mutikašo" Fedorja Hanžekovića, za najboljšega režiserja Františka Čapa, za najboljša igralca pa Miro Stupico in Duška Janičijevića. Občinstvo pa je največ glasov (818) dodelilo filmu Vesna (proizvodnja Triglav-film, Ljubljana) Františka Čapa. Tudi Metka Gabrijelčičeva, priljubljena Vesna iz istoimenskega filma, in Duško Janičijević sta bila po sodbi občinstva najboljša. Tako se je prvi "filmski Pulj" iztekel v znamenju slovenskega filma in prava škoda je, da Ljubljančanka Metka Gabrijelčičeva ni ostala pri jugoslovanskem filmu.«

Marjan Rotar je sodeloval tudi pri organiziranju nekaj naslednjih festivalov in ima veliko zaslug za to, da se je prireditev proslavila v svetu. Saj so bili kasneje pri festivalu navzoči ljudje kot Alberto Lattuada, Giuseppe de Santis, Marcel Carne, Sophia Loren, Elizabeth Taylor, Richard Burton, Milos Forman in še mnogi.

ARMANDO ČERNJUL

Knjige Leninove soproge spet v SZ

V poplavi prepovedanih knjig, ki bodo po zaslugi »glasnosti« spet uzrle sovjetsko svetlobo, je tudi nekaj del **Nadežde Krupskaje,** Leninove žene in soborke. Krupskaja je slovela kot pedagoginja, napisala je prek 2500 del o vzgoji in postala celo članica sovjetske akademije znanosti. O njeni priljubljenosti pričajo tudi pisma, ki jih je prejemala (kakih 10 do 12 tisoč letno). Prav njena priljubljenost in nasprotovanje kultu osebnosti sta jo drago stala, saj jo je Stalin videl kot nevarno nasprotnico. Po dolgih desetletjih pa so v SZ ukinili Stalinov veto in tako bodo prišle na dan njene knjige kot **Vzgoja mladih v Leninovem duhu** in **Rusko mladinsko komunistično gibanje in taborništvo.**

Odprto pismo predsedniku Društva slovenskih pisateljev

Dragi Šeligo,

ko sem prejel povabilo, naj kot član Društva slovenskih pisateljev sodelujem v solidarnostni akciji s priprtimi Janšo, Tasičem in Borštnerjem, so me prevzeli občutki panike ob razmišljanju kako in kaj naj napišem, da ne bo banalno, tendenčno in zadirčno spričo zaprepaščujoče podobe splošnega družbenopolitičnega in ekonomskega trenutka v Jugoslaviji. Tudi zato panike, ker nisem mogel najti v teh aretacijah ne pravega navdiha za pesniško besedilo, ne prave utemeljitve za razvijanje kritične misli, ki bi izhajala iz prepričljive presoje dogajanj v odnosu na slovensko suverenost. Vsak še tako odločen poskus, da bi s primerno zbranostjo začrtal vsaj v glavnih obrisih koncept besedila, je bil brezuspešen. V ospredje so mi prihajale podobe iz žive stvarnosti jugoslovanskega vsakdana, kot ga doživljamo ob meji, ki je optimistično proglašena za najbolj odprto v Evropi: žalostni prizori na mejnih prehodih, omalovažujoč odnos do Jugoslovanov in do jugoslovanskega vobče, stiska nezadržne inflacije in ponižujoča vrednost dinarja, razvrednotenje dela in narodnega bogastva; izstopale so podobe delavcev, njihovih življenjskih razmer, podobe stavkovnih manifestacij in izrazi čudne sindikalne zaščite. V vseh mogočih variantah sem skušal ujeti iz vrtinca racionalno sintezo, toda stavki so se kopičili po razpršenih listih, nevezano in brez amena. V krizo me je tudi spravil tisti del vašega poziva, ki se nanaša na manifestiranje pravice državljanske neposlušnosti pisateljev z literarnimi prispevki. »Na ta način — je rečeno v pozivu — bi pisatelji še naprej brez prekinitve manifestirali pravico do državljanske neposlušnosti in vzdrževali tisto produktivno napetost, ki onemogoča, da bi se javnost uspavala, da bi se aretacije spremenile v bežno epizodo ali celo prešle v valovanje represije.« Situacija mora biti res žalostna, sem sam sebi ponavljal, če se pisateljska ustvarjalnost uvršča med oblike državljanske neposlušnosti. Tako sem poskusil uskladiti dvome o tovrstnem opredeljevanju pisateljskega dela z dvomi politične narave in se začel npr. spraševati, do kakšne mere so demokratično avtentični nastopi slovenske uradno organizirane mladine proti režimsko fideističnim oblikam proslavljanja dneva mladosti, proti tabujem jugoslovanske ljudske armije in poskusom deviacij totalitaristične narave s pomočjo vojske, do kakšne mere demokratično avtentično zadržanje politikov znotraj državnega aparata, prikazano v kontrapoziciji med slovensko javnostjo na eni strani in jugoslovansko skupnostjo na drugi, demokratično avtentični arogantni publicistični posegi raznoraznih intelektualcev, ki podžigajo mržnjo v mednacionalnih odnosih s sredstvi šovinizma in oblastniške prevlade. Pri tem imam v mislih ne samo, kar se po Matjažu Kmeclu nanaša na »notorični in znani slovenski politični in samoupravni defetizem«, pač pa zlasti, kar se nanaša na način, kako se v jugoslovanski skupnosti zavračajo zakonite argumentacije vodilnih institucij republike Slovenije. Poskus diskreditiranja demokratičnih izrazov slovenskega političnega vodstva s pomočjo bolj ali manj strumentaliziranih sredstev javnega obveščanja in spreobračanje »programa prenove, programa afirmativne ustvarjalne inovativne družbe« v sovražno dejanje proti Jugoslaviji in socializmu, odraža nespravljivost metod preživelega modela z izhodiščnimi postavkami načel demokracije, spoštovanja človekovih pravic, očuvanja kulture in vrednot narodne identitete, s katerimi pravna država uveljavlja svojo zakonitost. Prav tako sem se začel spraševati, kam lahko privede reakcija proti barikadnim vzgonom ljudstva, če se oblast ne podvrže šoku streznitve. Reakcije, ki jih je izzvalo vojaško sodišče s svojo klavrno predstavo v Ljubljani, so v tem pogledu nazorne in poučne. V mednarodni odmevnosti je prišla do izraza vitalnost demokratizacijskega pohoda, ko se je igra iz prvotne očitno zmanipolizirane zamisli razvila v manifestacijo civilne zavesti v političnem scenariju velikih razsežnosti. Tu se civilna angažiranost opredeljuje na politični ravni v spopadu med diktatorskim brezpravjem in demokratično zakonitostjo. Zato sem, dragi Šeligo, opustil misel na pesniško besedilo, kar bi mi bilo sicer bolj prirodno, in se odločil za utrinke politološke narave, ki jih skušam strniti v tem odprtem pismu.

Neglede na banalno dejstvo, da moram kot italijanski državljan gledati na dogajanja v Jugoslaviji od »zunaj«, sem kot pripadnik slovenske narodnostne skupnosti v Italiji istočasno neposredno povezan z usodnostjo našega narodnega trenutka »znotraj« vrednot slovenskega kulturnega prostora. Mislim, da mi ni treba posebej dokazovati utemeljenosti te opredelitve, ki izhaja iz korenin. Govor je seveda o dobrinah, ki niso melone in se ne prodajajo na tržnici. Ob evidentni globoki družbenopolitični in ekonomski krizi Jugoslavije, pri čemer človeka zaprepašča še zlasti odnos do kulture in civilne zavesti, postajajo dogajanja okrog tega procesa emblematična ne samo za Slovenijo in njen položaj v sklopu jugoslovanske federativne državne ureditve, ampak tudi v širšem pogledu demokratičnega razvoja za vse države realnega socializma. Vprašanje ni samo v večji ali manjši učinkovitosti državnega aparata, v večji ali manjši sposobnosti političnega vodstva pri uresničevanju deklariranih načel o zaščiti javne koristi in zagotavljanju socialne varnosti; tudi ni samo v bolj ali manj porazni stopnji produktivnosti, v bolj ali manj pomanjkljivi prisotnosti etike in morale pri gospodarjenju in delu: najhujši problem so »pravila«, ki jih centralistične sile jugoslovanskega državnega sistema na ravni zvezne oblasti, v navidezno demokratični igri samovoljno prilagajajo sebi v prid in vsiljujejo v svojih hegemonističnih tendencah nad posameznimi subjekti federacije. Eklatanten primer je v tem pogledu nepriznavanje suverenosti slovenskega jezika v postopku vojaškega sodišča v Ljubljani ob izjavah vrhovnega sodišča v Beogradu in samega predsedstva SFRJ, da je tak postopek legalen in legitimen. Če k temu dodamo malomarnost sodišča celo v odnosu na prevajanje, ki je bilo katastrofalno, kot izhaja iz javno objavljenih izjav in protestov, zadobi vsa zadeva brezupno žalostno podobo. Nas, ki se pod pritiskom asimilacijskih postopkov soočamo s tem vprašanjem vsak dan, ki bijemo z večinskim narodom nenehen boj za priznavanje in zaščito materinega jezika, je ta dogodek v matični domovini še posebej prizadel. Da ne gre samo za jezik je sicer povsem očitno, prav tako pa je tudi očitno, da brez jezika ni naroda.

Utemeljevanje razločkov med pojmoma narod in država je prerogativa, ki se je žal moramo Slovenci po sili razmer stalno posluževati. Ni sicer isto kot pri razločkih med hlapci in gospodarji, je pa v marsičem podobno. Ko je Slovenija s pridobitvami narodnoosvobodilnega boja postala republika v federaciji jugoslovanskega državnega večnarodnega sistema, so se ti razločki uravnali na ravni temeljnega načela enakopravnosti. Za nas, ki smo ostali zunaj meja matične domovine, je republika Slovenija postala simbol z vsemi atributi suverene države. V svojih prizadevanjih za ohranitev slovenstva v pogojih italijanske državne stvarnosti smo našli nova izhodišča v konceptih slovenskega enotnega kulturnega prostora, ki je bil usklajen na relaciji manjšinamatični narod in obratno. Povsem drugače je bilo na relaciji manjšinavečinski narod. Tu je večinoma prihajal v ospredje spopad z italijanskim nacionalizmom, ki je istovetil državo z narodom in ni zato priznaval domovinske pravice slovenskemu jeziku na italijanskem državnem ozemlju. Medtem se je pojmovanje enotnega slovenskega kulturnega prostora razvilo v razsežnost duhovnega parlamenta slovenske samobitnosti in zaživelo v vrednotah kulture miru, sodelovanja in prijateljstva med narodi v plemenitih podobah svobodnega sveta. V vseh nadaljnjih dogajanjih, ki dosegajo pomenljiv vrhunec v teh dneh velikih preizkušenj ne samo za Slovenijo, ampak tudi za vso Jugoslavijo, je prišel do izraza življenjski zagon demokratične avtentičnosti v boju za prenovo. Tej demokratični avtentičnosti gre zasluga, da se zaprepaščenost ni sprevrgla v malodušje. Nasprotno, zaprepaščenost je sprožila mehanizme v procesu demokratizacije, ki ustvarjajo pogoje, da val civilne srčnosti iz Slovenije blagodejno pljuskne v močvare sistema in prispeva k preporodu Jugoslavije na novih osnovah zakonitosti pravne države.

FILIBERT BENEDETIČ

Zakaj o medvedkih?

Jože Petelin

V bifeju najlepše mestne pasaže sem srečal znanca, priznanega pisca humoresk in satir. Pridno se je krepčal z brizganci, levica pa mu je mirno počivala na boku oble rdečelaske.

»Veš, urejam humoristično stran pri Nadkulturnih podvprašanjih,« je rekel namesto pozdrava. »Boš kaj napisal zame?«

»Ohoho,« sem debelo zazijal, »pa ne da si tovariši pri tem časopisu upajo objavljati celo humor! Do zdaj smo v Podvprašanjih lahko prebirali izključno članke z naslovi Nekulturna kulturnost objektivnih subjektivnosti in podobnimi biseri. Že zaradi tega bom z veseljem sodeloval.«

»Ampak nikakršnega pisanja o seksu, da se razumemo, stari pokvarjenec,« je pomežiknil in roko z rdečelasinega boka premaknil proti jugu.

»Zelo so občutljivi za, kako bi rekel, banalne teme. V sosvetu časopisa je tudi tovarišica Cica Mica, saj veš, katera...«

»Potemtakem tudi satira na račun občinskih in drugih malih politikov odpade, kajne.«

»Seveda, še vedno je poročena s tistim..., no, saj ni važno. In nobenih namigovanj na koristolovstvo v založništvu, lepo prosim. Saj veš zaradi koga!«

»Vem, v naši meščanski vasi se vse ve, včasih pa tudi na uho pove. Če si novinar, pa tako ali tako po bifejih, ki so centri za najbolj občutljive teme, vse zveš.«

»Pa da se ne bi slučajno lotil kakšnih hecnih gradenj, razumeš! Se ve, kaj, kdo in zakaj je zadaj!«

»Kaj pa kakšna prefinjena satira na gospodar...«

»Ni govora! Konkretno sploh ne, me razumeš, mogoče le skrajno previdno, nekaj splošnega, pa v obliki basni, kot to dela, saj veš kdo..., da stvari niso preveč, saj razumeš...«

»Najbrž tudi ni zaželena tema...«

»Jasno kot beli dan! Se vidi, da si pameten fant, ki takoj razume, koliko je ura... Napiši kaj do srede. Velja?«

Napisal sem tri prispevke: sijajno humoresko o prodaji rdečih podolgovatih paprik, ki jih barabe na trgu prodajajo že malce nagnite, deset krvavo krutih aforizmov na temo Jesen je, listje pa kar pada in odločno, žgočo in udarno satiro z naslovom Zakaj medvedki tako radi ližejo med.

Zlasti tisto o lizanju medu je bila ena sama špikajoča, konstruktivna in ostra satira.

Naj se vidi in ve, kaj vse si upamo mi, pogumni satiriki!

Horoskop od nedelje, 14. avgusta, do sobote, 20. avgusta 1988

Pripravlja SREČKO MOŽINA

OVEN (21.3.-19.4.) — VI IN DELO: Po vsej verjetnosti teden tokrat ne bo izpolnil vseh vaših pričakovanj. Venera in Mars vam bosta precej nenaklonjena, zaradi česar obstaja večja možnost nepričakovanih težav ali sitnosti. Bodite previdni in se v odločitvah nikar ne prenaglite. Neugodna dneva bosta torek in sreda. VI IN DRUGI: Uredite vse zato, da se lahko izognete nekemu prepiru. Ugodna dneva bosta nedelja in ponedeljek.

BIK (20.4.-20.5.) — VI IN DELO: Večina zvezd vam je prijazna, zato večjih težav ne boste imeli. Ugoden položaj Venere in Merkurja vam bo prinesel nekaj pozitivnih sprememb in vam olajšal delo. Računate lahko na nemoten potek zastavljenega dela in na nekaj novih priložnosti. Petek in sobota ne bosta ugodna. VI IN DRUGI: Ljubljena oseba vam bo pripravila prijetno presenečenje. Ugodna dneva bosta nedelja in ponedeljek.

DVOJČKA (21.5.-20.6.) — VI IN DELO: Teden bo pretežno ugoden in zadovoljiv, neugodni položaj Merkurja pa lahko privede do neprijetnih vesti ali dogodkov. Ugodna Mars in Jupiter bosta predvsem rojenim v začetku znamenja precej naklonjena, da se jim bo izpolnila marsikatera želja. Neugodna bosta nedelja in ponedeljek. VI IN DRUGI: Pretirana zgovornost vam lahko škoduje. Ugodna bosta torek in sreda.

RAK (21.6.-21.7.) — VI IN DELO: Čaka vas vesel in prijeten teden. Z lahkoto boste kos vsem obveznostim, ki ste si jih zastavili. Računate lahko na dobre rezultate in srečne okoliščine, v katerih se boste po zaslugi naklonjene Venere in Merkurja prav dobro znašli. Torek in sreda vam bosta z Luno v Tehtnici manj ugodna. VI IN DRUGI: Harmonični čustveni odnosi vam bodo v zadoščenje. Ugodna dneva bosta četrtek in petek.

LEV (22.7.-22.8.) — VI IN DELO: Napoved je za vas kar precej ugodna. Odprle se vam bodo nove možnosti za uresničitev vaših načrtov. Možna so prijetna presenečenja na denarnem področju. Izkoristite pozitiven vpliv zvezd predvsem v sredini tedna. Petek in sobota vam z neugodno Luno v Škorpijonu ne bosta prav nič naklonjena. VI IN DRUGI: Nekdo, ki ste mu všeč, vam bo to tudi povedal. Ugodna dneva bosta torek in sreda.

DEVICA (23.8.-22.9.) — VI IN DELO: Pred vami je zanimiv in razgiban teden. Ugodni Merkur v vašem znamenju bo prispeval k razrešitvi problemov in spodbudil vaše delovne sposobnosti. Marsikaj se bo premaknilo na bolje. V začetku tedna vas bo razveselila dobra novica. To je primeren čas za nove pobude. VI IN DRUGI: Preživeli boste enkratne trenutke z ljubljeno osebo. Ugodna dneva bosta četrtek in petek.

TEHTNICA (23.9.-22.10.) — VI IN DELO: Napoved je za vas še kar ugodna. Prva polovica tedna bo prav prijetna in vesela, medtem ko se vam proti koncu tedna prav lahko zgodi, da se boste morali srečati z nekaterimi neprijetnimi okoliščinami. Sovražni Mars bo ponagajal rojenim od 2. do 5. 10., pa naj zato previdnost ne izostane. VI IN DRUGI: Potrudite se in izpolnite, kar ste obljubili. Ugodna dneva bosta torek in sreda.

ŠKORPIJON (23.10.-21.11.) — VI IN DELO: Pričakujete lahko precej uspešen teden. Venera, Merkur in Luna bodo med tednom zelo ugodno vplivali na razvoj dogodkov in splošno počutje. Teden vas bo nekajkrat prijetno presenetil. To je ugoden čas za nove iniciative in načrte. Posebno naklonjeno vam bo nebo ob koncu tedna. VI IN DRUGI: Samo s prijaznostjo boste dosegli to, kar si želite. Ugodna dneva bosta četrtek in petek.

STRELEC (22.11.-21.12.) — VI IN DELO: Teden bo sicer delovno ugoden, vendar zna biti tudi precej utrudljiv in naporen. Z ozirom na neugoden položaj Merkurja obstaja verjetnost manjših zapletov ali nejasnosti. Ugoden Mars bo prispeval k dobremu počutju in večji vzdržljivosti. Nedelja in ponedeljek vam ne bosta preveč naklonjena. VI IN DRUGI: V sredo vas bo nekdo prijetno iznenadil. Ugodna dneva bosta torek in sreda.

KOZOROG (22.12.-19.1.) — VI IN DELO: Napoved je dokaj ugodna. Verjetno vam v torek in sredo ne bo šlo vse tako, kot bi si želeli, vendar se vam bo proti koncu tedna obrnilo v zaželeno smer. Odpravite se na pot, s katero že predolgo odlašate. Rojenim 1. in 2. 1. Mars ne obeta nič dobrega. Možni so spori ali nezgode. VI IN DRUGI: Posvetite več pozornosti družabnemu življenju. Ugodna dneva bosta nedelja in ponedeljek.

VODNAR (20.1.-18.2.) — VI IN DELO: Obeta se vam precej razgiban teden, ki vas bo obogatil z marsikaterim prijetnim doživetjem. Zvezde so vam naklonjene, tako da težav ne bo. Posebno ugodno bo za januarske Vodnarje. Pričakujete lahko pozitiven razvoj dogodkov. Četrtek in petek vam bosta precej manj naklonjena. VI IN DRUGI: Preživeli boste enkratne trenutke v izbrani družbi. Ugodna dneva bosta torek in sreda.

RIBI (19.2.-20.3.) — VI IN DELO: Teden bo sicer ugoden, vendar obstaja kljub temu nevarnost nepričakovanih težav ali sitnosti v prvih dneh tedna. Nikar se ne vznemirjajte, ker se bližajo boljši časi. Bodite previdni v odločitvah, to ni primeren čas za nove iniciative. Neugodna dneva bosta nedelja in ponedeljek. VI IN DRUGI: O problemih, ki vas težijo, iskreno spregovorite z osebo, ki ji zaupate. Ugodna dneva bosta četrtek in petek.

Pisava odkriva našo notranjost

Ureja: SIMON BORUT POGAČNIK

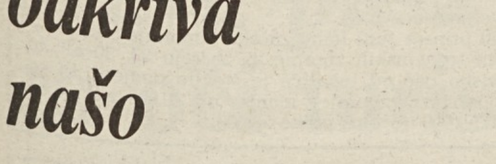

Šifra: POIZKUSI

Tvoj odnos do okolja je kar preveč spoštljiv. Morda bi bilo včasih bolje, če bi bila nekoliko bolj agresivna. Kdaj in koliko boš morala vedno vedeti sama.

Glede stikov z okoljem imaš vse pogoje, da si ustvarjaš zelo dobre ali celo predobre stike. Inteligenca ti dobro služi. Menim tudi, da bo kar primerno, če po končani srednji šoli nadaljuješ s študijem, saj imaš za to vse pogoje. Morda bi bila zate primerna smer umetnosti ali kulture.

Včasih zapadaš v depresijo, kar je ob bolni mami sicer razumljivo. Mama je verjetno zbolela po ločitvi z očetom, kar je zelo običajen pojav. S sestro ji v tem pogledu ne moreta pomagati. Lahko se samo potrudita, da ji ne povzročata dodatnih skrbi in se dobro učita v šoli. Glede popolne zavitosti značaja pa se bova lahko pogovarjala čez tri, štiri leta ali še več. Razvoj pač to terja. Ni ga mogoče prehitevati, pa tudi pametno ni.

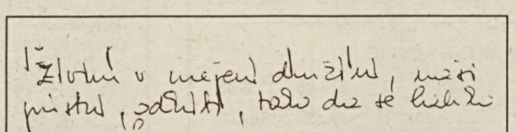

Šifra: USMERITVE

Glede značaja pri štirinajstih letih res težko govorimo. Si v obdobju pubertete in marsikaj se bo še pojavilo v tvojem značaju. Vse to, kar skrivaš v sebi, pogosto ne da bi sploh vedela, kar je še nevidno, bo šele prišlo na dan.

Tvoja želja po perfektnosti in strogem podrejanju volji, ni življenjska. Trdota ni znak življenja, vse živo je namreč prožno. Takšen mora biti tudi človek. Samo mrlič je trd, ker v njem pač ni življenja. Zakaj taka prispodoba? Zato, ker se mi zdi, da se iščeš in razpoznavaš izključno na področju storilnosti. Komu hočeš kaj dokazati? Za koga moraš biti tako perfektna? Razmisli malo o tem, ne bo ti škodovalo.

Avtoritete so že večkrat v tvojem mladem življenju dajale ton tvojim odločitvam in vedenju. Premalo kritična si do avtoritet, tudi pri njih lahko prihaja do različnih napak, ki imajo svoje vzroke. Vesel bom, če se boš čez dve, tri leta spet oglasila. Glede srednje šole pa si tudi gotovo že izbrala. Upam, da po svoji želji?!

KUPON

za grafološko analizo ali pojasnila Simona Boruta Pogačnika

sigla: ....

Primorski dnevnik, 14. avgusta 1988

KRIŽANKA *(lako)*

VODORAVNO: 1. evropska prestolnica, **6.** posteklina, lošč, **11.** »razkošen« umetniški slog, **12.** glavna reka Palestine, **14.** arabski žrebec, **15.** veleblagovnice, **17.** avt. oznaka Makarske, **18.** nasad pri hiši, **20.** ime jug. košarkarskega trenerja Žeravice, **21.** obdobje med vojnama, **22.** žlahten, inerten plin, **24.** ... »King« Cole, **25.** vasica pri Sežani, **26.** industrijsko mesto v ZRN, **28.** relaksacija, oddih, **30.** večji ogenj, **32.** Ita... Kravanja, **33.** jurist, **36.** eskimski čoln, **39.** it. slikar (Guido), **40.** zasledovanje živali, **42.** žensko pokrivalo, **43.** očka, **44.** drag kamen, **46.** beograjsko nogometno moštvo, **47.** Grohar Ivan, **48.** mestnik, peti sklon, **50.** avt. oznaka Mesine, **51.** tipalka pri žuželkah, **53.** skrivni odposlanec, **55.** okrasna rastlina, **56.** konto.

NAVPIČNO: 1. »navaden« pojav na Japonskem, **2.** Anatolij Karpov, **3.** Cigan, **4.** prvi mitološki letalec, **5.** moško osebno ime, **6.** izmetač nabojev pri puški, **7.** geslo, kratek izrek, **8.** Onassisov vzdevek, **9.** Jurij Dalmatin, **10.** listne ploskve, **11.** mesto... na Koroškem, **13.** diktat, narekovanje, **16.** rudar, **19.** italijanska dežela, **21.** beneško glasilo Novi..., **23.** živci, **25.** jugoslovanska denarna enota, **27.** reka v Angliji, **29.** ogorek, **31.** sol silicijeve kisline, **33.** glavno mesto ČSSR, **34.** očesna mrežnica, **35.** poljedelsko orodje, **37.** naslov nekdanjih kozaških poveljnikov, **38.** stalni sestav vojaških enot, **41.** vremenski pojav, **44.** mesto v ZRN, **45.** polni pesniški stih, **48.** ime bivše it. teniške igralke Pericolijeve, **49.** del Ljubljane, **52.** Tajska, Kambodža, **54.** Stjepan Urban.

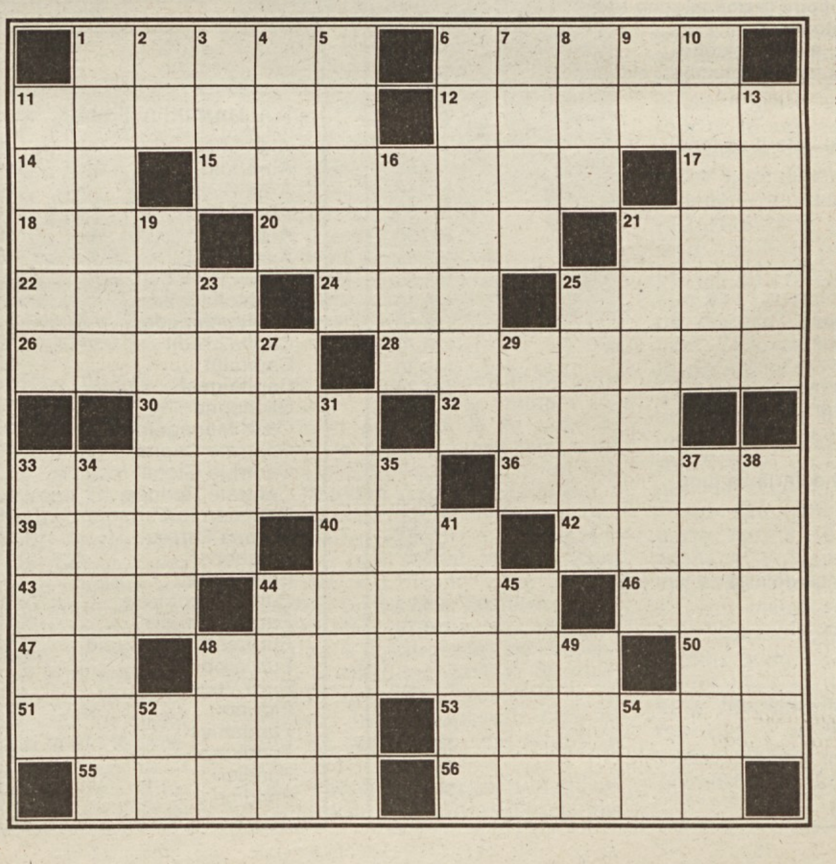

REŠITEV

VODORAVNO: 1. Pariz, **6.** emajl, **11.** rokoko, **12.** Jordan, **14.** at, **15.** marketi, **17.** MA, **18.** vrt, **20.** Ranko, **21.** mir, **22.** neon, **24.** Nat, **25.** Dane, **26.** essen, **28.** počitek, **30.** kres, **32.** Rina, **33.** pravnik, **36.** kajak, **39.** Reni, **40.** lov, **42.** ruta, **43.** ata, **44.** biser, **46.** Rad, **47.** G. I., **48.** lokativ, **50.** ME, **51.** antena, **53.** emisar, **55.** akant, **56.** račun.

NAVPIČNO: 1. potres, **2.** A. K., **3.** rom, **4.** Ikar, **5.** Zoran, **6.** ejektor, **7.** moto, **8.** Ari, **9.** J. D., **10.** lamine, **11.** Ravne, **13.** narek, **16.** knap, **19.** Toskana, **21.** Matajur, **23.** nervi, **25.** dinar, **27.** Nen, **29.** čik, **31.** silikat, **33.** Praga, **34.** retina, **35.** kosa, **37.** ataman, **38.** kader, **41.** veter, **44.** Bonn, **45.** rima, **48.** Lea, **49.** Vič, **52.** TK, **54.** S. U.

Pred velikimi premiki v evropskem denarništvu

S skupnimi močmi proti konkurenci

Denarni zavod Mediocredito del Friuli-Venezia Giulia je pred nedavnim objavil bilanco za poslovno leto 1987, dopolnjeno s tabelami in komentarjem. Brošura prikazuje tudi 30-letno delovanje tega zavoda, ki je bil ustanovljen, da bi omogočil hitrejše podeljevanje kreditov po znižani obrestni meri za gospodarske pobude majhnih in srednjih podjetij v naši deželi. Od slovenskih denarnih zavodov sta bila člana Mediocredita dne 31. 12. 1987 le Tržaška kreditna banka in Kmečka banka (Gorica). Pristop k zavodu je nekaterim posojilnicam onemogočila restriktivna politika zavoda Banca d'Italia, ki ni izdal dovoljenj za odkup obveznic. Zdaj se je stanje nekoliko spremenilo in kaže, da bo prišlo že letos do vključitve nekaterih posojilnic v Mediocredito. Tako bi te lahko nudile klientom širšo paleto storitev, zlasti še na področju gospodarskih naložb.

Iz brošure je razvidno, kako so bila sredstva zbrana in kako investirana, kar vsaj deloma prikazuje dinamiko gospodarskih dejavnosti pri nas. Posebno zanimiva pa so uvodna razmišljanja o perspektivah denarnih zavodov v pričakovanju ključnih datumov 1989 in 1992, ko bo prišlo v okviru EGS do bistvenih premikov v gospodarski politiki. Leta 1989 se bo iztekel moratorij glede odpiranja podružnic tujih bank v Italiji. Do danes je namreč izdajala dovoljenja za kateri koli premik v bančništvu Banca d'Italia, po novem pa bo odpiranje podružnic in okenc odvisno od samostojnih odločitev posameznih zavodov. Zanimivo je, da bodo podružnice vezane le na zakonodajo in na način poslovanja, ki je predviden v matični državi. Lahko bi prišlo torej do nelojalne konkurence in do zmede na denarnem tržišču, zato je želeti, da bi članice EGS pravočasno uskladile svoje zakonodaje.

Leta 1992 pa bodo sprostili pretok blaga in storitev v EGS, kar odpira na področju denarništva novo dilemo. Specializirani zavodi, ki se bavijo le z nekaterimi posli (Mediocredito npr. samo z dodeljevanjem olajšanih kreditov), in splošni denarni zavodi, ki nudijo gospodarstvenikom raznovrstne storitve, poslujejo namreč danes na podlagi čiste dohodkovne politike: no, je umestno, da pride do večje specializacije oz. koncentracije funkcij v enem samem zavodu, ki bi prek svojih uradov ali podružnic nudil vse predvidene storitve? Tak združen zavod bi moral imeti velik kapital in visoko specializirano osebje, a bi po drugi strani lahko popolnoma obvladal tržišče na svojem področju. V perspektivi naj bi opravljal redne bančne posle in leasing operacije, podeljeval potrošniška posojila, upravljal imovino klientov, skrbel za odkup državnih in drugih obveznic in imel v svojem sklopu tudi pravo merchant banko. Ugotovili so, da prihaja prav na tem področju denarništva do nagle širitve storitev in tesnejšega sodelovanja med zavodom in klienti. Tako bi denarni zavodi postali pravi gospodarski svetovalci klientov: usmerjali bi njihove prihranke in jim svetovali najboljši način investiranja, saj lahko banke pridejo do podatkov, ki niso dosegljivi posameznikom.

Taka dilema se postavlja tudi za slovenske denarne zavode. Res je, da so ti že institucionalno različni, a razvoj bo moral omiliti razlike in podreti zakonske ovire v poslovanju. S formalnega vidika bi morali naši zavodi verjetno prilagoditi svoje statute oz. preveriti, katere oblike sodelovanja omogoča obstoječa zakonodaja. To skrb oz. pripravo take analize bi lahko prevzela bančna sekcija SDGZ, ki bi nato sestavila nadaljnji operativni načrt o sodelovanju. Ne moremo si namreč dovoliti, da bi poslovali popolnoma ločeno, saj bi taka politika omejevala poslovne možnosti zavodov in omogočila konkurenci, da prevzame del opravil, ki so jim z združenimi močmi lahko kos slovenski denarni zavodi.

ODO KALAN

SLOVENSKI DENARNI ZAVODI V BANČNI SEKCIJI SDGZ

za razvoj gospodarstva in v pomoč prebivalstvu

KMEČKO-DELAVSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V SOVODNJAH

KMEČKA IN OBRTNA HRANILNICA IN POSOJILNICA V NABREŽINI

HRANILNICA IN POSOJILNICA OPČINE - TRST

KMEČKO OBRTNA HRANILNICA DOBERDOB

Kmečka banka Gorica

BCTKB TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

gospodarski dopis iz slovenije

Bo kmet res stavkal?

Slovenski kmetje najavljajo stavko. Prepričani so, da drugače ne bodo mogli uspeti s svojimi zahtevami. Zahtevajo pa izboljšanje svojega gospodarskega položaja. Hočejo drugačno kmetijsko politiko. Tako, ki bi podpirala intenzivno kmetovanje in omogočila, da bi kmetijstvo postalo pomembna gospodarska dejavnost, tudi izvozna. Na ta način bi namreč lahko izkoriščali prednosti, ki jih ima Jugoslavija kot država z veliko obdelovalne zemlje. Na dolgih, utrujajočih sestankih predstavniki oblasti sicer soglašajo s slovenskimi kmeti, nič pa se ne premakne. Slovenski vpliv na zvezno kmetijsko politiko je skorajda neznaten, zato vse ostaja pri starem. Le prepričevalni sposobnosti Janeza Stanovnika, zdajšnjega predsednika SR Slovenije, pri katerem so pred nekaj dnevi predstavniki kmetov protestirali in najavljali stavko, gre zahvala, da do stavke še ni prišlo. Toda neizpolnjene obljube drugih lahko povzročijo, da bo jeza zavrela čez rob.

Slovenski kmetje, ki so v glavnem živinorejci, so bili nekoliko potolaženi zlasti zaradi obljube, da jim bodo že avgusta plačevali odkupljeno mleko znatno dražje (po 604 dinarjev za liter, prej pa po približno 48 din). K osnovni odkupni ceni naj bi namreč dodali nekaj denarnih dodatkov, ki bi se stekli iz raznih virov. Nekaj denarja bo prispevala država, nekaj pa mlekarne. Mlekarne so ta del denarja skušale zbrati s podražitvami svojih izdelkov. Toda mlekarne denarja ne morejo zbrati, ker jim ne dovolijo podražiti konzumnega mleka, vseh ostalih mlečnih izdelkov, za katere lahko oblikujejo cene po svoji volji, pa mlekarji ne upajo še dodatno podražiti, saj se že ob zdajšnjih cenah prodaja neusmiljeno zmanjšuje.

Mlekarne zaradi tega počasi drsijo v izgube, strašno na živce pa jim gre odločitev države, ki je dopustila uvoz mleka in mlečnih izdelkov. To mleko so uvozili predvsem tisti, ki sicer nimajo dovolj svoje surovine (mleka), ki torej že dolgo ne skrbijo več za živinorejo, zdaj pa z uvoženim mlekom izpodrivajo s trga stare dobavitelje. Na ta način naj bi zmanjšali domače cene - tako misli država in zato dovoljuje uvoz - in do tega res tudi prihaja, čeprav posredno, saj se mlakarji zaradi čedalje manjšega povpraševanja po domačih izdelkih ne upajo podražiti svojih izdelkov.

Odkupne cene se avgusta zaradi tega ne bodo bistveno povečale. Vprašanje pa je, ali bo kmet razumel težave mlakarjev in še naprej oddajal mleko, ali pa bo uresničil svojo stavkovno grožnjo in mleko prenehal oddajati. Glede na to, da slovenske mlekarne s svojimi izdelki ne zalagajo samo slovenskega trga, ampak tudi precejšen del jugoslovanskega, utegne biti njegova namera hudo neprijetna: kar naenkrat bi namreč prišlo do strašanskih motenj v preskrbi.

Vsi dogodki v minulem letu ali dveh so pokazali, da kmet drugače ne bo prišel na zeleno vejo. Njegovi pozivi in njegova dokazovanja ne zaležejo nič, kajti v državi kroji kmetijsko politiko poljedelski klan, če lahko tako imenujemo tiste, ki so povsem pod vplivom pridelovalcev koruze in pšenice. Tej politiki je predvsem do tega, da bi vsako leto pridelali dovolj koruze in pšenice, meso in mleko pa je bolj postranska stvar. Zaradi tega izvozimo malo živine in čedalje manj mesa, uvažamo pa precejšnje količine mleka in mlečnih izdelkov, pa tudi veliko mesa. Res je, da nekaj mleka in mesa uvažamo zato, ker skuša vlada tržno posredovati in na ta način pritiskati cene navzdol, toda veliko ga moramo uvoziti že zaradi tega, da je teh izdelkov dovolj na trgu, saj pešajoča domača živinoreja ne more več zadovoljiti vseh domačih potreb. Hkrati pa izvozimo znatne količine pšenice in koruze (letošnje napovedi govore o izvozu vsaj 4 milijonov ton žita). Izvažamo torej surovino, ne pa izdelkov iz te surovine.

Zdi se, da grožnjo slovenskega kmeta, ki bi se ji prav gotovo hitro priključili tudi kmetje drugje v državi, če bi le bili ustrezno organizirani, gospodarska politika ne jemlje prav resno. Prav nič se ni naučila iz težav, ki jih je imela pred leti, ko kmetje niso hoteli prodajati koruze in pšenice zaradi podobnih vzrokov, kot zdaj pestijo živinorejce, in je bilo zato treba oba pridelka uvažati, čeprav so bile kmečke kašče polne. Vedno znova je zato treba vzpostavljati izredne razmere (stavkovna grožnja), da se spremeni tisto, kar je za vsako gospodarsko politiko dokaj samoumevno. Skakanje od izjemnih razmer do še bolj izjemnih pa je jugoslovanska posebnost, s katero umno gospodarjenje seveda nima nič skupnega. Ustvarjanje pogojev za izjemne razmere je namreč zgolj posledica slabe gospodarske politike.

JOŽE PETROVČIČ

BLAGOVNE BORZE

KOVINE	
New York (stotinke dolarja za funt)	
Baker wirebars	97,265-103
Baker elektrolitičen	98,15-98,,65
Bakrovi odpadki št. 2.	78,50
Cink high grade	52 - 70
Cink elektrolitičen	52,50 - 72,50
Paladij 99,9	124
Platina (v dolarjih za unčo troy)	525 - 526
Železni odpadki (v dolarjih za tono)	121 - 122
Srebro 999 (stotinke dolarja za unčo troy)	667,50
London	
Svinec bel dry fob UK	756.—
Aluminij 99,5%	—
Nikelj high purity	—
Jeklo v palicah	194.—
Cinkova pločevina	126.—
Živo srebro v jeklenkah po 76 funtov	310 - 320
SEMENSKO OLJE	
Rotterdam (v dolarjih za tono cif)	
Zemeljski lešniki avgust, september	705.—
Soja iz Nizozemske avgust, oktober	114
Palmovo olje Sumatra september	445
Sončnica avgust	545
Kokosovo olje Filipini (v dol. za long ton)	585
september, oktober	—
Laneno olje julij, avgust, oktober	645.—
Ricinovo olje (ex tank) september, oktober	1040.—
ŽITA	
Winnipeg (kanadski dolarji za tono)	
Rž oktober	156
Rž december	156
Rž marec	162,50
Oves oktober	160,90
Oves november	159,80
Oves december	158,50
Ječmen oktober	126,30
Ječmen november	128,50
Ječmen december	129,70
Pšenica oktober	145,30
Pšenica november	144,70
Pšenica december	143
BOMBAŽ	
New York (stotinke dolarja za funt)	
Oktober	55,2805
December	53,95
Marec	54,23
Aleksandrija (stotinke dolarja za funt fob)	
Giza 45 fg extra	225,72
Giza 45 g	216,79
SVILA	
Jokohama (jenov za kilogram)	
Takojšnja dobava	14.350
Avgust	14.350
September	14.539
Oktober	14.820

VALUTE IN DEVIZE NA MILANSKI BORZI

Valute	Efektivne valute 5.8.88	Efektivne valute 11.8.88	Devize 5.8.88	Devize 11.8.88
Nemška marka	738,00	741,40	738,00	741,40
Nizozemski gulden	653,72	656,16	653,72	656,16
Belgijski frank	35,252	35,343	35,252	35,345
Danska krona	194,14	193,65	194,14	163,65
Norveška krona	203,75	203,65	203,75	203,65
Švedska krona	215,45	216,45	215,45	216,45
Ameriški dolar	1386,60	1406,80	1386,60	1406,80
Kanadski dolar	1150,30	1150,70	1150,30	1150,70
Španska pezeta	11,224	11,292	11,224	11,292
Portugalski eskudo	9,094	9,121	9,094	9,121
Grška drahma	9,219	9,253	9,219	9,253
Avstrijski šiling	105,021	105,329	105,021	105,329
Francoski frank	218,83	218,70	218,83	218,70
Švicarski frank	884,21	884,35	884,21	884,35
Japonski jen	10,425	10,515	10,425	10,515
Funt šterling	2370,50	2393,60	2370,50	2393,60

ZLATI KOVANCI IN ŽLAHTNE KOVINE

	5.8.88	11.8.88		5.8.88	11.8.88
F. šterling zlat	145.000	146.000	Zlato (gram)	19.450	19.600
Napoleon	118.000	115.000	Srebro (gram)	315,3	305,9

Nova državna podpora trgovinskim zbornicam

Italijanske trgovinske zbornice bodo začele letos prejemati od ministrstva za industrijo, trgovino in obrtništvo izdatno finančno podporo za izboljševanje in potenciranje svojih struktur. V Uradnem listu, ki je izšel predvčerajšnjim, je bil objavljen državni zakon štev. 340, ki predvideva med drugim ustanovitev ustreznega denarnega sklada pri omenjenem ministrstvu. Iz tega sklada bodo črpali sredstva za podeljevanje prispevkov trgovinskim zbornicam, ki bodo denar lahko porabile za polovično kritje stroškov, potrebnih pri odpiranju novih blagovnih borz in pri krepitvi obstoječih.

Letos bo znašala dotacija sklada 4 milijarde lir, v prihodnjih dveh letih (1989 in 1990) pa po 3 milijarde lir. Poleg tega predvideva zakon ustanovitev še enega sklada enake dotacijske vrednosti, katerega sredstva bodo namenili prispevkom za 50-odstotno kritje izdatkov, ki jih bodo imele trgovinske zbornice pri odpiranju novih oziroma pri širjenju in posodabljanju obstoječih kemijsko-merceoloških laboratorijev. Kako in kdaj bodo začele trgovinske zbornice dobivati ta sredstva in po kakšnem postopku, bo določeno v zadevnem zakonskem odloku, ki ga bodo izdali najpozneje v teku dveh mesecev.

Zakon štev. 340 prinaša tudi letne zneske honorarjev, ki pritičejo predsednikom trgovinskih zbornic: ti znašajo 20, 30 ali 40 milijonov lir, odvisno pač od tega, če je število podjetij, ki so registrirana pri posamezni zbornici, manjše od 20.000 ali pa se suče med 20.000 in 50.000 oziroma preko 50.000.

SKUPNI INVESTICIJSKI SKLADI

ITALIJANSKI (v lirah)	5.8.	11.8.
Ala	11.720	11.722
America	11.421	11.360
Arca BB	19.137	19.022
Arca RR	11.547	11.577
Arca 27	9.481	9.401
Aureo	15.688	15.628
Aureo Previdenza	10.827	10.726
BN-Multifondo	10.925	10.854
BN-Rendifondo	10.918	10.927
Capitalcredit	10.022	0.938
Capitalfit	12.323	12.259
Capitalgest	14.121	14.107
Cashbond	10.245	10.387
Cash Management F.	13.603	12.523
Centrale Capital	10.727	10.648
Centrale Global	10.020	10.352
Centrale Reddito	10.965	10.984
Commercio Turismo	9.506	9.417
Corona Ferrea	10.824	10.790
Eptabond	11.442	11.479
Eptacapital	10.307	10.251
Euro Andromeda	15.553	15.430
Euro Antares	12.933	12.922
Euromob. Cap. Fund.	10.195	10.170
Euromob. Redd.	10.578	10.590
Euro Vega	10.627	10.369
Fiorino	22.475	22.263
Fondattivo	11.385	11.269
Fondersel	24.928	24.655
Fondicri 1	11.181	11.187
Fondicri 2	10.358	10.302

	5.8.	11.8.
Fondimpiego	11.217	11.241
Fondinvest 1	12.326	12.045
Fondinvest 2	14.007	13.915
Fondo Centrale	14.104	13.992
Fondo Profess.	17.417	27.215
Genercomit	16.525	16.371
Genercomit Rend	10.321	10.329
Gepporeinvest	10.091	10.007
Gepporend	10.127	10.042
Gestielle B	9.925	9.855
Gestielle M	10.477	10.487
Gestiras	17.722	17.745
Imi 2000	11.524	11.545
Imicapital	23.603	23.391
Imindustria	9.577	9.492
Imirend	14.041	14.042
Interbancaria Azion.	16.867	16.683
Interbancaria Obbl.	14.112	14.125
Interbancaria Rend.	14.519	14.547
Investire Azion.	10.586	10.467
Investire Bil.	10.348	10.305
Lagest Azion.	10.901	10.816
Lagest Obb.	10.493	10.453
Libra	16.246	16.114
Money-Time	10.237	10.222
Multiras	10.237	16.539
Nagracapital	14.061	13.990
Nagrarend	12.335	12.342
Nordcapital	9.846	9.782
Nordfondo	11.896	11.902

	5.8.	11.8.
Phenixfund	9.862	9.788
Primecapital	23.372	23.041
Primecash	12.248	12.224
Primeclub Azion	9.505	9.411
Primeclub Obbl.	10.667	10.665
Primerend	17.789	17.639
Promofondo 1	10.270	10.194
Redditosette	14.892	14.876
Rendicredit	10.876	10.867
Rendifit	11.380	11.393
Risp. Italia Bil.	16.108	15.996
Risp. Italia Redd.	13.729	13.743
Rologest	10.797	10.794
Rolomix	10.107	10.018
Salvadanaio	9.916	9.772
Sforzesco	11.177	11.279
Venture-Time	11.146	11.032
Verde	11.235	11.262
Visconteo	15.034	14.950
TUJI (v dolarjih)		
Capital Italia	29,49	29,22
Fonditalia	65,79	63,43
Interfund	33,6	32,50
Int. Securities	24,47	23,83
Italfortune	37,41	36,32
Italunion	20,55	20,38
Mediolan S. F.	31,93	30,88
Rominvest	29,67	28,62
Fondo Tre R. Lit.	36.900	36.794

V Gradežu letos veliko turistov

Drevi izvolitev najlepše iz FJK

V Gradežu so zelo zadovoljni z letošnjo turistično sezono. Gostov imajo zelo veliko. Prostrana peščena plaža je nabito polna vsak dan. Hoteli in kampi so polni. V zasebnih stanovanjih je vse polno gostov. V gostiščih ob urah večerje stežka dobiš prosto mizo.

Pri Letoviščarski in turistični ustanovi so nam povedali, da so v časovnem razdobju od 1. januarja do 31. julija, zabeležili 2,68 odstotkov več nočitev turistov in kar 3,62 odstotkov več prihodov kot v enakem razdobju lani. Vedeti pa moramo, da je lansko leto bilo za Gradež rekordno.

Če nekoliko podrobneje analiziramo te podatke bomo ugotovili, da je v kampih več tujih in manj italijanskih turistov. Skupno vzeto so v kampih zabeležili 14.000 več nočitev kot lani. V hotelih pa je kar za 8 odstotkov več kot lani bilo Italijanov, 5 od sto manj pa tujcev. V registriranih zasebnih prenočiščih so imeli 17,23 več domačinov in 11,22 več tujcev. Treba pa je vedeti, da v veliko primerih gostov v zasebnih stanovanjih lastniki ne registrirajo. Še zlasti ne v takih primerih, kjer lastnik odda stanovanje prijatelju, ta pa uporabo stanovanja plača.

Nočitev so letos zabeležili 857.473, torej 22.344 več kot lani. Gostov pa imajo 112.104, torej 3.907 več kot lani.

Vsi si v Gradežu nadejajo, da se bo ta boom nadaljeval tudi v avgustu in tudi v septembru, ko prihaja k njim precej gostov iz držav Srednje in Severne Evrope.

Za vse te goste pa skrbijo ne le čez dan, ko se ti sončijo in kopajo v morju, marveč tudi zvečer. Gostom ni dovolj okusen ribji krožnik v tipični gostilni ali sladoled v eni znanih slaščičarn. Na slikovitih trgih starega mesta imajo skoro vsak večer gledališke prireditve. V velikem gledališču na prostem v parku rož so večje prireditve. V kongresni palači predvajajo filme in prirejajo zanimive razstave.

Ob velikem šmarnu imajo nekaj že tradicionalnih prireditev. Danes zvečer bodo v parku rož izvolili najlepšo deklico Furlanije-Julijske krajine. Prireditev se bo pričela ob 21.30. Znan videmski organizator takih prireditev Spartaco Vidon že desetletja skrbi za to prireditev, ki je pravzaprav zaključna serije manjših, ki so v prejšnjih mesecih in dneh bile vsej deželi. Na vsaki so izvolili eno ali več deklic. Na finalno tekmovanje v Gradež jih običajno pride okrog petdeset. Žirija, sestavljena v glavnem iz novinarjev, ima popoldne precej dela z evidentiranjem kandidatk.

V prejšnjih letih je marsikatera izvoljena deželna miss dobila laskava priznanja na vsedržavnem tekmovanju v Salsomaggioru. Nekatere, začenši s Fulvio Franco v letu 1948, so dobile naslov Miss Italia. Pred

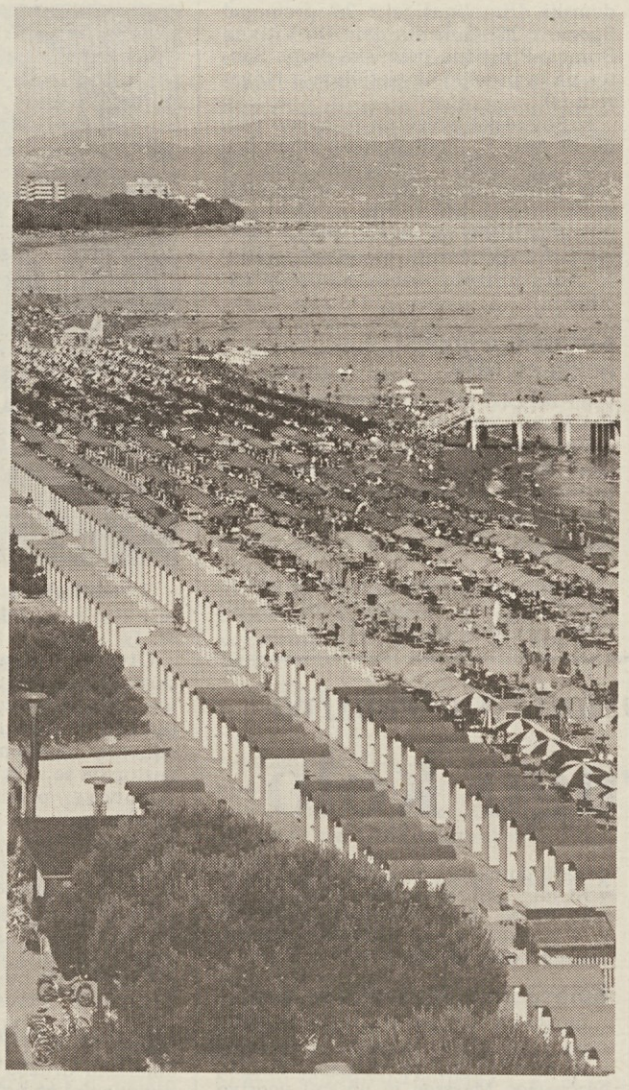

nekaj leti je tak naslov osvojila Tržačanka Susanna Huckstep. Pravijo, da bo letos hud boj za osvojitev naslova med Tržačankami in Furlankami.

Pozornost nekaj tisoč gledalcev bodo zvečer pritegnili italijanski publiki znani igralci in pevci. Drevi bodo v Gradežu nastopili Amanda Lear, Patty Pravo, Pippo Franco in orkester I Sound.

Uredil ga je zasebnik Paolo De Angelis

V Turinu bogat muzej ameriških juke-boxov

V Gorici je Paolo Gratton, strasten zbiralec starih fordov in radijskih aparatov, uredil zaseben muzej v katerem je doslej zbrana edina zbirka fordov na evropskem kontinentu. Takih zasebnih zbiralcev, ki se zanimajo za tak ali drugačen dosežek tehnike, imamo kar precej v raznih krajih sveta.

V Turinu imamo zbiralca starih juke-boxov, ki so v glavnem ameriške izdelave. Paolo De Angelis se je pred veliko leti lotil zbiranja tek glasbenih skrinj. Z leti jih je zbral toliko, da je z njimi napolnil staro tovarniško halo. V njej je uredil muzej teh glasbenih skrinjic, ki ga sedaj obiskujejo številni radovedneži tako iz Italije kot iz drugih držav. O njem je v milanskem dnevniku Il Giorno pred časom obširno pisal novinar Diego Gabutti.

Brez dvoma niti nekdanji distributerji niti evropski tovarniški zastopniki, nimajo tako bogate zbirke, niti take, v kateri bi bili zbrani juke-boxi tovarne, katere so bili zastopniki. Vsi ti ljudje so se odvečnih aparatov znebili, z izključnim namenom, da bi si pridobili prostor v skladišču in se s tem rešili »stare šare«.

V muzeju Paola De Angelisa sodeluje upokojeni Renato Grassone. Ta je v mlajših letih bil tehnik v turinski tovarni Microtecnica. V njej so v petdesetih letih izdelovali juke-boxe po ameriški licenci.

Lastnik svojevrstnega muzeja pazljivo sledi avkcijam ter razstavam v katerih pridejo v ospredje juke-boxi. Večkrat gre čez veliko lužo. Tam si nabavi star aparat, tudi takega iz katerega sploh ni več slišati glasbe. Ko mu tak aparat dostavijo, ga že omenjeni Renato Grassone razdere, pregleda, sestavi tako da lahko ponovno poslušamo glasbo po želji.

Kdaj so prišli na dan juke-boxi? V Palais Royale Saloonu v San Franciscu so leta 1889 nastavili prvo glasbeno skrinjo na žetone. To je bilo komaj dvanajst let potem ko je Thomas Alva Edison patentiral svoj izum registracije glasu. Louis Glass je bil možakar, ki je imel domiselno idejo, da bi namreč registrirano glasbo povezal z žetoni. Ideja je takoj imela velik uspeh. Lastniki javnih lokalov so se kar pulili za take glasbene skrinje. Tovarnarji so jih izdelovali v velikih količinah. Zaslužili so vsi, od izumitelja do tovarnarjev, od zastopnikov do gostincev. Klienti teh lokalov pa so lahko poslušali glasbo za majhen denar. Gostinci so si meli roke, saj jim ni bilo več treba plačevati dragih orkestrov.

Ameriške glasbene skrinje pa so romale tudi čez veliko lužo na stari kontinent. Nastavljali so jih tudi pri nas. Velike reklamne oglase za »orkestrione« so objavljali v letih pred prvo svetovno vojno tudi slovenski listi, ki so izhajali v Gorici. Nekateri stari Štandrežci so pravili, da je tak »orkestrion« bil v gostilni na Mirenski (danes Tržaški) cesti, ki je tedaj sodila pod štandreško občino. Poslušalci glasbe v tej gostilni so bili predvsem vojaki tamkajšnje vojašnice, saj domačini niso imeli denarja. Glasbo pa so seveda radi poslušali.

V marsikaterem javnem lokalu so juke-boxi bili že pred prvo vojno in tudi med vojnama. Najbolj pa so se pri nas razširili takoj po drugi vojni, sočasno s cocacolo in žvečilnim gumijem. K nam so jih prinesli ameriški vojaki. Seveda je juke-boxov takrat bilo bolj malo, saj so jih namestili predvsem v lokalih, kjer so se v prostem času zadrževali ameriški vojaki.

V petdesetih letih pa si juke-box našel v skoro vsakem javnem lokalu. Številne italijanske tovarne so jih izdelovale po ameriški licenci. Še zlasti mladi so zelo radi za majhen denar poslušali priljubljene pesmi.

Juke-boxe imamo v marsikaterem lokalu še danes. Ni jih več toliko kot nekoč. Mladi se drugače izživljajo.

V Turinu pa je muzej takih glasbenih aparatov. Najbrž bo marsikoga zanimal obisk v njem. Tak ali drugačen obisk v Turinu nam bo dal tudi to možnost.

Več turistov v Italiji

Statistični podatki prihajajo na dan vedno z zamudo. Italijanski statistični urad ISTAT je obelodanil podatke o turizmu v letošnjih prvih dveh mesecih. V januarju in februarju je v Italijo dopotovalo kar 13,4 odst. več tujih gostov kot v enakem razdobju lani. Za manj odstotkov se je povečalo število domačih turistov, tako, da je celotni povišek 10,4 odstotka.

Vendar pa je italijanska plačilna bilanca na področju turizma zabeležila manjše dohodke kot v prejšnjem letu. Razlog za to je vedno večje število Italijanov, ki letujejo v tujini. V letošnjem januarju se je aktivni saldo italijanske turistične bilance znižal od lanskih 209 milijard na 128 milijard lir. V Italiji so v tem mesecu od tujcev vnovčili 611 milijard lir (lani 593), italijanski turisti pa so v tujini letos januarja porabili 483 milijard lir (lani 384).

Kloštri v Padovi

Že več let v cerkvah v Italiji in drugih deželah prirejajo koncerte, ki velikokrat nimajo nič skupnega s sakralno glasbo. Prireditelji so tudi izkoristili dejstvo, da je v mnogih cerkvah akustika zelo dobra. Ta moda se je zelo razpasla. Nekaterim v cerkveni hierarhiji pa to ni bilo všeč in uspeli so, da je takih koncertov moralo biti zelo malo.

V Padovi so se v letošnjem avgustu lotili še ene pobude, ki bo trajala tja do srede septembra. Javnosti so odprli starodavne kloštre, tudi take, ki doslej sploh niso bili odprti javnosti. V njih bodo zvečer koncerti. Prvič so odprli klošter sv. Ivana iz Verdare, zgrajenega v 15. stoletju. Iz trinajstega stoletja je benediktinska opatija sv. Justine. V samostanu sv. Antona bo prvič laikom dovoljen vstop v vseh pet kloštrov. Koncerti so vsak večer ob 21.30. Prireditelja sta Občinska uprava ter Letoviščarska ustanova.

Ognjemet v Lignanu

Sto in več tisoč turistom, ki se trenutno, za več dni ali samo vikendovsko nahajajo v Lignanu, bodo jutri zvečer, 15. avgusta, tamkajšnji turistični delavci ponudili spektakularni ognjemet. Pričel se bo ob 22. uri. To je že tradicionalna prireditev ob velikem šmarnu tako v Lignanu kot v marsikaterem drugem letoviškem kraju ob Jadranu.

V tem kraju prirejajo v poletnem času, večer za večerom, razne prireditve, predvem glasbene.

Kamniti biseri Korčule - prava paša za oči turistov

»Če že grem na Jadran, potem bom šla na otoke«, mi je zaupalo mlado dekle. Kako ne, saj tudi po mnenju starega morskega volka, mornarja, ki plove že desetletja po vseh morjih sveta, ne najdeš nikjer lepših zalivov in čistejšega morja.

Če so otoki severnega Jadrana bolj skalnati, pa se na srednjedalmatinskih vse bolj bohotijo zelene površine in je še Brač, ki je največji in sicer središče kamnarstva, vedno bolj privlačen za turiste. Obiščejo radi slovite kamnolome belega in barvastega apnenca, saj plošče braškega marmorja najdemo na pročeljih palač, ne le v Belgiji, Nizozemski in v Zahodni Nemčiji, temveč tudi na dunajskem parlamentu in na washingtonski Beli hiši. Iz njega je ustvarjal svoje umetnine Meštrovič, kipar Avguštinčič pa je iz braškega marmorja izklesal spomenik za Adis Abebo. Na trajektu, na katerem smo v Splitu, ali pa morda že v reškem pristanišču naložili naše vozilo, seveda lahko le popotni nahrbtnik, se bomo skozi Hvarski kanal ločili od Brača, na katerem je še daleč viden njegov 778 m visok vrh Vidova gora, sicer najvišja vzpetina naših otokov.

Hvar, Vis, Korčula in sosednji otoki ter Dubrovniško Primorje so najbližje in najbolj sončno področje Evrope. Ker jih gorovja varujejo pred vdorom hladnega severnega zraka in se ob njih pretaka topli morski tok z juga, imajo še milejše zime od Neaplja in marsikdaj prekosijo slovita zimovališča francoske riviere. Zime na Hvaru so tako tople kot poletja na Baltiku. Zapustili bomo "jugoslovansko Madeiro", ki nudi mnogo užitkov z bogastvom rastlinstva in kulturno-zgodovinskimi spomeniki in se približali našemu cilju. Naš trajekt bo tako, kot je že običaj, z zateglim piskom pred Orebičem pozdravil stare kapitane, ki počivajo na domačem pokopališču.

Na nasprotni strani Pelješkega kanala stoji mesto Korčula in z njim se "prične" naš otok Korčula. Do njega lahko pridemo tudi iz Dubrovnika, če smo se do tja pripeljali z avionom. Izberemo si domači avtobus in se tako skozi zanimivi precej kamniti 70 km dolgi Pelješac - sleme potopljenega gorovja, ki ima le v Stonski ožini zvezo s celino - pripeljemo do Orebiča in s trajektom dosežemo Korčulo.

Mesto Korčula opasano in z obzidjem in obrambnimi stopli, polno spominov na pestro preteklost, nas

sprejme v svoje antične uličice in povabi v znamenite zgradbe, ki pričajo o bogati zgodovini mesta. Morda smo doslej njeno ime povezovali z nenavadnim viteškim plesom "moreško". Ples je španskega izvora in se je uveljavil po letu 1571, ko so alžirski gusarji napadli Korčulo in so jih domačini srečno odbili. Sicer pa legenda pravi, da je Korčulo ustanovil trojanski heroj Antenor, kateremu pripisujejo tudi rojstvo Padove in to v zgodnjem 12. stoletju pred Kr. Vsekakor pa je dejstvo, da se v tem zgodovinsko najpomembnejšem in najlepšem kotičku otoka Korčule postavili Grki svojo kolonijo že v 4. stoletju pred Kr. in ji nadeli ime Korkyra Melaina. Rimljani pa so izbrali kasneje za Korčulo svoje ime; po čudovitih borovih gozdičkih, s katerimi se lahko v tolikšni meri ponašata le še Lokrum in Mljet je otok z mestecem vred dobil ime Corcyra Nigra. Rimljani, cesar Oktavian Avgust si je moral z veliko bitko, ki se je odvijala v bližini Korčule, prilastiti otoških kolonij, dokler ni v šestem stoletju Korčula prišla pod Bizanc. Toda najdlje in največkrat so bile gospodar Korčule Benetke, čeprav so notranja kraljestva s kontinenta, od bosenskih in hrvaško-madžarskih do dubrovniških gospodov, posegala v to dragoceno beneško posest. Zato ni čudno, da ima mesto svoj statut že iz leta 1214.

Med čudovitimi kamnitimi biseri korčulanskih mestnih poslopij, vas bo vodič nedvomno popeljal tudi v hišo Marka Pola. Korčulanci zatrjujejo, da se je bil znani svetovni popotnik in pisec rodil tukaj! Ob veliki pomorski bitki, ki se je leta 1298 odvijala v bližini Korčule med Benečani in genovsko floto, naj bi Marka Pola kot ujetnika odpeljali v Genovo, in tam je v zaporu spisal svoje spomine. Veliko skrivnosti nosi še v sebi od tujih in domačih obiskovalcev oblegano starodavno dalmatinsko mesto. 274 km dolg otok pa nudi še druga odkritja, ki so novejšega datuma in so namenjena predvsem turistom.

Eden največjih turističnih centrov z mnogimi udobnimi hoteli se imenuje Lumbarda, leži na skrajnem jugovzhodnem delu otoka. Badija, majhen otoček pred mestom Korčula, pa je postal po vsem svetu znani športni in rekreacijski center. Toda utrujenemu turistu, ki si želi miru in lepot korčulanskih zalivov bo dobronamerni otoški vodič omogočil zasluženi letni počitek v enem izmed čudovitih majhnih naselij, ki se jih vse od juga pa do vzhoda otoka, kjer leži prijazno mestece Vela luka, ne manjka. Samo izbrati je treba med Žrnovsko banjo, Knežami in Račišćem na severozahodu otoka, pa med Brno, Prižbo in Grščico ter Portirno na jugu otoka. Do teh boste morali skozi Blato, največje otoško središče, ki pa ima polovico svojih nekdanjih prebivalcev naseljenih v Južni Ameriki in Avstraliji. Tod boste morda še srečali ponižnega osliča, ki bo spremljal domačinko v vinograd, ali pa v enega od žal vedno bolj maloštevilnih oljčnih nasadov. Kamen spremeniti v obdelano zemljo, vanj zasaditi oljko in trto! Stoletja je trajalo trplejnje otočanov, ki so vešči morja in tujih dežel, končno tudi v velikem številu odšli za vedno. Danes je le še turizem bodočnost Korčule!

DORICA MAKUC

Nogomet: cela serija poletnih turnirjev

Zavarov očaral Italijo

LONDON — Državni prvak Milan je na sinočnji tekmi četveromeča v Londonu premagal odlično nemško ekipo Bayerna iz Münchna z zadetkom, ki ga je dosegel Virdis v 33. minuti igre. Milan si je zmago povsem zaslužil, saj je bil skozi vso tekmo boljši nasprotnik ter je povsem zmedel renomirane nasprotnike. V drugi polfinalni tekmi pa je Arsenal gladko s 4:0 (1:0) premagal Tottenham.

Na prvi tekmi Memoriala Picchi je Inter s 5:0 premagal domači Livorno, ki nastopa v C-1 ligi. Inter je bil vseskozi boljši, strelci pa so bili Serena (2) Ciocci, Rocco in Matthäus (po 1). Sovjeti Dinama iz Kijeva, za katerega igrajo praktično vsi državni reprezentanti z Zavarovom na čelu, ki je v bistvu že Juventusov, pa sopregazili Bologno s 6:1 (4:0). Po dva zadetka sta dala Belanov in Litovčenko, po enega pa Mihajličenko, Besonov in za Bologno Rubio. Ekipa, ki jo vodi trener državne reprezentance Lobanovski je prikazala zelo dobro in dovršeno igro, igralci pa so vsi atletsko in tehnično zelo pripravljeni. Pravzaprav je skrivnost, kako je ta ekipa osvojila le šesto mesto na sovjetskem državnem prvenstvu. Med Svojeti so se izkazali vsi, predvsem pa tisti, ki so bili odlični tudi na nedavnem evropskem prvenstvu, med boljšimi pa je bil »ruski car« Zavarov. Pri Bologni pa je bil odličen Čilenec Rubio, ki je tudi dosegel edini gol za svojo ekipo.

Enajsterica Pescara je s sinočnjo zmago proti Romi s 3:1 (1:1) osvojila tretje mesto na turnirju za pokal Pescare. Za domačine sta bila uspešna dvakrat Berlinghieri in Junior, za Romo pa Völler. Turnir pa je osvojila ekipa Kölna, ki je z 2:0 premagala Nottingam Forest.

Torino je tudi na drugi tekmi turnirja v Solunu doživel poraz, tokrat proti Iraklisu. Spet je izgubil po enajstmetrovkah, in sicer s 5:4, potem ko se je regularni del tekme zaključil z 1:1.

Včeraj je tudi nekaj italijanskih prvoligašev odigralo prijateljske tekme. Fiorentina je v Lisboni z 2:1 (1:0) premagala Sporting, Atalanta pa Leffe z 8:1. Tretjeligaš Perugia je odpravil Ascoli z 1:0, Lazio pa Ancono s 3:0. Videmski drugoligaš je z 2:0 premagal Spezio z 2:0. Gola sta dala De Vitis in Branca. Prestižna brazilska ekipa Santos pa je premagala tretjeligaša Novaro z 1:0.

Iz Sovjetske zveze pa prihajajo važne novosti na nogometnem področju. Vse ekipe bodo v najkrajšem času dobile profesionalni staž, a nogometaši bodo profesionalci. Ekipe se bodo morale finansirati na najrazličnejše načine, pač s sponzorji, trgovinami, prodajo značk in zastav ter še na druge načine.

Košarka: olimpijci boljši od NBA

CHARLOTTE — Ameriška olimpijska košarkarska reprezentanca, ki bo v Seulu branila zlato, ki ga je osvojila pred štirimi leti v Los Angelesu, je presenetljivo premagala selekcijo profesionalcev NBA z 81:80.

Dirka tris

Zmagovita kombinacija dirke tris je sledeča: 16-1-5. Zmagovalcev je 91, prejeli pa bodo po 8.594.183 lir.

skozi olimpijsko stoletje

Čar princa s Havajev

Uradni plakat OI v Stockholmu leta 1912

Otvoritev olimpijskih iger na Finskem je bila 29. junija 1912 z udeležbo kar 2568 športnikov. Na startu je bila tudi Finska s samostojnim olimpijskim odborom, medtem ko je štiri leta prej nastopala še v okviru Rusije.

Duhove, predvsem ženske, je v Stockholmu buril plavalec z daljnih havajskih otokov, ki so bili za tedanje prometne zveze nekakšna Koromandija. Neki Kahanamoku je plaval za ZDA. Imenovali so ga tudi »Duke«, ker naj bi bil doma princ. Bil je bronaste polti in temnih dolgih las. Fizično je izstopala tudi njegova izredna pljučna kapaciteta. Plaval je večinoma pod vodo in na progi 100 m je zmagal s časom 1'3"4. Po igrah ga je hotela ameriška družba požreti z običajnimi pogodbami za poklicne nastope, Kahanamoku pa se je raje vrnil na svoje otoke in se ponovno pojavil čez osem let za novo zmago.

Med atletskimi tekmovanji in po njih so zabeležili dva primera rasizma. Temnopolti Američan Drew je v polfinalu teka na 100 m prikazal tako moč, da o prvem mestu ni moglo biti dvoma, za finale pa ga ni bilo na startu. Vodstvo ekipe je odsotnost opravičilo z nenadno slabostjo, izkazalo pa se je, da je moral Drew prepustiti prvo mesto Craigu, ki je bil belec. Še bolj kruto so ravnali z rdečekožcem Jimom Thorpejem, čigar indijansko imeje bilo Va To Huk (bleščeča steza). Thorpe je premočno zmagal v deseteroboju, po igrah pa so ga obtožili, da je poklicno igral bezbol in so mu kolajno odvzeli. Boleča odločitev je v določeni meri prispevala, da je Thorpe kot človek propadel in življenje končal kot popoln alkoholik. Pred leti so Thorpeja rehabilitirali.

O profesionalizmu so tedaj tekle ostre razprave. Angleži so zagovarjali celo skrajne teze, da ne more biti pripuščen na olimpijske igre nihče, ki poklicno opravlja dela, ki terjajo telesni napor in torej predstavljajo treniranje. Po tej logiki bi na olimpijskih igrah lahko nastopali samo bogataši, katerim ni bilo potrebno takih del opravljati.

Njihove teze k sreči niso prodrle, misel pa je bila dolgo zakoreninjena v krogih olimpijskega odbora in zadnji predstavnik, ki jo je skoraj v celoti zagovarjal, je bil predsednik MOO Avery Brundage, ki je svoje delovanje sklenil leta 1972.

Igre v Stockholmu se še niso končale, ko se je že govorilo o naslednjih, ki naj bi bile v Berlinu.

Pod cesarskim pokroviteljstvom so stekle priprave, ki so obetale igre nenavadnega blišča in popolnosti. Izbruh prve svetovne vojne je pahnil svet za nekaj desetletij nazaj. Milijoni mrtvih po vsej Evropi so preprečili skoraj vsako športno dejavnost. Istočasno je oktobrska revolucija odpirala tedaj še potencialno možnost uveljavitve ljudskim razredom, ki so do tedaj živeli v glavnem ob strani dogodkov.

Po vojni so kmalu pomislili na olimpijske igre. Predlagan je bil najprej Pariz, izbran pa belgijski Antwerpen. Kruto vidni sledovi vojne so omogočali le skromno izvedbo. Vladi so morali finančno priskočiti na pomoč trgovci z diamanti. Vse se je odvijalo v največji skromnosti in v žalostnem vzdušju.

Udeležencev je bilo kar 2603, kar je bil izreden rekord ob upoštevanju, da v vojni poražene države Nemčija, Avstrija, Bolgarija in Turčija niso smele sodelovati.

Junaki iger so bili Finci, ki so leta 1920 v atletiki osvojili kar 9 zlatih kolajn, prav toliko kot Američani. Na atletskih stezah se je pojavil Paavo Nurmi, ki je vedno tekal s štoparico in si po njej uravnaval ritem teka. Ob tej navidezni posebnosti je bil Nurmi eden prvih tekačev, ki je treniral sistematično in z znanstvenim pristopom. Finski predstavnik je bil junak iger še v dveh naslednjih izvedbah. Zaradi devetih zlatih kolajn je prišel v zgodovino finskega naroda. Pred stadionom v Helsinkih je med skandinavskim cvetjem postavljen njegov kip, v športnem muzeju pa je par njegovih šprinteric prava relikvija.

Kljub slavi je ostal Paavo Nurmi silno zaprt človek. Po končani karieri ni ostal v svetu športa. Prepričali so ga sicer, da je leta 1952 kot zadnji tekač prinesel na olimpijski stadion sveti ogenj, življenje pa je zapustil povsem tiho in skromno.

BRUNO KRIŽMAN

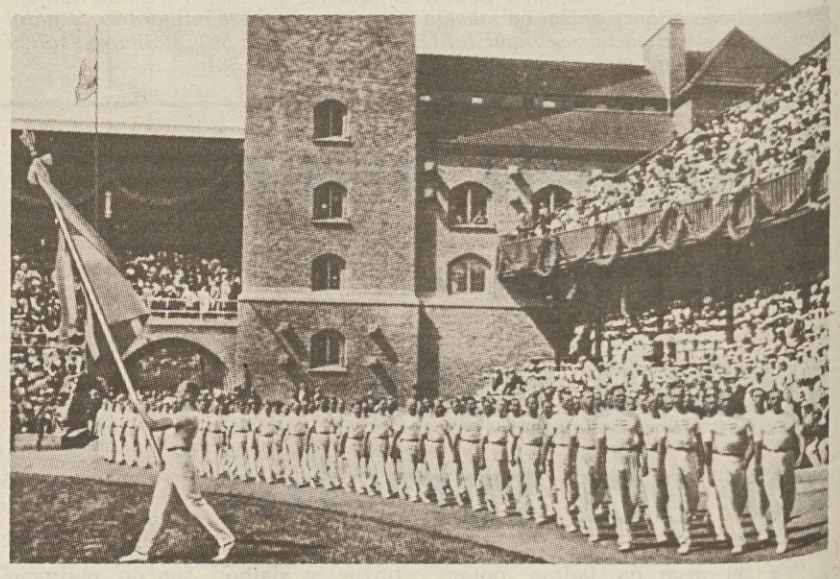

Otvoritev OI leta 1912: prevladovala je praktičnost

Plavanje: selekcije ZDA za Seul

Neverjetni Berkoff

AUSTIN — David Berkoff je prav gotovo nova zvezda ameriškega, pa tudi svetovnega plavanja, bodisi zato, ker je včeraj popravil svoj 24 ur star svetovni rekord na 100 m hrbrno s časom 54"91 bodisi zaradi novega stila, ki ga je uvedel in ki bo, po mnenju plavalnih izvedencev, spremenil to plavalno panogo. Novost je ta: plavalec prvih 30 do 40 metrov preplava pod vodo, seveda dokler to zmore zaradi pomanjkanja zraka. Ko spet priplava »na gladino« pa ima po navadi tako prednost, da mu zadošča za zmago. Na ameriških selekcijah ZDA so dosegli še nekaj zelo dobrih izidov, vendar drugih rekordov ni bilo.

Tenis: McEnroe poražen

TORONTO — V četrfinalu mednarodnega turnirja v Torontu je Avstralec Woodforde premagal enega favoritov, McEnroeja, s 6:2, 2:6, 6:2.

Nogomet: jugoslovansko prvenstvo

Danes drugo kolo

V 1. jugoslovanski nogometni ligi bodo danes odigrali 2. kolo, s tekmovanji pa bodo začeli tudi v medrepubliških ligah.

Spored v 1. ligi: Sloboda - Crvena zvezda, Željezničar - Rad, Velež - Vardar, Rijeka - Budučnost, Spartak - Osijek, Radnički - Napredak, Čelik - Dinamo, Vojvodina - Hajduk, Partizan - Sarajevo.

Spored 2. ZNL: Šibenik - Olimpija, Bačka - Liria, GOŠK Jug - Mačva, Proleter - Sutjeska, Dinamo - Pelister, Belasica - Borac (BL), Novi Pazar - Kikinda, Beograd - Leotar, Priština - Radnički, Sloboda - Borac (Č).

Nogomet: poraz Kopra

KOPER — V prvem kolu medrepubliške nogometne lige - zahod so nogometaši Kopra včeraj v Petrinji po enakovredni igri izgubili z 0:1. Zadetek so gostitelji dosegli po napaki obrambe Kopra, ko je v 78. min. najboljši igralec Mladosti, Romac, s petih metrov prelisičil Zupana, ki je v koprskih vratih zamenjal poškodovanega Volka. (Kreft)

Kolesarstvo: Maassen še vodi

BRUSELJ — Tudi 4. etapa kolesarske dirke po Belgiji se jekončala s sprintom, v katerem je zmagal domačin Redant. Nizozemec Maassen je ubranil vodstvo na skupni lestvici, na kateri je Italijan Fondriest na 6. mestu z 1'26" zaostanka.

Kolesarstvo: 3 smrtne žrtve

SAN SEBASTIAN — Tri osebe osebe so izgubile življenje in 7 drugih, od katerih trije otroci, je bilo ranjenih med kolesarsko dirko v San Sebastianu, ko so motocilisti, ki so dirko spremljali, zavozili med gledalce.

Motociklizen: danes VN Belgije

Cadalora v prvi vrsti

ANDERSTORP — Dež je včeraj precej oviral poskusne vožnje za motociklistično dirko za VN Švedske. Zaradi tega niso mogli izboljšati časov, ki so jih dosegli v petek, ko je bila proga suha in ki so bili naslednji (omenimo, da je bil Gardner žrtev padca in je zato dosegel šele 13. čas):

500 ccm: 1. Lawson (ZDA) yamaha 1'34"69; 2. C. Sarron (Fr.) yamaha 1'35"37; 3. Rainey (ZDA) yamaha 1'35"70; 4. McKenzie (VB) honda 1'35"86; 5. De Radigues (Bel.) yamaha 1'35"98; 6. Mamola (ZDA) cagiva 1'36"30; 9. Chili (It.) honda 1'36"68; 10. Haslam (VB) honda 1'37"07; 13. Gardner (Avs.) honda 1'38"15.

250 ccm: 1. Cadalora (It.) yamaha 1'38"24 ; 2. Ruggia (Fr.) yamaha 1'38"71; 3. Garriga (Šp.) yamaha 1'38"72; 4. Pons (Šp.) honda 1'38"92; 5. Roth (ZRN) honda 1'39"18.

125 ccm: 1. Martinez (Šp.) derbi 1'45"83; 2. Gianola (It.) honda 1'45"90; 3. Stadler (ZRN) honda 1'46"61.

Motociklizem: Tardozzi včeraj pred Pirovanom

MISANO ADRIATICO — Na včerajšnji prvi preizkušnji (druga bo danes) četrte dirke za italijansko motociklistično prvenstvo v kategoriji superbike so takole vozili:

1. Tardozzi (bimota) 24'57"33 s poprečno hitrostjo 150,950 km/h; 2. Pirovano (yamaha) po 4'27; 3. Mertens (Bel., bimota) 4"68; 4. Ricci (ducati) 13"52; 5. Monti (ducati) 23"20; 6. Maran (bimota) 23"48.

FARCO s.r.l.
FINE CHEMICALS
34132 TRST
Ul. del Lavatoio 4
Tel. (040) 65134/5
Tx: 461012 FARCO I
Fax (040) 69490

PETROKEMIJA
KEMIJA
FARMACEVTIKA

Filiala v Gorici:
Ul. Trieste 160
Tel. (0481) 20769

Košarka: prijateljska tekma

Zmaga Stefanela

STEFANEL - AEK ATENE 84:71 (33:33)

STEFANEL: Procaccini 10, Bonino 6, Colmani 2, Pilutti 14, Cavazzon 4, Lokar 15, Zarotti 4, Canatarello 8, Maguolo 21.

GRADEŽ — V sinočnji prijateljski tekmi proti atenskemu AEK (slednji je na pripravah v Lipici) je Stefanel po izenačenem 1. polčasu na koncu le slavil zmago. Treba vsekakor pvedati, da je atenska peterka nastopila brez tujcev.

Atletika: odlična Myricks in Kostadinova

BUDAPEŠT — Američan Myricks in Bolgarka Kostadinova sta s svojima izrednima skokoma »rešila« atletsko tekmovanje Grand Prix v Budapešti. Myricks je v daljino skočil 8,61 m, Kostadinova pa 2,05 m v višino.

Vaterpolo: ZRN v vodstvu

BEČEJ — V 5. in 6. kolu mednarodnega turnirja v vaterpolu so takole igrali: Italija - ZRN 6:8, Madžarska - Jugoslavija 9:9, ZDA - Avstralija 8:8, ZDA - Jugoslavija 7:8, Madžarska - ZRN 7:10, Italija - Francija 9:5. Lestvica: ZRN 8 toč (5 tekem), Jugoslavija 7 (5), ZDA 7 (6), Italija 6 (5), Madžarska 4 (5), Avstralija 2 (5), Francija 2 (5).

Danes in jutri v okviru športnega praznika Zarje

Balinarski in lokostrelski turnir

Balinarski odsek ŠD Zarja prireja danes tradicionalni (že 17. po vrsti) mednarodni balinarski turnir ob priliki športnega praznika Zarje, ki traja v Bazovici že drugi zaporedni konec tedna. Turnir se bo začel v jutranjih urah na baliniščih za bazovskim nogometnim igriščem, pa tudi na drugih, da bodo pač kvalifikacije hitreje stekle, zaključil pa se bo v popoldanskih urah s končnim nagrajevanjem.

Turnirja se udeležuje dvanajst četverk iz naše pokrajine in iz matične domovine, ki se bodo torej »borile« ves dan, nato pa se bodo lahko udeležile športnega praznika Zarje, ki je med domačini, pa tudi širše v zamejstvu, zelo priljubljen.

Jutri pa bo v organizaciji lokostrelskega odseka ŠD Zarja tretji zaporedni turnir za veliki šmaren »900 round«. Tekmovanje bo na nogometnem igrišču, začelo pa se bo ob 9. uri. Nastopilo bo več desetin lokostrelcev iz enajstih klubov naše dežele, Veneta in Lombardije, ki bodo porazdeljeni v več kategorij. Prisotni bosta tudi naši dve lokostrelski društvi, in sicer domača Zarja (začetnika Tamara Ražem in Bogdan Stopar ter član Franko Križmančič) ter goriški Naš prapor (dečki Denis Bensa, Franco Baradel in Boris Lutman, začetnik Ivan Zotti in mladinka Vesna Lutman).

Letošnja izvedba bo še posebno pomembna zaradi prisotnosti vrste prestižnih imen. Med temi bi omenili člana tržaškega ASCAT (slednji si je lani zagotovil prvo mesto na društveni lestvici), državnega prvaka kategorije »Hunter in Field« Claudia Bossija, udeleženca olimpiade v Seulu Ilaria Di Buoja ter državnega prvaka FITA Gilberta Narduzzija iz Vidma.

kratke vesti

Padalci navdušili

PORTOROŽ — Jugoslovanski državni padalski reprezentant in šestkratni udeleženec svetovnih prvenstev, Darko Svetina iz Lesc, je zmagovalec, drugič po vrsti, portoroškega mednarodnega padalskega tekmovanja za Pokal Casinò, ki se je včeraj končal v Portorožu. Drugi je bil Jug, tretji pa Mirt, vsi iz Lesc. Ekipno je zmagala ekipa Alpskega letalskega centra iz Lesc. V posebnem tekmovanju v skokih v vodo je nagrado Portoroža osvojil Jug iz Lesc. Prizadevni organizacijski odbor je sklenil padalsko tekmovanje s privlačnim nastopom akrobatskega pilota Benjamina Ličera.

Jože Tanko ni uspel

KOPER — Celjskemu maratoncu Jožetu Tanku tudi v drugo ni uspel podvig, da bi uspešno in neprekinjeno preplaval 130 km dolgo razdaljo od Kopra do Benetk. Letos je odnehal tik pred ciljem, kakih 15 km pred Benetkami. Kljub temu da načrta ni uresničil, pa je Tanko preplaval 120 km, kar je vendarle izjemen dosežek. (Kreft)

Bosini, trener goriškega Segafreda

»Tudi letos pričnemo priprave nepopolni«

S Paolom Bosinijem, trenerjem goriškega prvoligaškega košarkarskega kluba, sva bila domenjena, da se ponovno slišiva, ko se bo vrnil z dopusta. Tedaj sta bili odprti še dve vprašanji v zvezi z nastopom v A-2 ligi: sponsorizacija ekipe ter izbira drugega tujega košarkarja. Medtem so se glede sponzorja stvari pozitivno iztekle, saj bo goriško košarko ponovno podprlo večje podjetje družbe Zoppas (San Benedetto? Schweppes?), uradna predstavitev novega sponzorja pa bo v sredo, ko bodo na tiskovni konferenci predstavili tudi ekipo. Ostaja pa še vedno odprto vprašanje v zvezi z izbiro drugega Američana, oz. s potrditvijo centra Aleksinasa, ki je lani zelo uspešno branil barve goriškega kluba. »Upal sem, da bi se medtem stvari končno razčistile, saj bomo 18. t. m. začeli s pripravimi. Na žalost pa bomo tudi letos pričeli treninge v nepopolni zasedbi, čeprav je bila želja društva, da bi čimprej izbrali tujca, ki bosta v naslednji sezoni igrala v Gorici.«

Bi nam lahko kaj več razodel o »aferi« Aleksinas, ki buri duhove vseh goriških ljubiteljev košarke, predvsem pa otežkoča spanje odbornikom ekipe?

»Vsa zadeva je pravzaprav zelo preprosta in postaja konstanta na italijanskem košarkarskem tržišču, kjer ameriški igralci skušajo iztržiti vedno višje angažmaje. V našem primeru je društvo že od vsega začetka bilo pripravljeno potrditi Aleksinasa, za njegove usluge pa bi mu odšteli 200 tisoč dolarjev (lani jih je prejel 150 tisoč). Aleksinas pa je zahteval še več denarja, in sicer 220 tisoč dolarjev, toliko, kolikor so mu jih obljubili v Reggio Calabrii. Pogovori se dalj časa niso premaknili z mrtve točke, čeprav je Aleksinas le izražil željo, da bi raje igral v Gorici, kjer že pozna košarkarski ambient. Mislim pa, čeprav nimam o tem še nobene uradne vesti, da smo vendarle na dobri poti, ki bo v kratkem privedla do sporazuma, ki bo zadovoljil tako igralca kot društvo.«

Vemo, da si se sam v prvi vrsti zavzemal za potrditev Aleksinasa. Misliš, da je dvojica Aleksinas - Hordges jamstvo za dokaj umirjeno prvenstvo, ne da bi morali navijači trpeti prav do zadnjega za usodo ekipe?

»Hordges je zelo izkušen igralec in prav dobro pozna razmere našega prvenstva, kar bo prišlo prav še posebno v ključnih trenutkih, igra pa raje daleč od koša, tako da je neobhodno potrebno, da si zagotovimo težkega centra, kar pa je vse prej kot lahka naloga. Morda ne bi bila dvojica Aleksinas - Hordges zelo spektakularna, prepričan pa sem, da bi bila zelo učinkovita.«

V kolikšni meri je uspešnost ekipe v A-2 ligi odvisna od učinkovitosti tujih košarkarjev?

»Mislim, da je tu vpliv tujcev bistvenega pomena. Zelo važno je torej, da imaš dokajšno mero sreče pri tej izbiri, kar, po pravici povedamo, se nam v zadnjih letih ni zgodilo.«

Bi lahko torej temu pripisali slabe nastope goriške ekipe, ki je pred leti nihala med A-1 in A-2 ligo, v zadnjih sezonah pa se je le s težavo rešila izpada v B ligo?

»Razlogov za zadnji dve negativni prvenstvi je več, prepričan pa sem, da je temu botrovala tudi nesrečna izbira tujih košarkarjev. Dejstvo je, da si v zadnjih sezonah nismo uspeli zagotoviti takega igralca kot je bil npr. Mayfield, ki je bil izreden v vseh elementih igre in je bil v odločilnih trenutkih vedno na mestu. Zato je prišlo tudi do zamenjave tujca kar sredi prvenstva, a tudi v tem primeru izbira ni bila vedno ravno najbolj posrečena.«

Če lahko za trenutek pogledamo letošnjo postavo, lahko vidimo, da glede italijanskih igralcev ni prišlo do večjih sprememb, če izvzamemo odhod Marušiča in povratek Ardessija. Misliš, da bo lahko ekipa konkurenčna in bo le dosegla uvrstitev v play-out, ki vsekakor ostaja prvi cilj, ki si ga je društvo zastavilo?

»Prepričan sem, da bomo letos pristali na sredini lestvice. Upal sem sicer, da bomo ojačili ogrodje ekipe s kakšnim visokim italijanskim igralcem, vse želje pa so ostale neizpolnjene, saj se nihče noče odpovedati domačim centrom. Z odhodom Marušiča, za katerega je Benetton odštel društvu res mnogo denarja, bo nosil letos več odgovornosti Esposito, ki bo štartal v prvi peterki. Tudi dvometraš Borsi, ki je bil lani na posodo v Pordenonu, bo imel letos več možnosti, da pokaže svoje sposobnosti.

Kar se pa tiče »manjših« igralcev, ne bi smeli imeti večjih težav. Ob Bullari in Vitezu lahko računamo še na mladega Gnecchija, ki je lani igral v Desiu, Ardessi pa nam bo prav prišel v ključnih trenutkih, saj bo s svojo izkušenostjo lahko soigralcem vlil več samozavesti. Prav nižji igralci bodo morali vsiliti hiter tempo, saj bo naša igra slonela predvsem na protinapadih in na hitrih metih na koš.«

Kakšno pa je zdravstveno stanje Devettija, ki si je med lanskim prvenstvom hudo poškodoval obe koleni?

»Jožko je imel res veliko smole, sedaj pa je že pričel z diferenciranimi treningi, tako da se bo lahko kasneje pridružil soigralcem. Vanj veliko zaupam, saj sem prepričan, da se bo lahko razvil v zelo dobrega igralca. Upam le, da bodo čimprej mimo posledice poškodb.«

Ob koncu še skoraj obvezno vprašanje. Kdo je tvoj favorit za prestop v A-1?

»Peterka iz Desia je zelo solidna, sami Videmčani pa bodo lahko posegli po višjih mestih, seveda, če bodo "staknili" dobrega Američana. Glavni favorit pa je Glaxo iz Verone, ki si je zagotovil Dalipagića, ki je že sam jamstvo za odlično prvenstvo. V vseh klubih, kjer je igral ta odlični jugoslovanski košarkar, je ekipa dosegla zastavljeni cilj, in morda še kaj več. Ko sem govoril o pomembnosti tujih igralcev, sem imel v mislih prav takega košarkarja kot je Dalipagić.«

MARKO LUTMAN

Mene pa ob tem sestavljanju srbi dokaj nadležen občutek. V kakšni navezi pa bom jaz? Že res s Primorci, toda dobro vem, tako jaz kot oni, da je v teh primerih idealna naveza sestavljena iz treh oseb, to pa je jasno, da so Bogdan, Matevž in Rado, ki so se že tako dobro ujeli v Patagoniji, da so celo preplezali izredno zahtevno prvenstveno smer v Fitz Royu. Očitno je, da jaz iz te kombinacije izpadem.

Ko se nekoliko vprašujoče in morda celo zbegano motam proti šotoru, mi Bogdan prestreže pogled in zaskrbljeno vpraša: »Kaj pa ti misliš?«

Saj res. Kaj pa jaz mislim? Koliko smo skupaj že razpravljali, prediskutirali, prerešetali, da pa bi se vsi skupaj resno vprašali, kaj pa jaz mislim, kakšna je moja vloga v odpravi, se še ni zgodilo.

»Jaz vam ne nameravam biti v napoto,« začnem, »saj ste vi trije dosti bolj pripravljeni, pa seveda izkušeni od mene.« Ob tem se spomnim, kako je Bogdan za trening vsak dan tekel na Nanos in nazaj in kako so se himalajci, ko so se pripravljali za Everest, tekli na vrh Triglava iz doline Vrat, tako da mojih dnevnih dvajset kilometrov navkreber kar zbledi ob tej primerjavi.

»Vi dajte uresničiti svoj program, šele nato pridem na vrsto jaz. Morda bom kvečjemu z vami plezal, če bo seveda tako naneslo, na Gasherbrum II, ki je lažji od Broad Peaka, za ta naš prvi cilj pa si bom že nekako sam pomagal.«

Bogdan se morda oddahne, ne razumem popolnoma njegovega pogleda, Matevž, ki posluša ta pogovor, pa me skoraj očitajoče pogleda. Jaz pa čutim, da sem ravnal napačno. Bil sem preskromen, premalo še zaupam v svoje moči. Zakaj pa sem dolge mesece treniral kot nor? Zato, da se v ključnem trenutku, ko se odloča, stisnem sam vase in izrečem nekaj besed očitno pretirane skromnosti in celo lastnega omalomaževanja?

Šotor

Po dopoldanski lahni razjasnitvi smo po kosilu spet vsi v šotoru. Ponovno sneži, na nas pa lega neka moreča otožnost. Jutri gremo na hrib, oz. pravzaprav čutim, da se jaz ne bom podal na pot. Nekaj časa vsi mirujemo, počasi pa se Matevž loti priprave na jutrišnji vzpon. Vse je treba preveriti. Kje je plezalni pas, ali so dereze dobro nabrušene, kakšno obleko bo treba vzeti s saboj. Jaz vztrajno pišem dnevnik, Matevž polaga stvari kar name, ko pa ni prostora, jaz pa imam svoj dnevnik na Bogdanovi spalni vreči, saj je on nekoliko dvignjen in uči Rada, kako se filma s kamero, ki jo je tik pred odpravo kupil v Trstu.

Snežinke tiho padajo in nam počasi jemljejo življenjske sokove. Vsi smo zbiti od te čudne luči, ki prodira v šotor, pa tudi od tega redkega zraka, ki nam ne da dihati in ob katerem so nam misli otopele. Za trenutek vsi zadremamo. Zbudi nas brušenje derez tam zunaj. To mora biti Silvo ali Pavle. To pa tudi pomeni, da ne sneži več, je pa zelo mraz. Lotim se pisanja dnevnika, prsti pa so mi od mraza tako otrpli, da hitro odneham. Matevž s še večjim zagonom pripravlja opremo za jutri, Bogdan tudi nekaj šari, Rado pa ostaja v spalni vreči in vztrajno molči. Nato vzame v roke Pasternakov Doktor Živago in se zatopi vanj.

Kuhinja

Ko sem naposled sit tega poležavanja v šotoru, grem v kuhinjo, Rado pa mi sledi. Naključno sva sama pod šotorskim platnom, pod katerega se silijo meglice porajajočega večera. Ima strašne himalajske načrte. Drugo leto bi se rad podal v nepalsko Himalajo na Daulagiri in, če bo mogoče, še na Makalu. Le da bo dobil kakega pokrovitelja, ki bi vsaj plačal takso nekaj tisoč dolarjev za hrib. Za ostalo, pravi, se bo že kako uredilo. Pri opremi pa ni tako zelo težko dobiti sponzorja. Jaz ga gledam in si mislim, ti pa si mi fanatik. No, morda imaš tudi prav, ko pa tako trdno verjameš v nekaj.

V »jedilnico« pride naposled Mojmir in razlaga, kako je do odprave sploh prišlo. Pobudnika da sta bila on in Ničo, nato pa so se jima še pridružili Matičarji in ostali. In je zadeva stekla. Krog sogovornikov se širi. Andrej mi govori o Cergolu, kako so pred leti skupaj naskakovali južno steno Anapurne I, pa takrat niso imeli sreče, nato pa se nam pridruži Tomo. Z njim se pogovarjam o alpinistični rubriki v ponedeljkovem Delu, ki jo ureja sam. Zelo me zanima, tako da pri tem že čutim nekako poklicno deformacijo. Drobne in velike novice dobiva od vsepovsod, organiziral pa se je tako, da mu jih plezalci posredujejo kar po pošti. Saj če bi moral to počenjati po telefonu, kot to delam jaz, mi je ušlo, bi čisto vse svoje večere visel na slušalki. Večina svoje rubrike sestavi že med tednom, ključno delo dokončnega urejanja pa opravi ob sobotah zvečer.

Ko mi to reče, se mi utrne, da kako različne so moje sobote zvečer, kako različne so sobote zvečer vseh nas, vseh mojih znancev in prijateljev, ko le hlastamo po neki večkrat umetno ustvarjeni zabavi le zato, da ne bi ostali doma, le zato, da lahko rečemo, da smo bili v soboto zvečer nekje »zunaj«. Če pa smo se res zabavali, če smo se dolgočasili, če nas je napadala tesnoba ali morda božala sreča, če smo se v družbi znašli in bili duhoviti ali prisrčni ali pa če smo čutili, da smo večer zabili na najbolj neumen način, to pa vemo le sami.

Lokostrelstvo: septembra v Gorici

Državno tekmovanje

Gorica bo 3. in 4. septembra gostovala večje državno tekmovanje v lokostrelstvu. Na prenovljenem stadionu v Ul. Baiamonti bo namreč 5. izvedba pokala dežel, na katerem bo nastopalo več kot 200 lokostrelcev iz 20 italijanskih dežel. Vsaka dežela se bo predstavila z 12 člani, ki bodo razdeljeni v posamezne kategorije, vsak tekmovalec pa bo na dvodnevni prireditvi imel na razpolago 144 strelov.

Lokostrelska federacija je poverila prireditev te večje manifestacije, ki je po kakovosti udeležencev najpomembnejše tekmovanje takoj za državnim prvenstvom, naši deželi, ki je med vodilnimi v Italiji. Lokostrelci F-JK so namreč že dvakrat osvojili prvo mesto na tem tekmovanju, tako da so na dobri poti, da dokončno osvojijo pokal, ki je namenjen deželi, ki trikrat slavi zmago. Ta podvig je sicer že uspel lokostrelcem iz sosednjega Veneta.

Jadran že jutri na pripravah

Tudi za jadranovce so se počitnice končale. Že jutri namreč začnejo s pripravami v Gozdu Martuljku, kjer bodo ostali ves teden. Poleg članske ekipe bo vadila tudi kadetska ekipa (10 članov), ki bo v prihodnji sezoni nastopala pod Jadranovim imenom. Na pripravah v Gozdu Martuljku pa zaradi službenih obveznosti ne bo novih Jadranovih članov, Gobba in Manzana. Treninge bo vodil potrjeni trener Peter Brumen.

Povejmo še, da je na svoji prvi seji izvršni odbor v smislu pooblastil, ki jih je dobil na občnem zboru, kooptiral dva nova člana, in sicer Iva Starca ter Petra Žerjala, bivša Jadranova igralca.

Uradna predstavitev Jadranove ekipe bo prve dni septembra.

(L. V.)

obvestila

ZSŠDI
obvešča, da bo urad zaprt v soboto, 20. t. m., ter samo popoldne v četrtek, 18. t. m.

ŠD PRIMORJE
obvešča nogometaše vseh kategorij, da začnejo s treningi v sredo, 17. t. m., ob 17. uri na nogometnem igrišču na Proseku.

ŠD SOKOL
obvešča, da bo prvi odbojkarski trening za letnike 1972 in mlajše na igrišču Sokola 18. t. m. ob 19.30.

ŠK KRAS - namiznoteniški odsek obvešča, da bosta začetek treningov in sestanek vseh igralk in igralcev odseka v torek, 16. t. m., ob 17.00 v Športno-kulturnem centru v Zgoniku.

KOŠARKARSKI KLUB BOR
obvešča, da bo v ponedeljek, 22. t. m., ob 20.30 na stadionu 1. maj sestanek staršev in igralcev letnikov 1976, 75, 74, 73 in 71. Predstavili bomo programe letošnjega delovanja in okvirne smernice dejavnosti posameznih ekip. Prosimo za polnoštevilno udeležbo tekmovalcev in staršev. Prvi trening za vse navedene letnike bo že v sredo, 24. t. m.

novo v zamejski telesni kulturi

ALDO RUPEL

Pogledi, popis dejavnosti in društev **35.**

Nekateri skušajo verjetno prikazai svoje gibalne dejavnosti kot zelo obvezujoče in resne, da bi morda opravičili nedelavnost pri drugih dolžnostih, dejansko pa niso obremenjeni ne z rednimi vadbami ne s tekmovanji.

Telesna kultura je v tem desetletju pridobila na ugledu in je lahko uporabna v tem smislu. Po tem preverjanju pa se je izkazalo, da obstajajo še velike notranje rezerve, ki jih ne uporabljamo dovolj smotrno, oziroma jih sploh ne uporabljamo. Takole sklepam: ne primanjkujejo nam tekmovalci in člani možnih novih moštev, primanjkujejo nam vaditelji in zlasti odborniki — organizatorji, ki bi te tekmovalce zbirali, pregledovali, spodbujali, usmerjali in po potrebi prevažali. Če bi našli vzvode, ki bi povzročili povečanje števila odbornikov in tehničnih spremljevalcev, bi lahko vsaj za eno tretjino okrepili in povečali tudi številčno moč naših športnih društev in panog. Napačno je namreč mišljenje, da so sedanji odstotki normalni, češ da se ne morejo vsi ubadati s tekmovalnimi oblikami gibalnih dejavnosti, pa čeprav v takih ljubiteljskih oblikah, kot obstajajo po naših društvih, češ niso vsi za šport. Vsi res ne, nekaj več pa lahko. Če bi namreč po slovenskih športnih društvih ponujali samo dve ali tri panoge, potem bi omejeno udejstvovanje razumeli. Res pa je, da je pahljača možnosti dovolj široka.

Res je tudi nekaj drugega, kar pojasnjuje, čeprav ne opravičuje velikega osipa, ki ga opazimo ob prehodu iz prvega v naslednje razrede višjih šol. Kdor namreč ne napreduje, objektivno nazaduje in kmalu mu ni mesta v moštvu. Ali si talent oziroma povprečno dober ali pa moreš izdatno, resno in vestno vaditi v dobrih pogojih. Vsi pa tega niso zmožni ali pa se jim ne da. Vsekakor vztrajam pri trditvi, da bi bil osip manj občuten, ob izdatnejši prisotnosti vzgojnega kadra v najširšem pomenu iraza. Ravno v obdobjih, ki so za naraščajnika najtežji, bi bili potrebni primerni pristopi, ki bi zadržali fante in dekleta v moštvih in društvih.

Ne morem trditi, da je to stanje drugačno glede na čas pred petimi ali desetimi leti, ker takrat si takih pregledov in raziskavic nismo znali privoščiti. Vsekakor pa so sedanja spoznanja nova in koristna, ker nas silijo ne samo v razmišljanje temveč tudi v ukrepanje. Osrednje telesnokulturne ustanove so zadolžene za to, da najdejo poti do večjega števila odbornikov in vaditeljev ter da tiste, ki obstajajo še bolje usposobijo za njihove zadolžitve. Ta potreba sploh ni nova ali drugačna glede na preteklost. Drgačno je to, da ni več nmenskih tečajev in če so ali če bi bili, bi bila udeležba pičla ali ničeva. Več kot desetletje smo uporabljali uspešen obrazec večdnevnih študijskih seminarjev. Ko je to obdobje šlo mimo, nismo zmogli najti drugih oblik izpopolnjevanja, čeprav je treba spoznati, da je v tem smislu precejšen del vgojnega deıa prevela pisana beseda v obliki člankov, poročil, mnenj in tudi pisem uredništvu: skratka vsakodnevno bombardiranje z drobnimi stališči, ki kot celota po določenem času oblikujejo mozaik naše teorije o telesni kulturi.

Poglejmo še, kako je z dekleti, z dijakinjami. Slika je še izrazitejša, pravzaprav zaskrbljujoča, kajti nizkemu številu ali odstotkom tekmovalk odgovarja majhno število tistih, ki se ubadajo rekreaktivno z gibalnimi dejavnostmi in veliko tistih, ki jim je gibanje tuje z vsemi posledicami na družbeni, vzgojni in tudi zdravstveni ravni. Telesna vzgoja in šport nista ravno neobhodno potrebni za naše življenje vzeto v njegovih najosnovnejših oblikah, toda brez teh dejavnosti je prav gotovo mnogo revnejše in brez možnosti popolnega spoznanja ritmov lastnega organizma. Zato sem rabil izraz zaskrbljujoča slika.

Tri leta zapored so se goriški višješolci srečali v odbojki in košarki z dijaki mednarodne šole iz Devina. Posnetek je bil napravljen leta 1985 v telovadnici slovenskih šol v Ul. Alviano v bivšem Malem semenišču

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 500.- din, naročnina za zasebnike mesečno 6.000.- din, trimesečno 17.000.- din, letno 60.000.- din, upokojenci in študenti mesečno 4.500.- din, trimesečno 12.000.- din, letno 45.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000.- din, letno 75.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglasi 700 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

14. avgusta 1988

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Marko Waltritsch**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Po gnusnem »sporočilu« ugrabiteljev

De Angelisu bodo del ušesa obnovili

CAGLIARI — Giuliu De Angelisu, 56-letnemu ugrabljenemu rimskemu konstruktorju, bodo zdravniki, potem ko bo končno osvobojen, lahko obnovili del uhlja, ki so mu ga odrezali zločinci in poslali družini, da bi izsilili takojšnje plačilo zahtevane odkupnine za izpustitev.

De Angelisa so ugrabili pred dvema mesecema, pred nedavnim pa so ugrabitelji prekinili vse stike z družino ugrabljenca. Srhljiva amputacija dela ugrabljenčevega uhlja je na Sardiniji sprožila odpor in enotno obsodbo ugrabiteljev. Tudi predsednik dežele in zgodovinski vodja Sardinske akcijske stranke Mario Melis je odločno zavrnil poskuse ugrabiteljev, da bi svoje zločine utemeljili s političnim bojem Sardincev. Melis je dejal, da gre zločincem le za denar, ki je edini cilj teh kriminalcev.

Ugrabitelje De Angelisa sta javno mnenje in sardinski tisk popolnoma izolirala, zato skušajo pozornost pritegniti s takimi srhljivimi akcijami, kot je bila amputacija dela zapornikovega ušesa. Vsi so solidarni z ugrabljenčevo družino, ki si z vsemi silami prizadeva, da bi ponovno vzpostavila stik z ugrabitelji in se končno dogovorila za De Angelisovo izpustitev.

Kljub sodni blokadi družinskega premoženja je De Angelisova družina že zbrala denar za odkupnino, našla pa naj bi tudi zanesljive posrednike, ki naj bi se z ugrabitelji dogovorili o vseh pogojih za izpustitev De Angelisa.

Ob tem pa skoraj ni novic o uradni policijski preiskavi. Ta je praktično ustavljena, da bi tako družini omogočili čim hitrejši dogovor z ugrabitelji. Odločna policijska akcija pa naj bi stekla takoj potem, ko bo ugrabljeni rimski konstruktor končno osvobojen.

Nora na tobogane

Michael in Debbie iz Kalifornije tako ljubita tobogane, da sta takoj po poroki sedla v voziček in si privoščila vrtoglavo vožnjo (AP)

Zaskrbljujoč porast satanizma v ZR Nemčiji

Najstniki iz pubertete z Belzebubovo pomočjo

SAABRÜCKEN — V Zahodni Nemčiji se je med mladimi razpasla dokaj neprijetna moda, ki zahteva popolno pokorščino hudiču. Pri nekem hrastu v Saarbrücknu se redno zbira skupinica najstnikov v očitni pubertetni krizi, ki rešuje svoje generacijske probleme s pikolovskim izvajanjem črnih maš. Skupino zlodeju naklonjenih Nemcev vodi neki Werner, ki noče, da bi kdo zvedel za njegov priimek, prav nič pa ga ne skrbi (najbrž ravno obratno), da novinarji prisostvujejo ritualnemu obglavljanju nič hudega sluteče črne kokoši.

Oboževanje Satana je kajpak že preizkušena moda, ki bo težko izumrla, dokler bo na svetu dovolj zdolgočasenih sadistov in psihično zavrtih ljudi, v Nemčiji pa je vprašanje črnih maš povezano predvsem z mlajšimi generacijami, kar je toliko bolj zaskrbljujoče. Prav v Saarbrücknu je morala psihopedagoška služba že nekajkrat priskočiti na pomoč mladenkam, ki so vztrajale, da so zanosile s hudičem.

Mladina, ki se zbira pred kamnitimi oltarji in poje bogokletne litanije zlodeju na čast, si želi menda večje prostosti in svobode, saj - tako vsaj trdijo nekateri - je čaščenje hudiča izraz svobodne volje. Tako filozofiranje pa je sprejemljivo izključno za nekatere posebno izbrane »betice«, ki pozabljajo, da o njihovi svobodi odloča šef sekte. Skupine so med drugim organizirane strogo po vojaško, kar zelo spominja na čas nacistečnega pojmovanja reda in discipline.

Med odraslimi, ki pozorno sledijo širjenju satanizma, pa so nekateri mnenja, da je čaščenje Belzebuba manjše zlo od terorističnih akcij à la Baader-Meinhof.

Nemški psihiatri in psihologi so vsekakor prepričani, da je hudič tako v číslih, ker je družba izredno pomanjkljiva in prepušča doraščajočo mladino v rokah obsedencev. Običajne pubertetne motnje lahko privedejo najstnika do črnih maš. Avantura se lahko zaključi tudi po dveh izkrvavljenih kokoših, psihološke posledice pa bodo opazne še po mnogih letih. In čaščenje hudiča je menda »nevarnejše« od tetoviranja. Kirurg ti lahko še odstrani sireno nad popkom, težko pa ti bo kdo zbrisal spomin na tuljenje, preklinjanje in pobijanje živali v brezupnem pričakovanju zlodeja, ki ga ni.

Joj, kakšna škoda!

Bill Hogan se obupano drži za galvo in si ogleduje ostanke svojega letala iz leta 1929 (Telefoto AP)

Podobnosti med aidsom in kugo 14. stoletja

LONDON — *Kaže, da ni le golo naključje, če so aids poimenovali »kugo stoletja«. Švedski strokovnjaki so namreč skušali ta vzdevek utemeljiti kar jim je tudi uspelo.*

Kuga, ki je v 14. stoletju pobrala 25 milijonov Evropejcev se je namreč širila z isto naglico kot aids. Profesor Roland Rosqvist z raziskovalnega inštituta švedskega obrambnega ministrstva je na podlagi številni poizkusov ugotovil, da se je kuga začela širiti zaradi sprememb, do katerih je prišlo v genih neke bakterije, ki sicer ni bila nevarna. Toda, zakaj je do te smrtonosne spremembe sploh prišlo? Strokovnjaki menijo, da so te bakterije živele zlasti v miših, zaradi njihovega brezštevilnega zaroda pa so se začele prenašati na človeka. Prav izredno število okužb je privedlo do genetske spremembe v bakterijah, ki so »podivjale« in postale smrtno nevarne. Kot v vsakem živem organizmu se je tudi v bakterijah sprožil proces naravne selekcije oziroma samoohranitve. Z enostavnimi besedami to pomeni, da so bakterije napadale najprej miši in potem živali zato, da bi si zagotovile življenjski prostor. Šestletna epidemija pa je privedla do tega, da je ostalo le malo živih nosilcev podivjane bakterije oziroma okužbe, in širjenje epidemije se je zato postopoma ustavilo. Kako bo z aidsom, strokovnjaki še ne vedo in priznavajo, da so kljub genetskemu inženirstvu na tem področju še nemočni.

Oddolžili se bodo Stalinovim žrtvam

MOSKVA — *V Sovjetski zvezi zbirajo denar za postavitev spomenika žrtvam »Otočja Gulag«. To »otočje«, ki je nastalo v domišljiji pisatelja Aleksandra Solženicina, predstavlja eno izmed največjih dram sovjetskega ljudstva. »Državna uprava za taborišča«, kot je prevod kratice »Gulag«, je najbolj črn madež v vsej sovjetski zgodovini.*

Zamisel o spominskem obeležju žrtvam Stalinove represije so potrdili na nedavni partijski konferenci v Moskvi. Ob zaključku konference je namreč Mihail Gorbačov prebral povzetek predlogov, med katerimi je bil nepričakovano tudi sklep o postavitvi spomenika.

Za ta predlog se je vedelo dalj časa, že od »tajnega sporočila« Nikite Hruščova leta 1956. Zamisel o postavitvi spomenika je bila vedno zelo aktualna in o njej so veliko komentirali. O tem je pisalo časopisje, govor o tem je bil na konferencah in sestankih itd. Skratka, utrjevala se je želja po spominskem obeležju žrtvam stalinizma (teh je bilo okoli 20 milijonov, a točno število še ni ugotovljeno). O tej ideji so govorili na 22. kongresu partije, kmalu zatem pa je zašla v pozabo. Kaže, da se je sam Hruščov, ki je vedno zagovarjal postavljanje spomenikov, pod vplivom konservativnih krogov kasneje premislil. Pesnik Jevgenij Jevtušenko ob tej priložnosti piše, da je Hruščov z eno nogo tičal globoko v stalinizmu. »Na 20. kongresu ni imel dovolj moči, da bi priznal, da je bil sam kriv za mnoge napake in zločine,« pravi Jevtušenko. »Ko bi tedaj priznal svojo krivdo, bi si opral vest in bi lahko postal lider povsem drugačnega kova. Tako pa je ostal "polovičar", tudi moralno zelo nedosleden,« meni sovjetski pesnik. »Prav je, da so Hruščova odstavili,« nadaljuje, »vendar so to storile napačne osebe. V resnici Brežnjev ni bil stalinist,« piše Jevtušenko, »zagrešil pa je mnogo napak, ker je bil še pod vplivom stalinizma. Eno od njegovih najnižjih in najmanj moralnih početij je nedvomno dejstvo, da je pokopal idejo o postavitvi spomenika. Za časa perestrojke je ta zamisel postala spet aktualna. Do tega pa ni prišlo zaradi kake "uradne" linije, ampak se je okoli Stalinovih žrtev spontano zbrala večja množica intelektualcev, zgodovinarjev, delavcev, politikov in drugih krogov,« pojasnjuje Jevtušenko, ki je med pobudniki te zamisli. »Dandanes nedvomno večina Sovjetov podpira to pobudo. To ni ideja revanše, še manj "ideja kapitulacije socializma", kot morda mislijo nekateri okoreli stalinisti.« Jevtušenko vidi v tem »idejo očiščenja socializma«. »Spomeniki Stalinu oz. njegovim somišljenikom so svojčas bili spomeniki brezvestnosti. Spomenik žrtvam kulta osebnosti, to je spomenik vestnosti,« pravi sovjetski pesnik.

Akademik Lihačov, ki je sam okusil težko Stalinovo roko, pa ima postavitev tega obeležja za »moralni dolg do tistih, ki so jih ustrelili in pokopali v skupne grobove, do tistih, ki so ostali brez očeta ali matere in do tistih, ki so stalno živeli v strahu.« Prepričan je, da bodo za spomenik zbrali dosti več sredstev, kolikor jih neobhodno potrebujejo; na žiro račun nekega moskovskega doma kulture se v ta namen že steka na tisoče rubljev. Po njegovem treba tudi izbrati prava mesta, kjer naj bi stali spomeniki. Predlaga tako Kolim, Vorkut, Magadan, Solovjevske otoke... Ti kraji so vsi v »Otočju Gulag«.

Obstaja tudi zamisel o ustanovitvi informativnega spominskega centra, kjer bi odprli muzej, knjižnico in arhiv, čitalnice ter sobe za znanstvene debate in za zbiranje ljudi.

Trenutno ni jasno, kakšen naj bi bil spomenik in kje bo stal. O tem bo vsekakor odločalo ljudstvo. V kratkem pa bodo razpisali natečaj za idejni načrt spomenika.

Lep zaslužek s črnim turizmom v Črni gori

TITOGRAD — V Črnogorskem primorju trenutno letuje 120 tisoč gostov, toda to je le uraden podatek, saj naj bi temu številu dodali še približno 50 tisoč neprijavljenih gostov, ki lastnikom počitniških stanovanj prinašajo mastne denarce.

Sam pojav ima že dolgoletno tradicijo. Neprijavljeni gostje ne plačujejo turističnih taks, lastniki stanovanj pa na črno pridejo do velikih deviznih zaslužkov, od katerih v občinske blagajne od Ulcinja do Igala ne kapne niti dinar.

Proti tem nepravilnostim se vsako leto bori vojska domačih inšpektorjev, katerim pridejo na pomoč okrepitve od drugod. Toda njihov učinek je zelo skromen. Kot opravičilo je treba povedati, da so inšpektorji često tarče grozilnih pisem, lastniki počitniških stanovanj pa prijavljajo tudi po dvajset gostov kot svoje sorodnike, ki so pri njih le na obisku. V Črni gori so računali, da bodo letos s turizmom zaslužili 100 milijonov dolarjev, kar pa jim najbrž ne bo uspelo tudi zaradi teh izredno številnih "črnih" turistov.

NASA načrtuje lov na Marsovce

BALTIMORA — Astronomi ameriške NASA ne nameravajo vreči puške v koruzo. Na vsak način in za vsako ceno — zaprosili so za podporo v višini 90 milijonov dolarjev — hočejo skeptikom dokazati, da Marsovci in njim podobna vesoljska bitja obstajajo.

Na nedavnem kongresu astronomov so že predložili načrt, kako nameravajo priti v stik s temi bitji. Predvsem se zanašajo na ogromno število radioteleskopskih signalov, ki jih Zemljani dnevno pošiljamo v vesolje. Ti naj bi bili kot nekakšna vaba, saj ni vrag, da bi tolikšen direndaj prej ko slej ne vzbudil radovednosti med prebivalci kakega drugega ozvezdja. Kaže, da bo NASA ustanovila poseben center, ki bo začel delovati leta 1992. Tako bo mimogrede ulovila dve muhi na en mah, saj letnica sovpada s 500-letnico odkritja nove celine. Kaj vse bo v centru migotalo, računalo, oddajalo in sprejemalo, še ni znano. Frank Drake, ki se za center še posebej ogreva je povedal le, da bodo prisluškovalne naprave in »vabe« za Marsovce namestili tudi drugod po svetu.

Ogenj v nebotičniku

V slavnem newyorškem nebotičniku Empire State Building je predsinočnjim gorelo, požar pa ni imel hujših posledic (Telefoto AP)

IZLET V TRŽAŠKO OKOLICO

Repentabor prijetna turistična točka

Tri dni bo v cerkvi in okrog nje na Repentabru zelo živahno. Domačini, ne samo ti, bodo počastili domač cerkveni praznik farnega zavetnika sv. Roka. Istočasno bodo s temi cerkvenimi svečanostmi počastili zaključek Marijninega leta.

Slavnosti se bodo pričele danes, v nedeljo, zvečer ob 21. uri na dvorišču pred cerkvijo. Nastopili bodo domači pevski zbori.

Jutri, na dan velikega šmarna, pa bo od 10. uri že tradicionalna svečanost na kateri bo bogoslužje vodil tržaški škof Bellomi. Popoldne ob 17. uri, pa bo koncert zborov z obeh strani meje. Po koncertu se bodo v spretnosti pomerili pritrkovalci. Zvečer ob 21. uri, pa bo nastopil tržaški zbor Gallus Consort.

Praznovanje farnega zavetnika bo v torek, 16. avgusta. V večernih urah se bodo na cerkvenem dvorišču zbrali predvsem domačini in skupno preživeli nekaj prijetnih uric.

Čeprav gre za cerkveni praznik, bo pred cerkvijo vse pripravljeno, da se bodo gostje tudi drugače dobro počutili. Urejeni bodo kioski, kjer bo mogoče dobiti jedačo in pijačo.

Cerkvene in druge prireditve bodo brez dvoma v teh vročih poletnih dneh privabile na Repentabor veliko ljudi. Kdor preživlja dopust doma bo brez dvoma našel čas, da gre zvečer na Repentabor.

Sicer pa, skoro odveč je, da to poudarjamo, vsa občina Repentabor je privlačna izletniška točka. Že sama cerkev, ki so jo pred kakim letom obnovili, je vredna ogleda.

Tu imamo tudi Kraško hišo, muzej, v katerem najdemo združeno vse to s čimer so se v preteklosti ukvarjali naši predniki. Prav sedaj je v Kraški hiši zanimiva razstava z naslovom Človek in les, ki pripoveduje o življenju naših ljudi v preteklosti. Tu so večkrat razstave. Še najbolj zanimiva in uspešna je Kraška ohcet, prireditev, ki se je zelo uveljavila in ki uživa sloves ne le pri nas, marveč tudi drugod.

Da bi zadostili potrebam gostov pa je seveda nujno potrebna tudi primerna pogostitev. V vasicah, ki sestavljajo Repentabrsko občino, je več gostiln. Marsikatera med njimi deluje še iz časov prejšnjega stoletja, pa čeprav so prvotne lastnike zamenjali ljudje drugih družin.

Restavracija Furlan na Colu, ki jo danes upravlja Karlo Guštin, je tam že od leta 1885. Ob stoletnici, torej pred kakim letom, so jo docela obnovili, tako da danes lahko pogostijo tudi do 250 ljudi. Poskrbeli bodo tudi za stalne goste. Gradijo tudi nekaj malih stanovanj, ki bodo gostu nudili možnost, da se bo kar se da najbolje počutil v tipičnem kraškem okolju.

Na Colu je tudi Hotel Kras, ki ga upravlja vsem gurmanom znani Božo. Dobil je že več nagrad. Tudi v njegovem gostišču, ki ima v poletnem času na razpolago senčnat vrt, lahko pogosti velike skupine ljudi. Tudi ta hotel je še iz prejšnjega stoletja. Lastnik je pred kratkim prevzel tudi staro gostišče Gomizelj na Fernetičih, kjer je, zaradi mednarodnega prometa, vedno polno gostov.

Tudi gostilno Pod Tabrom na Colu so v zadnjem času popolnoma prenovili. Letos strežejo tudi na vrtu. Gostišče so obnovili v kraškem stilu.

V prejšnje stoletje segajo tudi začetki gostišča Škabar v Repnu. V gostišču Križman na trgu v Repnu (tudi ta je bila pred kratkim prenovljena), hranijo dokument iz leta 1906, kjer je govor o njihovi gostilni. Brez dvoma pa začetek gostinske dejavnosti sega še v prejšnja leta. Tu imajo tudi 17 sob za tujce. Najnovejša gostilna v tem kraju pa je restavracija Volnik. Tu lahko sprejmejo veliko gostov.

Gostinci iz občine Repentabor so se domenili, da izvedejo domiselno skupno reklamno pobudo. V najkrajšem času bodo na poteh, ki vodijo v njihove kraje, postavili skupne kažipote, ki bodo opozarjali na njihovo gostinsko ponudbo.

V tem našem pregledu seveda ne smemo pozabiti na Zadružno kraško mlekarno na Colu, kjer pridelujejo sir in druge mlekarske izdelke. Že samo zaradi nakupa dobrih jedač se izplača izlet v ta kraj.

Repentabrski župan Pavel Colja nam je dejal, da je prav v še nadaljnjem ovrednotenju turistično-gostinske dejavnosti, možnost za gospodarsko okrepitev domačega kraja, saj je prav v gospodarski osamostvojitvi in uspešnosti prava podlaga za narodnostno uveljavitev.

MARKO WALTRITSCH

(Foto Magajna)

Zadružna kraška mlekarna
zadruga z o. z.
COL - REPENTABOR
Tel. (040) 227427

AVTOKAROSERIJA RADKO GUŠTIN
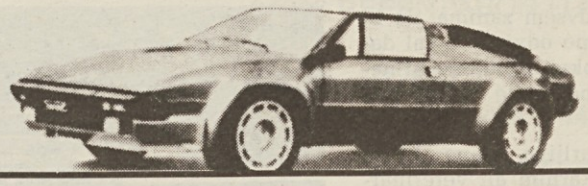
COL 4
Tel. 227284

Obutve
IGOR
Razprodaja vseh artiklov poletne sezone
FERNETIČI 14

NORDSPEDIZIONIERI S.N.C.
Špeditersko podjetje
CARINSKE USLUGE
34135 TRST - Trg Libertà 11/A - Tel. 62462
34016 FERNETIČI (Tovorni terminal) - Tel. (040) 212252

DEAR IMPORT - EXPORT
E. CRISMANCICH & C.
s.r.l.
ZUNANJA TRGOVINA NA VELIKO
Tovorni terminal Fernetiči - REPENTABOR (Trst)
Tel. (040) 213589 - 213028
Telex 460260 DEAR I

GOSTILNA
škabar
Najemnica Milena Žagar
Repen 70 Tel. 227117

Bozo
FERNETIČI
Tel. 040/211460
REPENTABOR
Tel. 040/327113

DORIASPED s.r.l.
MEDNARODNI PREVOZI
Terminal Fernetiči - Srednji vzhod, Turčija
Tel. (040) 214230
Žel. postaja Prosek - živina in meso
Tel. (040) 225218
Telex: 461036 AUTOFE

1908
vse bančne usluge in storitve:
— neprekinjena blagajna
— Bancomat
— Bancamericard Visa
— investicijski sklad Aureo
— menjalnica
— vse vrste posojil in vlog
CASSA RURALE
OPICINA
POSOJILNICA
OPČINE
urnik:
ponedeljek - petek
8.20 - 13.00
14.20 - 15.40
ob nedeljah
10.00 - 12.00
OPČINE
Bazoviška ulica 2
Tel.: (040) 212494

Jestvine in drogerija
Guštin Vera
Col 43 Tel. 227121

GOSTILNA
»POD TABROM«
Col (Repentabor) št. 8 Tel. 227120

Kaj pravijo koristniki terminala

Mnenje koristnikov terminala

V upravni stavbi terminala Fernetiči imajo poleg carinske uprave svoj sedež nekateri denarni zavodi a predvsem prevozna, špediterska in nekatera uvozno-izvozna podjetja. Operaterje predvsem zanima, da bi se delo nemoteno odvijalo a žal danes je stanje dokaj zapleteno in negotovo. Ogljemo si le nekaj pripomb.

Lahko pokvarljivo blago, ki je podvrženo sanitarnim ali veterinarskim pregledom mora biti odpremljeno na carinsko upravo na Proseku. Ureditev tranzitne dokumentacije in ureditev spremstva finančnih stražnikov traja danes le preveč dolgo. Isto lahko trdimo, da se dogaja z tovornjaki, ki so namenjeni v pristanišče. Vprašanje carinskega spremstva od meje se vleče že desetletja in ni bilo še zadovoljivo rešeno, in ni izgledov, da bi prišlo v kratkem času do pozitivnih sprememb.

Ravno tako je zamuden sam postopek carinjenja blaga tako v izvozu kakor v uvozu. Kronično neurejen stalež carinskih funkcionarjev visi nad operaterji kot Damoklejev meč, ravno tako je neugodno, da ni prišlo še do uskladitve delovanja carine v terminalu v Sežani in na Fernetičih. In vendar je bila pred nekaj meseci objavljena v uradnem listu okrožnica ministra za zunanjo trgovino, ki poziva carinske obmejne organe, da uredijo to pereče vprašanje a zadeva se ni premaknila iz mrtve točke. Minister tudi predlaga naj se dobi možnost istočasnih carinskih pregledov blaga s strani obeh carin, kar bi še pospešilo manipulacije. V Fernetičih konkretno bo to težko dosegljivo, saj sta terminala dokaj oddaljena med seboj in težko bi bilo predvidevati, na kateri strani bi vršili skupne preglede.

Po svoji strani prevozniki negodujejo, da ni bilo še rešeno vprašanje zaporednega carinjenja tovornjakov po vrstnem redu kot se predstavijo na terminal, kar se dogaja v sličnih infrastrukturah v drugih predelih Evrope. In seveda ponovno je govor pri tem carinskem postopku, ki dejansko onemogoča tak način dela saj je birokratska predpriprava za določene pošiljke krajša za druge pa očitno daljša.

Kot smo uvodoma omenili se ta problematika vleče že desetletja in prizadeti so že skoraj zgubili upanje, da bi prišlo do bistvenih sprememb. Na splošno je sicer ocena funkcionalnosti terminala pozitivna, kar je vsekakor razveseljivo. (mž)

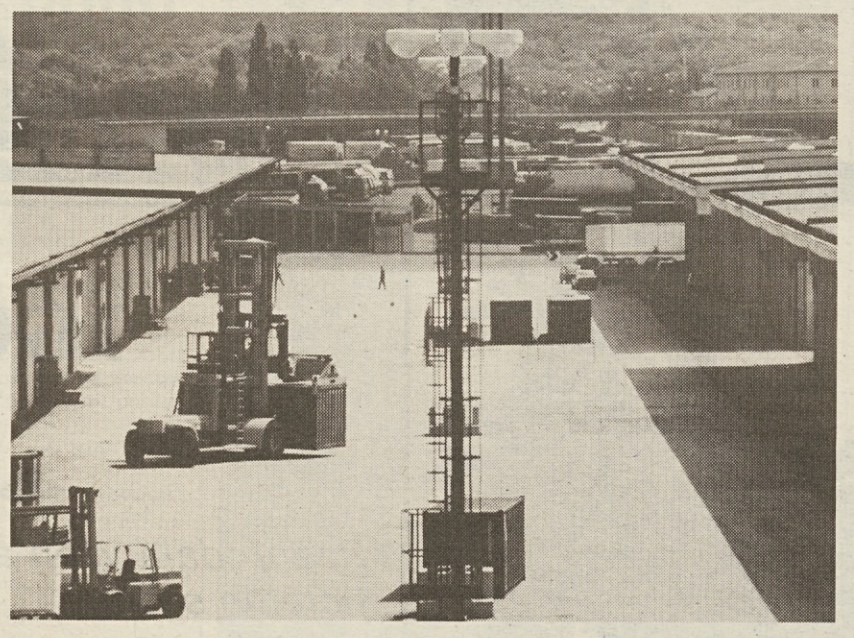

Tehnični podatki

Desni del je bil zgrajen kot prvi in ga lahko imenujemo »institucionalna površina«, saj so tu uradi carine, uprave, trgovskih hiš; deluje bar, samopostrežna restavracija. Urejena je tudi možnost nočitve. Izvozno parkirišče se razprostira na 21.000 m² a uvozno na 22.000 m², kar zadostuje za normalen krogotok tovornjakov.

Levi del bi lahko imenovali »komercialni del«, ki obsega:

skladišča za domače in tuje blago 23.200 m²
ogranjeni prostor za odlaganje kontejnerjev 40.000 m²

operativne bankine ob skladiščih 260 m
železniški tiri: trije tiri dolžine 280 m ob skladišču kontejnerjev in trije tiri dolžine 540 m ob pokritih skladiščih.

Stroji: 10 viličarjev nosilnosti od 1,5 t do 45 t, ranžirna lokomotiva vlečne moči do 280 t.

Pokazatelji prometa s tovornjaki

leto	carinjeni	samo tranzitni	skupaj	indeks
1980	10.269	32.728	42.997	100,0%
1982	19.418	80.609	100.027	232,6%
1984	31.053	92.304	123.357	286,9%
1986	37.701	107.061	148.342	345,0%

Hotel »FERNETTI«
MENJALNICA
AVTOMOBILSKI DELI GOMIZELJ
Fernetiči 3 - Tel. 211797 - 211460

TRANSCAR snc
A. ROSATI & D. RITOSSA
MEDNARODNE TRANZITNE DOVOLILNICE
TERMINAL FERNETIČI - Repentabor - Tel. (040) 212048

Divosped s.a.s.
ŠPEDICIJA IN PREVOZI - Gastone Divo & Co.
ZBIRNI SERVISI
za TURČIJO
in SREDNJI VZHOD
Terminal Fernetiči
34016 Repentabor (TS) - Telex: 460299 DIVO
Tel. (040) 213888 - 213510 - Fax: (040) 213510

ZETA SHIPPING S. R. L.
POMORSKA AGENCIJA ZA MEDNARODNE ŠPEDICIJE
FILIALA
TERMINAL FERNETIČI - REPENTABOR
Tel. 040/213755-211492
Telex: 461033 ZETAFE
TRST - TRŽIČ - FERNETIČI - OPČINE - RABUJEZ

CORINNA NEGRIN
ŠPEDITER
CARINSKE USLUGE
IN KONZULENCE
TERMINAL FERNETIČI
Repentabor (Trst)
Tel. (040) 214257

GRGIČ
■ trgovina jestvin
■ trgovina oblačil
■ cvetličarna
■ bar
REPENTABOR - FERNETIČI 13

CONFORT
GRAN BAZAR s.r.l.
• drogerija
• igrače
• kava
• konfekcija
• velika izbira jeans »RIFLE«
FERNETIČI 18

compagnia unica lavoratori portuali di trieste
enotna družba tržaških pristaniških delavcev

DOM PRISTANIŠKIH DELAVCEV
Trg Duca Degli Abruzzi 3
CENTRALA:
Tel. (040) 61386 (4 linije)
PLAN:
Tel. (040) 631145 - LADIJSKI ODSEK
TAJNIŠTVO: Tel. (040) 61703

DOM PRISTANIŠKIH DELAVCEV
NOVO PRISTANIŠČE, PRISTANIŠKI ODDELEK
Tel. (040) 795597
ODDELEK ZA PRIVEZ
IN POPRAVILO KONTEJNERJEV (VII. POMOL)
Tel. (040) 775672
STARO PRISTANIŠČE, PRISTANIŠKI ODDELEK
Tel. (040) 68106
LESNO SKLADIŠČE, PRISTANIŠKI ODDELEK
Tel. (040) 820420

Službe za vkrcavanje, izkrcavanje in pretovarjanje. Natovarjanje, raztovarjanje na suhem in/ali v skladišču. Privez in odvez tovora na ladji, cestnih vozilih in vagonih ter čiščenje železniških vagonov. Popravila kontejnerjev od 20' do 40' in vozil mafi.

Govori dr. Claudio Bran, predsednik pristojne družbe

Terminal je dandanes realnost ne smemo ga zapostavljati

Predsednik delniške družbe Gestione Autoporto di Fernetti S.p.a. nam je uvodoma povedal, da že šest let predseduje tej družbi, ki je pravi dokaz sodelovanja med javnim in privatnim kapitalom. Delničarji družbe so namreč sam Terminal pri Fernetičih ter razni operaterji predvsem špediterji in prevozniki, ki želijo, da bi postalo upravljanje te važne obmejne infrastrukture predvsem sposobno zadovoljiti zahtevam in potrebam sedanjega prometa.

»Danes je terminal realnost, v katero je sicer malokdo verjel, češ da se nahaja ta struktura preblizu goriškemu terminalu, a vendar se je izkazalo, da raste promet iz leta v leto, kar nam dokazujejo statistični podatki. Razveseljivo je že samo dejstvo, da je število carinjenih kamionov v sedmih letih naraslo kar za 402 odstotka in da nismo še opazili znakov zastoja v prometu. Tudi sodelovanje s terminalom v Sežani je vzorno tako, da vsaj iz tega vidika ni nikakršnih bojazni, da bi prišlo do zastojev ali težav. Dela sicer niso še končana in zaradi tega moramo poskrbeti, da se bodo uredile razne pomanjkljivosti, ki še vedno ovirajo hitro manipulacijo na meji sami.« Dr. Bran je vsekakor optimist in je prepričan, da bo tudi železniška povezava, ki je dejansko komaj zaživela, prinesla svoje sadove. Razširitev poslovanja z železniškimi vozovi je vezano na ureditev prevoznih tarif. Danes predvidevajo italijanske železnice minimalne tarife, ki znašajo po vagonu od 160 do 210 tisoč lir (odvisno od števila osi). To pomeni, da voz, ki je naložen v terminalu in je namenjen v pristanišče ali v Sežano bo moral plačati omenjeno minimalno tarifo kar je vsekakor neekonomično in odbijajoče za potencialne koristnike. Dr. Bran je dodal, da so v teku razgovori s komisijo Sklada za Trst, da bi se iz teh skladov dobilo kritje za delno vračilo teh prekomernih stroškov. Prevoz železniških vozov od Opčin do terminala se odvija v režiji družbe, ki je prav zaradi tega nabavila posebno ranžirno lokomotivo. Za to uslugo zaračuna uprava terminala koristnikom od 12 do 24 tisoč lir, kar je dejansko le simbolična taksa. Ravno tako obračuna uprava minimalno pristojbino ali parkirnino na institucionalnem delu terminala a le za tiste kamione, ki opravljajo carinske manipulacije; prazni tovornjaki ali taki, ki gredo le tranzitno skozi terminal, so oproščeni plačanja dajatev.

Med največje uspehe železniške povezave je dr. Bran omenil dva kompletna vlaka z 131 kontejnerji, ki so prišli s tovornjaki iz Vzhodne Evrope in so bili namenjeni v pristanišče v Livornu.

Delo v skladiščih opravlja družba v lastni režiji s pomočjo specializiranih zadrug, ki prihajajo iz mesta, kar je včasih dokaj zamudno. Trenutno namreč ne bodo skladišča oddana v najem raznim podjetjem, saj je prostor še dokaj omejen a vloga terminala je, da nudi možnosti vskladiščenja - po možnosti za krajšo dobo - za blgo, ki je namenjeno za izvoz ali za pristanišče. Terminal ne sme postati skladišče za krajevne potrebe. Ob zaključku prijetnega pogovora s človekom, ki je prepričan v koristnost svojega truda, je dr. Bran dodal: »Želim si, da bi nadaljevali z razvojem te pobude in da bi bile v najkrajšem času zgrajene nujno potrebne avtocestne povezave z ostalim jugoslovanskim omrežjem, saj je povezava z italijanskim praktično dokončana. Ureditev železniških pristojbin bi tudi omogočilo, da postane terminal prava sodobna intermodalna postojanka, ki bi koristila tako prevozu po cesti kakor po železnici.«

ODO KALAN

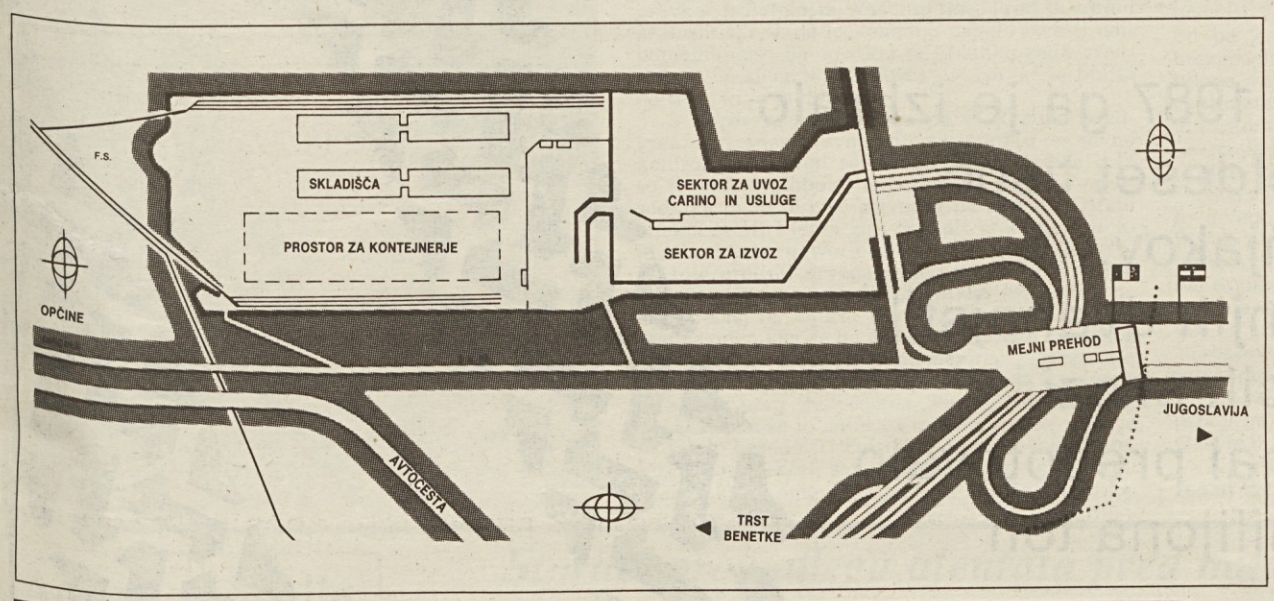

AVTOPREVOZNIŠTVO
CUNJA R. Eredi s.d.f.
Prevzemamo vse vrste prevozov za Evropo - Azijo - Severno Afriko
TERMINAL FERNETIČI
34016 REPENTABOR (Trst)
Tel. (040) 213850 - 213944 - 212616
Telefax: 211994 Telex: 460441 CUNJA I

ADRIATRANS S.r.l.
Zadružna organizacija avtoprevoznikov
KAMIONSKI TERMINAL FERNETIČI
34016 Repentabor (Trst)
Tel. (040) 212328 - 213029

FOR TRANS S.R.L.
ŠPEDITERSKO PODJETJE
DNEVNI ZBIRNI SERVIS ZA
- BLIŽNJI VZHOD
- JUGOSLAVIJO
- VZHODNO EVROPO

CARINSKE KONZULENCE
TERMINAL FERNETIČI - Tel. 040/213831
URAD V NOVEM PRISTANIŠČU HG 71
Tel. 040/308004 - Tlx. 460247 - Tfx 040/214181

ROSADA & PAVONE
POKLICNA DRUŽABNIKA
ŠPEDITERJA IN CARINSKE DEKLARACIJE
TERMINAL FERNETIČI (TRST)
Tel. 040/213353

SPORT PRIX
IZREDNO ZNIŽANJE
ob koncu sezone
obv. občini 8/7/88
SPORT PRIX
250 m od mejnega prehoda Fernetiči
Tel.: 213780
VELEBLAGOVNICA ZA ŠPORT

Centralsped
MEDNARODNA ŠPEDICIJA IN PREVOZ
Sedež: TRST - Miramarski drevored 3
Tel. (040) 417834 - Tlx. 460140 CENTTSI - Fax. (040) 43903
Filiale:
MILAN - Tel. (02) 209190
Tlx. 314007 CENTMI Fax. (02) 225558
GORICA - Tel. (0481) 20345
Tlx. 460386 CENTGO Fax. (0481) 20522
FERNETIČI - Tel. (040) 213344
Tlx. 460143 CENTFE Fax. (040) 214422
Carinska služba, zbirni promet, skladišča, aviopromet, pomorski in kontejnerski prevozi, suhozemski transport

ASSOCIAZIONE SPEDIZIONIERI DEL PORTO DI TRIESTE
Združenje špediterjev tržaškega pristanišča
34121 TRST — UL. SAN NICOLÒ 7 — TEL. 631767 - 64713

ALFA SPEDIZIONI Srl
Ul. Lazzaretto Vecchio 17
Tel. 306988 Tlx. 460471
ALISPED Srl
Pas. S. Andrea 14
Tel. 303544 Tlx. 460533
BEVAGNA Snc Sped.-Trasporti
P.to F.co Vecchio Mag P.31
Tel. 62883
B.F.B. Sped. e Trasporti Snc
P.to F.co Vecchio Mag. 4
Tel. 60301 Tlx. 460558
A. BILLITZ Succ. SpA
Ul. Geppa 4
Tel. 61921 Tlx. 460058
BURGHER & C. SpA
Ul. Lazzaretto Vecchio 7
Tel. 307122 Tlx. 460095
CENTRALSPED
Drev. Miramare 3
Tel. 417832 Tlx. 460140
G. DIGIOVANNI & C. Srl
Drev. Miramare 15
Tel. 43784 Tlx. 460036
FRITZ EGEL Snc
P.P. 500
Tel. 630633 Tlx. 460024
EUROCAR SpA
Korzo Cavour 2/2
Tel. 631440 Tlx. 460364
FOR TRANS
Terminal Fernetiči
Tel. 213831 Tlx. 460247
G. GLOBAL SERVICE Srl
Ul. Teatro 2
Tel. 62525 Tlx. 461013
GUROPA Srl
Trg Libertà 3 - P.P. 345
Tel. 775666 Tlx. 460256
IST SpA - Fil. Trst
Ul. Zudecche 1
Tel. 750007 Tlx. 460382
ITALSEMPIONE
Žel. postaja Prosek
Tel. 225901 Tlx. 460098
MALLARDI & Co.
Ul. Roma 15
Tel. 62614 Tlx. 460078
McGREGOR CORY
Ul. Udine 15
Tel. 44371 Tlx. 460348
MISSAGLIA-VENTURA Srl
Riva Grumula 6
Tel. 7362 Tlx. 460061
NAVIMAR Srl
Ul. Martiri Libertà 7 - P.P. 464
Tel. 69532 Tlx. 460407
B. PACORINI SpA
P.to F.co Nuovo - Pomol VII
Tel. 77801 Tlx. 460353
FRANCESCO PARISI SpA
Drev. Miramare 5
Tel. 7359 Tlx. 460171
F.LLI PRIOGLIO SpA
Ul. Cellini 2
Tel. 631107 Tlx. 460055
TOMASO PRIOGLIO SpA
Ul. Ghega 1
Tel. 68975 Tlx. 460042
R.C. TRANSPORT SaS
Ul Belpoggio 25
Tel. 304450 Tlx. 460542
RONDINE Srl
Terminal Fernetiči
Tel. 213581 Tlx. 460394
RO-RO TRANSHIP Srl
Ul. XXX Ottobre 19
Tel. 60930 Tlx. 460375
SCHENKER & CO. Srl
Ul. Roma 28
Tel. 60662 Tlx. 460065
Soc. Generale Sorveglianza SpA
Ul. Roma 28
Tel. 65331 Tlx. 460043
Serv. Traffici Internazionali Srl
Postaja Prosek FF.SS. 20
Tel. 225789 Tlx. 460065
SUTES SpA
Drev. Miramare 9
Tel. 410245 Tlx. 460188
TERGESTEA Srl
Ul. Canal Piccolo 2
Tel. 65266 Tlx. 460045
TERMARE Srl
P.to F.co Vecchio
Tel. 630831 Tlx. 460539
TRANSADRIATICA Snc
P.to F.co Vecchio Mag. 2
Tel. 64305 Tlx. 460015
TRANSFER Snc
Ul. Romagna 7
Tel. 362673 Tlx. 460474
TRA.SPE.MA. Srl
P.to F.co Vecchio Mag. 20
Tel. 62523 Tlx. 460184
VECCHIETTI & REVINI Srl
Ul. Trento 15 - P.P. 251
Tel. 68383 Tlx. 460465
WELTRA SpA
Ul. C. Ghega 2
Tel. 631163 Tlx. 460194
Succ. WETZLER Srl
Ul. C. Ghega 1
Tel. 60776 Tlx. 460005
ZANGRANDO L.
Riva O. Augusto 2/C
Tel. 303958 Tlx. 460164
ZETA SHIPPING Srl
Terminal Fernetiči
Tel. 211492 Tlx. 461033

AUTOPORTO FERNETTI

Terminal za Evropo

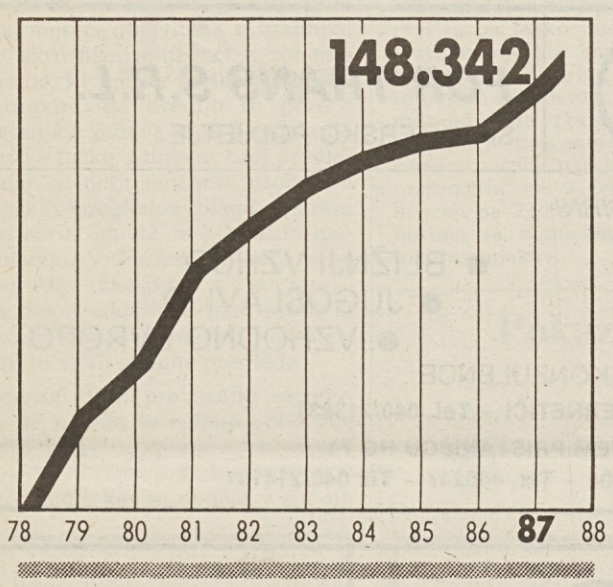

V letu 1987 ga je izbralo sto petdeset tisoč tovornjakov.
V zadnjih dvanajstih mesecih skozi terminal prepotovalo dva milijona ton blaga.

Učinkovitost truck terminala za Balkan in Srednji vzhod je mogoče meriti v prihranjenih kilometrih asfalta.
Celo pozimi se kolesa kamionov TIR zažirajo v zaledenele ceste.

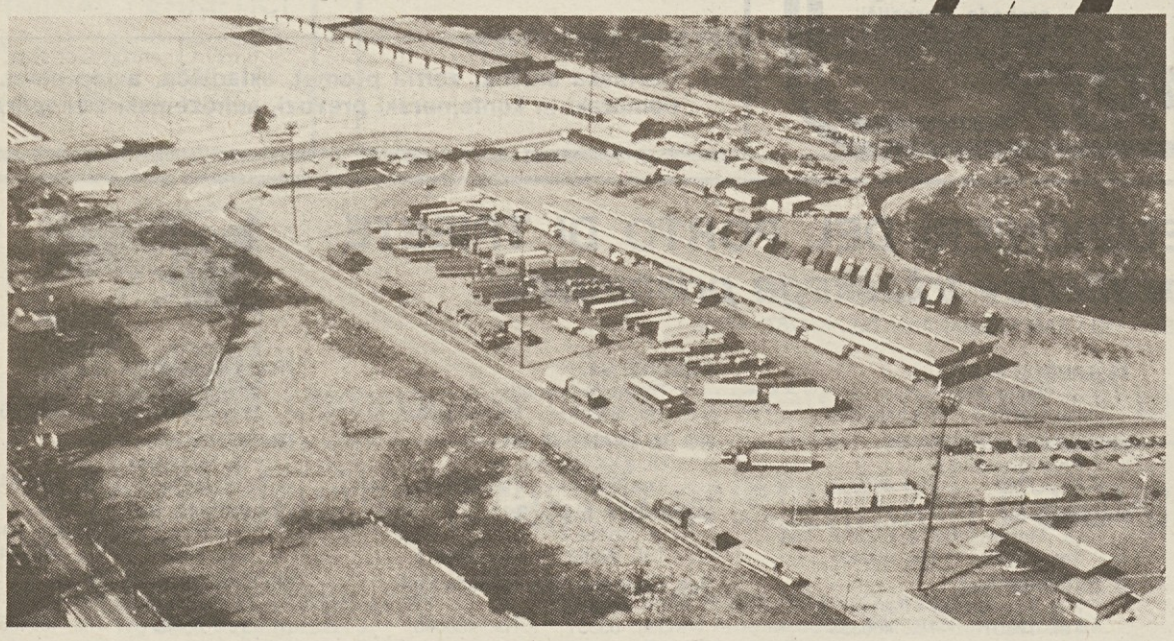

TOVORNI TERMINAL FERNETIČI

Uradi in skladišča - Telefon 040/213857 - 213766